อนุสรณ์
ขุนสมานสมุทกรรม
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๑๖
ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส

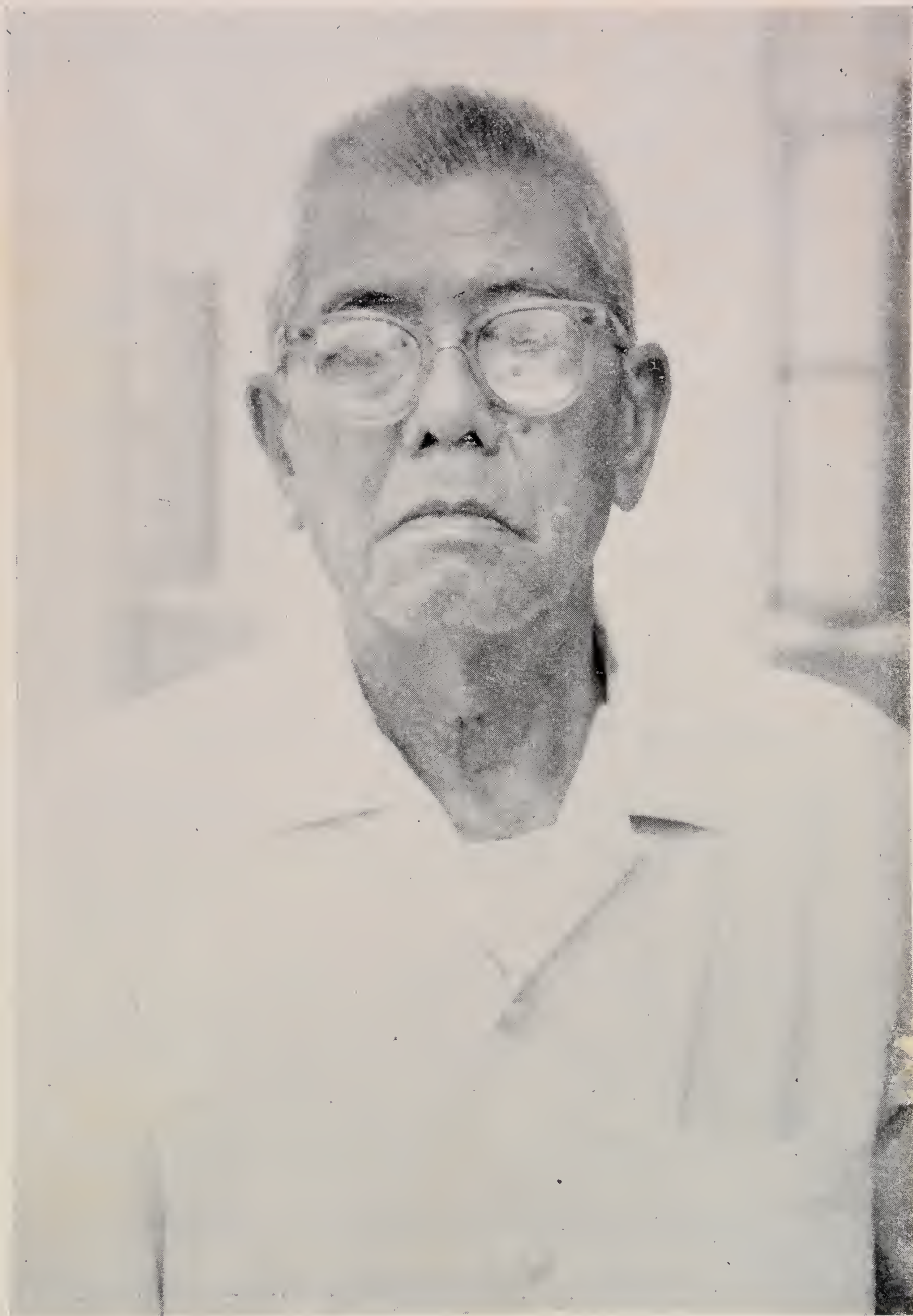
ขุนสมานสมุทกรรม

(บุนย์หนุน หรือ สมาน มหานีรานนท์)

ชาตะ พ.ศ. ๒๔๓๒

มะตะ พ.ศ. ๒๕๑๕

ประวัติขุนสมานสมุทกรรม
(บุนย์หนุน หรือ สมาน มหานีรานนท์)

กำเนิด

เป็นบุตรพระยาสัตยานุกูล (พระยาประสิทธิสงคราม ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี) คุณหญิงแปลกเป็นมารดา เกิดที่บ้านตำบลวังหลัง อำเภอบางกอกน้อย จังหวัดธนบุรี เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๔๓๒ (วันศุกร์ เดือน ๖ ปีฉลู) ซึ่งที่ที่เกิดนั้นเวลานี้เป็นบริเวณของโรงพยาบาลศิริราช

การศึกษา

เรียนวิชาชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ ซึ่งเวลานั้นตั้งอยู่ ณ วัดมหาธาตุ ฯ เรียนวิชาชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร เรียนอยู่ ๓ ปี จบประโยคมัธยม ซึ่งเวลานั้นเรียกว่าประโยค ๒

อายุย่าง ๑๗ ปี เข้าเรียนวิชาชั้นอุดมศึกษา (รัฐประศาสน์) ที่โรงเรียนข้าราชการพลเรือน (โรงเรียนมหาดเล็ก) ในพระบรมมหาราชวัง ได้ถวายตัวเป็นมหาดเล็กวิเศษ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เรียนอยู่ ๓ ปีเศษจบตามหลักสูตร ได้รับพระราชทานเข็มรัฐประศาสน์ ต่อพระหัตถ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในวันที่ทรงวางศิลาฤกษ์สร้างจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

ในระหว่างที่เรียนอยู่โรงเรียนข้าราชการพลเรือนนั้น ได้ไปเรียนวิชาตำรวจที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ซึ่งตั้งอยู่ ณ ตำบลบ้านห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม ๓ เดือน และไปเรียนวิชาการอำเภอ ที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา (อำเภอรอบกรุง) ๖ เดือน

รับราชการ

เมื่ออายุ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๔๕๑) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ออกรับราชการเป็นมหาดเล็กรายงานมณฑลราชบุรี ได้แต่งงานกับแฉล้ม พลจันทร บุตรีขุนวิเศษธานี (แจ่ม พลจันทร) และนางสุ่น พลจันทร เมื่ออายุ ๒๓ ปี (พ.ศ ๒๔๕๔) ณ บ้านท่าเสา ราชบุรี

ในระหว่างที่รับราชการเป็นมหาดเล็กรายงานนั้นได้ไปช่วยทำงานที่อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอบางคนที (เดิมเป็นอำเภอสี่หมื่น) อำเภอบ้านโป่ง และอำเภอดำเนินสดวก อำเภอละประมาณ ๓ เดือน

พ.ศ. ๒๔๕๕ กระทรวงสั่งย้ายไปเป็นปลัดจังหวัดชุมพร และทำหน้าที่ในตำแหน่งนายอำเภอเมืองชุมพรด้วย อยู่ชุมพร ๒ ปี ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น "ขุนรามฤทธิรงค์" (สัญญาบัตร) ถือศักดินา ๑,๐๐๐

พ.ศ. ๒๔๕๗ ย้ายจากจังหวัดชุมพรไปเป็นนายอำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ได้ไม่ถึงปี กระทรวงให้ย้ายมาเป็นปลัดจังหวัดสมุทรสงคราม และทำหน้าที่ในตำแหน่งนายอำเภอเมืองด้วย

พ.ศ. ๒๔๖๐ พระราชทานเปลี่ยนบรรดาศักดิ์เป็น "ขุนสมานสมุทกรรม" (สัญญาบัตร) ถือศักดินา ๑,๐๐๐ เพราะทางกระทรวงกลาโหมต้องการนาม "รามฤทธิรงค์" ไปแต่งตั้งให้แก่นายทหาร เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาประกาศยกเลิกบรรดาศักดิ์แล้ว ก็ได้ใช้นาม "นายสมาน มหานีรานนท์" ตลอดมา

การอาชีพ

พ.ศ. ๒๔๖๒ เป็นทนายความที่จังหวัดสมุทรสงคราม จนถึง พ.ศ. ๒๔๙๘ จึงเลิกจากการเป็นทนายความ เมื่ออายุ ๖๗ ปี เพราะชราภาพ ในระหว่างที่เป็นทนายความนั้นได้เป็นประธานสมาชิกสภาจังหวัด ๑ สมัย และเป็นเทศมนตรีสภาเทศบาลเมืองรวม ๒ สมัย

พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้อุปสมบทที่วัดเพชรสมุทรวรวิหาร (วัดบ้านแหลม) สมุทรสงคราม เป็นเวลา ๖ เดือน เคยเรียนวิปัสสนากรรมฐานที่วัดระฆังโฆสิตาราม จังหวัดธนบุรี โดยอุบาสิกาแนบ มหานีรานนท์ เป็นอาจารย์สอน

มีบุตร ธิดา ซึ่งเกิดจากแฉล้มมารดาเดียว รวม ๑๒ คนเป็นชาย ๖ หญิง ๖ ตามลำดับดังนี้

๑. นายแพทย์อรรณพ มหานีรานนท์ (ขาล ๒๔๕๗)
๒. นางฉลบชลัยย์ พลางกูร (มะโรง ๒๔๕๙)
๓. นายบุญชนัยชล มหานีรานนท์ (มะเมีย ๒๔๖๑)
๔. นายบุญจิตร มหานีรานนท์ (มะแม ๒๔๖๒)

๕.	นางเบญจางค์ พลจันทร	(ระกา ๒๔๖๔)
๖.	นางจงกลนี เปล่งรัตน	(กุน ๒๔๖๖)
๗.	นางคาวีวัฒน์ สุวรรณทัต	(ฉลู ๒๔๖๘)
๘.	นางอัฐศรี ธรรมรักษา	(เถาะ ๒๔๗๐)
๙.	พ.ต. หญิง มีสุข เอี่ยมสอาด	(มะเส็ง ๒๔๗๒)
๑๐.	จ.ส.ต. พิเศษ มหานีรานนท์	(มะเมีย ๒๔๗๓)
๑๑.	นายวิสุทธิ์ มหานีรานนท์	(วอก ๒๔๗๕)
๑๒.	นายสามสิงห์ มหานีรานนท์	(ชวด ๒๔๗๙ ถึงแก่กรรม เมื่อ ๒๕๐๑)

อุทิศ

แด่

คุณพ่อ

สุดที่รักของลูกทุกคน

เรื่อง

การอุปการะเลี้ยงดูเด็ก
ในสถานสงเคราะห์

แปลโดย

นายบุญชนัยชล มหานีรานนท์

กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย

(จากเอกสารสหประชาชาติหมายเลข ST/SOA/31
เรื่อง The Institutional Care of Children)

คำนำ

โดยที่องค์การสหประชาชาติ ได้จัดส่งเอกสารเรื่อง The Institutional Care of Children มาให้ทางราชการกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย ในฐานะที่เป็นผู้ดำเนินงานบริการสงเคราะห์ครอบครัวและเด็ก มาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้อ่าน และศึกษารายงานจากเอกสารฉบับนี้โดยละเอียดแล้ว เห็นว่า เป็นสิ่งที่มีคุณค่าและมีแนวทางอำนวยประโยชน์เป็นอย่างยิ่งแก่งานบริการสวัสดิการเด็ก ในสาขาการอุปการะเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์ ทั้งของทางราชการและขององค์การเอกชนซึ่งกำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้ ในอันที่จะช่วยกันเสริมสร้างเด็กของเราให้เจริญเติบโตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติสืบไปในภายหน้า ด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าจึงสั่งให้เจ้าหน้าที่จัดแปลเอกสารฉบับนี้เพื่อจัดพิมพ์ขึ้นเป็นเล่มและนำออกเผยแพร่ต่อไป ดังเป็นที่ประจักษ์แก่ท่านผู้อ่าน ณ บัดนี้แล้ว

เอกสารทางวิชาการ ฉบับที่ ๗ นี้ ได้กล่าวถึงงานบริการด้านการอุปการะเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์ไว้โดยเฉพาะ ประกอบด้วยสาระสำคัญต่าง ๆ นับตั้งแต่ลักษณะของสถานสงเคราะห์เด็ก ที่ตั้งตัวอาคารและเครื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ คณะเจ้าหน้าที่ดำเนินงานในสถานสงเคราะห์ การพิจารณาจัดเด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ การเอาใจใส่ดูแลเด็ก

กำหนดระยะเวลาการอุปการะ การปลดปล่อยและการติดตามสงเคราะห์เด็ก การฝึกอบรมคณะเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการสรุปแนวทางและปัญหาต่างๆในสถานสงเคราะห์เด็ก เป็นประการสุดท้าย ซึ่งส่วนราชการหรือองค์การเอกชนที่ปฏิบัติงานอยู่ในด้านนี้ หรือท่านที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดอยู่กับเด็ก ตลอดจนท่านที่ใฝ่ใจและมีใจรักสงสาร เมตตา และเห็นอกเห็นใจเด็กน่าจะได้ศึกษาหาความรู้จากเอกสารฉบับนี้กันต่อไปด้วย

ข้าพเจ้าขอขอบใจ นายบุญชนัยชล มหานีรานนท์ เจ้าหน้าที่ผู้แปลและเรียบเรียงเอกสารวิชาการฉบับนี้ขึ้นมา เพื่อใช้ประโยชน์ในทางราชการ และมั่นใจว่า ท่านผู้สนใจทั้งหลายคงจะได้รับประโยชน์จากเอกสารสารฉบับนี้โดยทั่วกัน

(*นายปกรณ์ อังศุสิงห์*)
อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์
มีนาคม ๒๕๐๓

สารบัญ

คำปรารภ

ในสมัยการประชุมครั้งที่ ๓ ของคณะกรรมาธิการส่งเสริมทางสังคมแห่งสหประชาชาติ ที่ประชุมได้พิจารณากันถึงเรื่อง *"การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กซึ่งไร้ที่พักพิง เด็กกำพร้า หรือเด็กที่จำต้องแยกออกจากครอบครัวและเด็กที่จะต้องส่งออกไปฝากเลี้ยงตามบ้าน หรือจำเป็นต้องรับเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ ตลอดจนในสถานที่แห่งอื่นซึ่งเด็กจะต้องอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก"*

ในขั้นแรก ได้มีการศึกษาค้นคว้าถึงสาเหตุอันสำคัญที่ทำให้เด็กต้องขาดชีวิตและความเป็นอยู่ทางบ้าน (Children Deprived of a Normal Home Life) ได้จัดวางวิธีการป้องกันเพื่อให้เกิดความมั่นคงแก่เด็กเหล่านี้ โดยการแบ่งแยกเด็กที่จะต้องรับตัวออกมาจากบ้านเดิมของเขาไว้พวกหนึ่ง กับเด็กซึ่งจำเป็นจะต้องส่งเข้าสถานสงเคราะห์อีกพวกหนึ่ง เพื่อให้ความอุปการะเลี้ยงดูตามความเหมาะสมต่อไป ซึ่งงานดังกล่าวนี้ย่อมขึ้นอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของทางราชการ องค์การอาสาสมัคร และบุคคลซึ่งได้รับการฝึกฝนอบรมมาแล้วเป็นอย่างดีโดยเฉพาะ

สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ย่อมอยู่ในขอบเขตแห่งการช่วยเหลือจัดเด็กไร้ที่พึ่ง หรือถูกทอดทิ้ง เข้าอยู่ประจำในสถานสงเคราะห์เพียงระยะเวลาอันสั้น หรือระยะเวลาอันยาวนาน ก็สุดแต่พฤติการณ์เฉพาะเรื่อง

เฉพาะรายไป และการศึกษาในเรื่องนี้ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดอุปการะเลี้ยงดูแลเด็กในสถานสงเคราะห์ในกรณีพิเศษต่าง ๆ อาทิ *เด็กกระทำผิด เด็กที่มีอารมณ์เสื่อมทราม เด็กที่พิการทั้งทางร่างกายและจิตใจ* ตลอดจนเด็ก ๆ ที่ต้องอยู่รวมกันในสถานที่บางแห่ง ซึ่งมีโอกาสกลับไปอยู่กับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง เช่น เด็กประเภทรับเลี้ยงดูกลางวัน และเด็กที่อยู่โรงเรียนกินนอนประจำ เป็นต้น

รายงานฉบับนี้ มิได้กำหนดอัตราค่าใช้ในสถานสงเคราะห์ของประเทศต่าง ๆ หากแต่จะได้พยายามอธิบายชี้แจงให้เห็นความสำคัญทั่วไปของการพิจารณาจัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็ก ซึ่งประเทศต่าง ๆ ได้ดำเนินการอยู่แล้วในขณะนี้ว่า *จะมีระเบียบวิธีการแตกต่างกันอย่างไรบ้าง และจะได้ปรับปรุงแก้ไขอย่างใดในภายหน้า* ฉะนั้น รายงานฉบับนี้จึงถือได้ว่าเป็นพื้นฐานแห่งการรับรองของประเทศทั้งหลาย ที่เกี่ยวกับการแนะนำต่าง ๆ เพื่อให้ความมั่นใจในการอุปการะเลี้ยงดูและคุ้มครองป้องกันแก่บรรดาเด็ก ซึ่งจะต้องใช้ชีวิตคล้อยตามสิ่งแวดล้อมของสถานสงเคราะห์นั้น ๆ เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า บุคคลคนเดียวไม่สามารถจะจัดระดับมาตรฐาน หรือวางระเบียบวิธีการในพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งเกิดมีอยู่ทั่วมุมโลกให้สำเร็จลงได้ หรือนัยหนึ่งคงไม่สามารถจะวางกฎเกณฑ์จำกัดตายตัวลงไปได้ว่า สถานสงเคราะห์ทุกแห่งจะต้องมีความเจริญก้าวหน้าเท่าเทียมกัน หรือจะต้องมีส่วนละม้ายคล้ายคลึงกันไปทั้งหมดก็หามิได้ แต่อย่างไรก็ดี ย่อมเป็นที่มั่นใจได้ว่า ความดีที่ปรากฏอยู่ในรายงาน

ฉบับนี้ จะมีคุณค่าต่อประเทศที่มีความสนใจในการจะพิจารณาจัดตั้งสถานสงเคราะห์อันเหมาะสมต่อไป เพราะจะได้รับการแนะนำ ตลอดจนการวางแนวทางปฏิบัติที่ดีมีประโยชน์ต่อสถานสงเคราะห์ในประเทศของตนเป็นอย่างยิ่ง

ในการศึกษาอย่างกว้างขวางแห่งรายงานนี้ ก็ด้วยการที่รัฐบาลของบางประเทศซึ่งมีความสนใจในการจัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็กได้กรุณาตอบคำถามของเลขาธิการสหประชาชาติซึ่งได้จัดส่งไปให้เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๑ โดยผ่านการกลั่นกรองจากสำนักงานชำนัญพิเศษเป็นอย่างดีมาแล้ว มีคำตอบที่ได้รับจากประเทศต่าง ๆ คือ ประเทศอาเยนตินา ออสเตรเลีย เบลเยี่ยม โบลิเวีย บราซิล คานาดา เดนมาร์ค อียิปต์ ฝรั่งเศส กรีก ไอส์แลนด์ อินเดีย อีรัค อิสราเอล นอร์เวย์ ฟิลิปปินส์ สวีเดน เตอร์กี สหภาพอาฟริกาใต้ สหราชอาณาจักรแห่งบริเทนใหญ่ และ ไอร์แลนด์เหนือ สหรัฐอเมริกา อุรุเกวย์ และประเทศยูโกสลาเวีย จะอย่างไรก็ตาม คุณประโยชน์ย่อมจะเกิดมีขึ้นแก่ประเทศต่าง ๆ ที่ได้จัดบริการสวัสดิการสงเคราะห์ครอบครัวและเด็ก ซึ่งสหประชาชาติได้จัดส่งที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญงานสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนจัดส่งเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มาให้ยังประเทศนั้น ๆ อย่างไม่มีปัญหา

แต่จุดหมายปลายทางยังไม่สิ้นสุดลงเพียงเท่านี้ ยังจะต้องมีการสำรวจค้นคว้าและวิจัยในปัญหาต่าง ๆ อันจะเกิดมีขึ้นอีกในขั้นต่อไป เพราะขณะนี้ประเทศต่าง ๆ เป็นจำนวนมากได้ทุ่มเทความสนใจในการ

แก้ไขปรับปรุงการอุปการะเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์ให้มีสภาพดียิ่งขึ้น ฉะนั้น ในโอกาสข้างหน้าก็จะต้องมีการค้นคว้าทดลองในด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ปรากฏรอยแห่งความก้าวหน้าทางด้านการสงเคราะห์เด็กกันต่อไป สำหรับการพิจารณาศึกษาขั้นปัจจุบันนี้ก็เป็นที่ประจักษ์ชัดแล้วว่า ประเทศต่าง ๆ ได้พยายามวางแนวนโยบายตลอดจนทางปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพแก่การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กของตน ไม่ว่าเขาเหล่านั้นจะต้องถูกพรากออกมาจากบ้านเดิม เพื่อมาอยู่ในสถานสงเคราะห์ซึ่งจะเป็นระยะเวลาอันสั้นหรือยาวนานก็ตาม ฉะนั้น รายงานฉบับนี้จึงนับได้ว่ามีคุณประโยชน์อย่างมากมายต่อการดำเนินงานของรัฐบาล องค์การสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนองค์การอื่น ๆ ในอันที่จะพิจารณาจัดเจ้าหน้าที่หรือตัวบุคคลอันเหมาะสม เข้ามามีส่วนบริหารงานและรับผิดชอบในโครงการอุปการะเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์ ซึ่งจะได้พิจารณาแก้ไขปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นต่อไปด้วย.

ความนำ

ความมุ่งหมายในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับการอุปการะเลี้ยงดูเด็กที่ต้องอยู่ประจำในสถานสงเคราะห์ ซึ่งดำเนินงานโดยรัฐ องค์การอาสาสมัคร หรือคณะเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการโดยเฉพาะ เพื่อช่วยเหลือบรรดาเด็กที่ต้องประสบปัญหาหรือมีความจำเป็นนานาประการอันทำให้ต้องแยกตัวออกมาจากครอบครัวเดิมของเขา แต่ทั้งนี้จะงดเว้นไม่ขอกล่าวถึงการพิจารณาจัดส่งเด็กไปอยู่กับครอบครัวของผู้มีใจบุญกุศล หรือที่เรียกกันอย่างธรรมดาสามัญว่า การฝากเลี้ยงเด็กตามบ้าน การรับบุตรบุญธรรม หรือการที่เด็กต้องอยู่รวมกันเป็นหมู่เป็นเหล่า แต่มีโอกาสจะกลับบ้านได้ทุกวันแต่อย่างใด

สถานสงเคราะห์ ย่อมมีขนาดแตกต่างกันออกไป จากสถานสงเคราะห์ที่เล็กที่สุด บรรจุเด็กได้ราว ๘–๑๒ คน จนถึงสถานสงเคราะห์ที่ใหญ่ที่สุด ซึ่งบรรจุเด็กได้ตั้งแต่ ๓๐๐–๔๐๐ คน หรือมากกว่านั้น ความมุ่งหมายตามสภาพที่แท้จริงย่อมจะต้องมีการแบ่งกลุ่มเด็กกันออกไป เพื่อจะได้ทราบสิ่งต่าง ๆ ที่แน่นอน อาทิเช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ ตระกูล ศาสนา *การต้องการความช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็นเด็กไร้ที่พักพิง หรือถูกทอดทิ้ง หรือด้วยสาเหตุอื่นใดก็ตาม* จะต้องพิจารณาสงเคราะห์ช่วยเหลือให้เหมาะ

สมแก่เขา เป็นต้นว่าเด็กบางรายอาจจะได้รับการจัดหาที่อยู่อาศัยให้ชั่วคราวในกรณีรีบด่วน หรือบางรายอาจจะต้องมาอยู่ในสถานสงเคราะห์เพียงบางเดือนหรือเป็นปี ๆ โดยมีความมั่นใจว่าเด็กจะได้กลับคืนไปอยู่กับผู้ปกครองของเขาเช่นเดิม หรืออาจจะต้องถูกส่งไปอยู่กับบุคคลที่ทำหน้าที่เสมือนกับบิดามารดาอันแท้จริงของเด็กก็ได้ หรือเด็กบางคนอาจจะต้องได้รับการอุปการะเลี้ยงดูตั้งแต่เป็นทารกตลอดไปจนถึงขั้นเติบใหญ่มีวิชาความรู้ติดตัวสามารถประกอบการงานเลี้ยงชีพตนเองต่อไปได้

ความจำเป็นในด้านการอุปการะเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์ จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัย คุณภาพของเจ้าหน้าที่ และระยะเวลาแห่งการสงเคราะห์เด็ก ซึ่งสิ่งสำคัญเหล่านี้ย่อมไม่ผิดแผกแตกต่างกันไปมากมายนัก และมักจะมีส่วนคล้ายคลึงกันแทบทุกประเทศก็ว่าได้

ก. ความจำเป็นของสถานสงเคราะห์เด็ก

ความมุ่งหมายในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ มิใช่เป็นการแสดงคุณค่าของความเกี่ยวพันธ์ระหว่างการจัดสถานสงเคราะห์ การรับบุตรบุญธรรมหรือการฝากเลี้ยงตามบ้านแต่อย่างใด เพราะเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก ก็คือการดำรงชีวิตอยู่ ในบ้านหรือในครอบครัวอย่างปกติสุขนั่นเอง หมายความว่าจะต้องสำนึกถึงความสำคัญแห่งชีวิตทางครอบครัวอย่างแท้จริง เพื่อธำรงไว้ซึ่งความผาสุกตลอดไป

ความเป็นอยู่ในครอบครัว ซึ่งอาจจะมีการเจ็บไข้ได้ป่วย การตาย การแยกกันอยู่ การถูกทอดทิ้ง ภาวะการครองชีพฝืดเคือง ความฉุกเฉินต่าง ๆ อันมิอาจจะแก้ไขได้ทันท่วงที หรือแม้กระทั่งบุตรนอกสมรส สิ่งเหล่านี้ย่อมทำให้ครอบครัวหมดความสุข จำเป็นจะต้องแก้ไขและหาทางช่วยเหลือให้ตามความเหมาะสมต่อไป ซึ่งจุดหมายย่อมอยู่ที่ต้องจัดเด็กให้เข้าไปอยู่ในความดูแลปกครองของผู้ที่ทำหน้าที่เสมือนบิดามารดาหรือผู้ปกครองอันแท้จริงของเขา กล่าวกันว่า สิ่งใกล้เคียงกับชีวิตทางบ้านที่ดีที่สุด คือการรับบุตรบุญธรรม หรือการฝากเลี้ยงเด็กตามบ้าน ส่วนการรับเด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์นั้น จะกระทำก็ต่อเมื่อไม่อาจจะหาวิธีช่วยเหลืออย่างอื่น ๆ ได้แล้วเท่านั้น

ในองค์การหรือสมาคมต่าง ๆ ซึ่งมีวิธีการช่วยเหลือทางครอบครัวอยู่อย่างแพร่หลายนั้น มิใช่มีวัตถุประสงค์เพียงแต่จะช่วยสงเคราะห์บิดามารดาหรือตัวเด็กเท่านั้น หากแต่ได้พยายามจะช่วยเหลือบุคคลอื่น ๆ ซึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัวนั้น ๆ อย่างกว้างขวางอีกด้วย เพื่อให้ทุกคนเกิดความรับผิดชอบในการเลี้ยงดูเด็กโดยทั่วถึงกัน สมาคมอาฟริกันแห่งหนึ่งได้ชี้ให้เห็นว่า เด็กทุกคนย่อมมีความผูกพันธ์อยู่ไม่เพียงแต่เฉพาะบิดามารดาหรือญาติพี่น้องทางบิดาของเขาเท่านั้น แต่ยังจะมีความผูกพันธ์กับมารดาและญาติพี่น้องทางมารดา ตลอดจนผูกพันธ์กับครอบครัวทางภรรยาคนอื่น ๆ ของบิดาของเขาอีกด้วย *"เมื่อสามีถึงแก่กรรมลง ฝ่ายภรรยาย่อมมีอำนาจปกครองดูแลบุคคลในครอบครัว ชีวิตของเด็กย่อมจะกลายมา*

เป็นความสัมพันธ์ระหว่างมารดาที่แผ่สร้านออกไปในชุมชน แต่อิทธิพลแห่งความสัมพันธ์ของผู้ปกครองหาได้มีอยู่ตลอดไป หรือเท่าเทียมกับชาวยุโรปไม่" เมื่อปรากฏสาเหตุทำนองนี้ว่ายังจะมีอยู่อีกในครอบครัวใด เด็ก ๆ ก็จะได้ชื่อว่าอยู่ในฐานะเป็นผู้ "*ปราศจากบ้าน*" ในบางประเทศซึ่งมีการสมรสอันเป็นไปด้วยการบีบบังคับเกินไป ย่อมทำให้ความรับผิดชอบลดน้อยลงและจะทำให้ชีวิตในครอบครัวขาดความสุขอยู่ตลอดไป

โดยเฉพาะในประเทศที่ยังด้อยความเจริญ ยากจน หรือต้องประสบภาวะทางเศรษฐกิจ ซึ่งประชาชนมีความเป็นอยู่ค่อนข้างฝืดเคืองนั้น มักจะทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องรับเด็กเข้าเลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์ ด้วยสาเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ มีการเจ็บไข้ได้ป่วย การตาย การหย่าร้าง เกิดพิการทางร่างกายและทางจิตใจ ไม่สามารถจะเลี้ยงดูเด็กไว้ที่บ้านของตนได้ หรือญาติพี่น้องอื่น ๆ ไม่สามารถดูแลปกครองเด็กได้เมื่อบิดามารดาถึงแก่กรรมไปแล้ว หรือเป็นเพราะที่อยู่อาศัยไม่พอเพียงและเหมาะสม หรือด้วยความจำเป็นบางประการที่บิดามารดาต้องออกไปทำงานไม่มีเวลาจะดูแลบุตรของตนได้ หรือแม้กระทั่งรายได้ก็ไม่เพียงพอ ทำให้เกิดทุกข์ยากแสนสาหัสอยู่เสมอเหล่านี้เป็นต้น

ภัยพิบัติอันเกิดจากธรรมชาติก็ดี ภัยจากสงครามก็ดี ตลอดจนความเปลี่ยนแปรหรือคุกคามทางการเมืองก็ดี ย่อมทำให้บางครอบครัวต้องได้รับความทุกข์ยากถึงกับต้องแยกกันอยู่ชั่วคราว หรือชั่วกัลปาวสานต์ ก่อให้เกิดความสะเทือนใจแก่สังคมเป็นอย่างมาก

ข. วิธีการปฏิบัติช่วยเหลือส่งเสริมชีวิตทางครอบครัว

การเลี้ยงดูเด็ก ย่อมขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมและฐานะความมั่นคงทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ เพื่อปฏิบัติช่วยเหลือส่งเสริมชีวิตและความเป็นอยู่ทางครอบครัวให้มั่นคงสมบูรณ์ยิ่งขึ้นสืบไป

ในระยะเวลาที่ล่วงไปไม่นานนัก โดยเฉพาะในรอบสิบปีที่ผ่านมานี้ ได้มีการพิจารณาส่งเสริมเพื่อยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตแก่ประชากรในประเทศต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมโดยได้จัดวางระเบียบและให้บริการสังคมสงเคราะห์ช่วยเหลือครอบครัวทั่วไปให้ได้รับความผาสุกทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

ประเทศที่เจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ได้พยายามวางหลักสำคัญ ๒ ประการ เพื่อช่วยเหลือครอบครัว คือ *การวางระบบช่วยเหลือส่งเสริมเศรษฐกิจทางครอบครัวประการหนึ่ง* *กับอีกประการหนึ่งได้ให้ความสงเคราะห์เป็นเฉพาะเรื่องเฉพาะรายไป* เช่น การให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครอบครัว แนะนำการสมรสที่ถูกต้อง การจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน การช่วยเหลือทางบ้าน ตลอดจนการจัดตั้งสถานพินิจเด็ก ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นเครื่องมือช่วยเหลือเด็กที่จะต้องส่งไปอยู่ยังที่อื่นเป็นอย่างมาก และแม้การพิจารณาถึงสถานสงเคราะห์เพื่อรับเลี้ยงดูเด็กที่อยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมาก ก็มีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งขึ้นเช่น

เดียวกัน ในบางประเทศ *เว้นแต่การรับเด็กเพื่อทดสอบเพียงชั่วคราว* จะรับเด็กเข้าอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาอบรมในสถานสงเคราะห์ ก็ต่อเมื่อเกิดความจำเป็นอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้แล้วเท่านั้น

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า เด็กที่ต้องถูกแยกออกมาจากครอบครัวเพื่อไปอยู่ที่อื่นตลอดชั่วอายุขัยนั้น การรับบุตรบุญธรรมจะเป็นวิธีที่ดีที่สุดเพื่อช่วยเหลือเด็กที่ขาดชีวิตจากบ้านเดิม ให้กลับมีชีวิตชีวาและมีความผูกพันธ์อย่างมั่นคงกับผู้ที่ทำหน้าที่เสมือนหนึ่งบิดามารดาอันแท้จริงของเขา มีอยู่หลายประเทศที่เพิ่งจะนำเอาวิธีการจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมมาใช้ในประเทศของตน และบางประเทศก็กำลังจัดวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับบุตรบุญธรรมอย่างทันสมัยอยู่แล้วในขณะนี้ อย่างไรก็ดี บางประเทศก็ยังขาดหลักเกณฑ์แห่งการคัดเลือกบุคคลผู้จะรับบุตรบุญธรรม และเด็กที่จะส่งไปเป็นบุตรบุญธรรมถึง ๒ อย่างด้วยกัน ทำให้มองเห็นไปในแง่ที่ไม่ดีว่า การรับบุตรบุญธรรมไม่จำเป็นจะต้องอาศัยกฎหมาย หรือบ้านที่จะรับบุตรบุญธรรมนั้นไม่จำเป็นจะต้องมีความเหมาะสมแต่อย่างใดเลย ซึ่งเรื่องนี้รัฐบาลฝรั่งเศสได้ชี้ให้เห็นว่า การรับบุตรบุญธรรมนั้น จะต้องจัดวางระเบียบวิธีดำเนินงานด้วยความละเอียดสุขุมรอบคอบที่สุด เพื่อเห็นแก่ชีวิตเด็กที่ต้องแยกจากครอบครัวเดิมของเขาออกมา ซึ่งทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงอายุ และสุขภาพทางร่างกายและจิตใจของทุกฝ่ายด้วย

การจัดส่งเด็กออกไปฝากเลี้ยงตามบ้านเพียงชั่วระยะหนึ่ง หรือจะเป็นเวลานานก็ตาม นับว่าเป็นวิธีการที่ได้นำมาใช้กันอย่างแพร่หลายแล้วในประเทศต่าง ๆ เป็นส่วนมาก ทั้งโดยการส่งเด็กไปอยู่ฟรี หรือโดยการเสียค่าเลี้ยงดูตอบแทนเพียงบางส่วน หรือทั้งหมด เพื่อความผาสุกของเด็ก ประเทศต่าง ๆ ที่ส่งเด็กออกไปฝากเลี้ยงดูโดยเสียค่าตอบแทนก็มีเช่น ประเทศออสเตรเลีย คานาดา ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส ไอส์แลนด์ เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ สวีเด็น จักรภพอังกฤษ สหภาพอาฟริกาใต้ สหรัฐ อูรุเกวย์ และ ยูโกสลาเวีย ส่วนประเทศฟิลิปปินส์กล่าวว่า ได้จัดส่งเด็กไปอยู่อย่างฟรีทุกประการด้วยการให้เด็กช่วยเหลือทำงานบ้าน สำหรับประเทศเบลเยี่ยม โบลิเวีย อียิปต์ อิรัค อิตาลี และกลุ่มประเทศอเมริกากลางนั้น วิธีการฝากเลี้ยงเด็กตามบ้านยังไม่สู้แพร่หลายนัก มีรายงานจากประเทศบราซิล และอิสราเอลชี้ให้เห็นว่า หากการสงเคราะห์เด็กตามแบบนี้ได้รับความนิยมชมชอบโดยทั่วไปแล้ว คงจะทำให้การส่งเด็กไปฝากเลี้ยงตามบ้านทวีจำนวนมากขึ้น และรัฐบาลอิสราเอลชี้ให้เห็นอีกว่า ตนต้องประสบกับปัญหาการอพยพของพลเมืองรวมทั้งการมีบ้านไม่พอเพียง ประกอบกับ "*สตรีจะต้องออกไปทำงานนอกบ้าน*" ฉะนั้น ในปัจจุบันจึงมีความจำเป็นจะต้องให้การสงเคราะห์เด็กด้วยการรับเข้าสถานสงเคราะห์เป็นส่วนมาก ส่วนรัฐบอมเบย์กล่าวว่า จะพึงรับเด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ก็ต่อเมื่อ "*ไม่อาจจะหาทางช่วยเหลือด้วยวิธีอื่น ๆ ได้แล้วเท่านั้น*"

ในบางประเทศที่ต้องผจญกับภาวะทางเศรษฐกิจ ส่วนมากมักจะใช้วิธีการรับเด็กจำนวนมาก ๆ เข้ามาเลี้ยงดูอยู่รวมกันในสถานสงเคราะห์ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากความจำเป็นบางประการทางเศรษฐกิจ และสังคมไม่อำนวยให้ จึงมิอาจจะให้เด็กคงอยู่กับผู้ปกครองเช่นเดิม หรือส่งเด็กออกไปฝากเลี้ยงตามบ้าน *อย่างไรก็ตาม สำหรับประเทศอื่น ๆ ซึ่งเจริญแล้วด้วยระเบียบและวิธีบริการสวัสดิภาพทางสังคม ก็เพียงจะเพิ่งเริ่มก้าวหน้าในแบบการฝากเลี้ยงเด็กตามบ้าน และยังคงใช้วิธีรับเด็กซึ่งขาดชีวิตและความเป็นอยู่ทางบ้าน เข้ามาเลี้ยงดูอบรมในสถานสงเคราะห์เช่นเดียวกัน* มีอยู่อีกหลายประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าในงานสวัสดิการสงเคราะห์เพื่อส่งเสริมคุ้มครองทางครอบครัว ก็ยังได้เห็นคุณค่าในอันที่จะจัดวางโครงการการจัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็กไว้เป็นเบื้องแรกอีกด้วย ซึ่งประเทศเหล่านี้ก็มีคานาดา เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ สวีเด็น และสหรัฐ เป็นต้น

ควรที่จะกล่าวไว้ด้วยว่า ยังมีประเทศอีกมากหลายที่ต้องประสบกับความยากจนอันเป็นปัญหาใหญ่ และจะต้องเร่งรัดจัดตั้งอุตสาหกรรมให้กว้างขวางออกไปด้วย จึงเป็นสาเหตุแห่งความจำเป็นจะต้องจัดการสงเคราะห์เด็กที่จะเกิดขึ้นมาเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมสืบไป ด้วยเหตุนี้แหละ จะเป็นรากฐานทำให้เกิดงานบริการสังคมขึ้น และการพิจารณาจัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็กก็ย่อมจักเกิดขึ้นเป็นเงาตามตัว ทำให้การปฏิบัติงานในด้านนี้สามารถดำเนินการไปได้ในทันทีอย่างมิต้องสงสัย

ค. จำนวนเด็กที่จะอยู่ในสถานสงเคราะห์

โดยสถิติทั่วไปแล้ว ไม่สามารถจะจำกัดจำนวนเด็กที่จะรับเข้าไว้ในสถานสงเคราะห์ได้ และถึงแม้ว่าความต้องการในการจัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็กจะมีอยู่อย่างมากมายก็ตาม ก็ไม่อาจจะแสดงภาพสถิติตัวเลขวางกำหนดจำนวนเด็กในสถานสงเคราะห์ลงไปอย่างตายตัวได้เช่นกัน พูดถึงประเทศส่วนมากแล้ว มักจะได้รับรายงานอยู่เสมอว่า จะต้องรับเด็กเป็นจำนวนมากเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ และว่านั่นเป็นการวางรากฐานเบื้องต้นแห่งการสงเคราะห์ครอบครัวและเด็ก เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าอย่างเหมาะสมในขั้นต่อไป แต่โปรดระลึกไว้ว่า ความพยายามที่จะพิจารณาหาทางลดจำนวนเด็กในอุปการะของสถานสงเคราะห์ให้น้อยลง ย่อมเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความก้าวหน้าในระบบวิธีการสงเคราะห์เด็กประเภทนี้เป็นอย่างมาก

บทที่ ๑

ลักษณะของสถานสงเคราะห์เด็ก

ก. ชนิดต่าง ๆ ของสถานสงเคราะห์

๑. สภาพความแตกต่างของสถานสงเคราะห์

ในปัจจุบันนี้ นับว่ายังมีอีกหลายประเทศที่ได้จัดการสงเคราะห์เด็ก โดยการนำเด็กเข้าไปอยู่ปะปนรวมกันในสถานสงเคราะห์ผู้ใหญ่ เช่น ในสถานสงเคราะห์คนชรา คนขอทาน คนจรจัด และ คนเจ็บ เป็นต้น การจัดเด็กให้อยู่รวมกันกับผู้ใหญ่ดังกล่าวนี้ ยังคงมีอยู่ในประเทศเบลเยี่ยม โบลิเวีย บราซิล คานาดา ฝรั่งเศส ฟิลิปปินส์ และบางส่วนของสหรัฐ ซึ่งประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ได้พยายามแบ่งแยกเด็กให้ได้อยู่เป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหากจากผู้ใหญ่ในสถานสงเคราะห์แห่งนั้น ๆ ในประเทศคานาดาและสหรัฐอเมริกา ได้จัดการสงเคราะห์เด็กที่จำเป็นต้องพึ่งพาผู้อื่นกับเด็กที่ถูกทอดทิ้งซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมิใช่น้อย โดยการจัดตั้งสถานสงเคราะห์สำหรับเด็กแต่ละประเภทขึ้นไว้โดยเฉพาะ ส่วนในประเทศอังกฤษ นับตั้งแต่กฎหมายเกี่ยวกับเด็กประกาศใช้เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๘ เป็นต้นมาแล้ว เด็กเหล่านี้ได้ถูกนำตัวออกมาจากสถานสงเคราะห์ผู้ใหญ่ แล้วจัดการแยกย้ายส่งไปอยู่ยังสถานสงเคราะห์เด็กตามที่เหมาะสม ตลอดจนพิจารณาส่งเด็กออกไปฝากเลี้ยงไว้ตามบ้านของผู้มีใจบุญกุศลทั่วไป

สำหรับประเทศอุรุกวัย การปฏิบัติงานในด้านนี้ตกอยู่แก่คณะกรรมการสงเคราะห์เด็ก ซึ่งเอาใจใส่ควบคุมการดำเนินงานของสถานสงเคราะห์เอกชนอย่างแท้จริง และยินยอมให้มารดาเข้ามาอยู่ดูแลบุตรของตนที่มีอายุต่ำกว่า ๓ ขวบได้ด้วย ทำนองเดียวกันกับประเทศยูโกสลาเวีย และบางประเทศก็ได้จัดตั้งสถานสงเคราะห์ขึ้นเป็นพิเศษเพื่อให้มารดาที่มีบุตรโดยไม่ปรากฏสามีได้เข้ามาอยู่รวมกันกับบุตรของตนโดยหญิงเหล่านั้นจะต้องออกไปประกอบงานอาชีพภายนอก เพื่อหารายได้มาเลี้ยงดูบุตรต่อไป

การพิจารณาจัดเด็กที่ต้องพึ่งพาผู้อื่น เด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กพิการ และ *เด็กที่กระทำผิดให้อยู่รวมกันในสถานสงเคราะห์แห่งเดียวกันนั้น* ก็นับว่ายังคงมีอยู่ในประเทศบางแห่ง ดังเช่นในประเทศเบลเยี่ยม มิได้มีการจัดสรรแบ่งแยกการสงเคราะห์เด็กให้เป็นพิเศษเฉพาะเรื่องเฉพาะรายออกไป ซึ่งควรจะได้ตระหนักไว้ด้วยว่า เด็กที่มีร่างกายปกติเขามีความประสงค์อะไร เด็กที่พิการทางร่างกายและจิตใจจะต้องการอะไรบ้าง และเด็กที่กระทำผิดนั้นควรจะแก้ไขปรับปรุงหรือให้อะไรแก่เขา ในประเทศซีเรียและอียิปต์ ได้นำเอา "*เด็กกระทำผิด*" และ "*เด็กจรจัด*" เข้ามาอยู่ในที่แห่งเดียวกัน และประเทศบางแห่งก็ได้นำเอาเด็กที่ไม่มีบ้านช่องที่อยู่อาศัย เด็กจรจัด เด็กกระทำผิด และเด็กที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นเข้ามาอยู่รวมปะปนในสถานที่เดียวกัน *ซึ่งสิ่งเหล่านี้หาเป็นการถูกต้องตามหลักการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กไม่*

อย่างไรก็ดี ขณะนี้ประเทศต่าง ๆ ส่วนมากได้จัดตั้งสถานสงเคราะห์เพื่อให้ความอุปการะเลี้ยงดู และให้การศึกษาอบรมแก่เด็กที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นและเด็กที่ถูกทอดทิ้งขึ้นไว้เป็นส่วนสัดแล้ว นอกจากนั้นยังได้พิจารณาจัดตั้งสถานสงเคราะห์เป็นพิเศษสำหรับเด็กที่ต้องควบคุมบุคคลิกลักษณะ ความประพฤติ และนิสัยใจคอ ตลอดจนเด็กที่มีปัญหาต่าง ๆ ทางสุขภาพอนามัย เช่น พิการทางร่างกายและจิตใจขึ้นไว้โดยเฉพาะอีกด้วย

๒. สถานสงเคราะห์สำหรับเด็กที่ต้องพึ่งพาผู้อื่น และเด็กที่ถูกทอดทิ้ง

(ก) *สถานที่รับเด็กในกรณีรีบด่วน* เพื่อใช้เป็นที่รับฝากเด็กในระยะเวลาสั้น หรือเป็นเด็กที่กำลังอยู่ในระหว่างการสอบสวนสัมภาษณ์หรือทำเรื่องราวเสนอ สถานที่เช่นนี้ ในประเทศโบลิเวียเรียกว่า "albergnes" ในออสเตรเลียเรียกว่า "reception depots" ในฝรั่งเศสเรียกว่า "centres d'accueil" และในสหภาพอาฟริกาใต้เรียกว่า "Places of safety and detention" และสถานที่รับเด็กเพียงชั่วคราวนี้มีปรากฏอยู่ในรายงานของประเทศออสเตรเลีย ไอส์แลนด์ นอร์เวย์ ฟิลิปปินส์ สวีเด็น จักรภพอังกฤษ สหรัฐ และ ยูโกสลาเวีย ประเทศส่วนมากถือว่าสถานที่ดังกล่าวนี้เป็นที่พักเด็กเพียงชั่วคราว และส่วนมากเป็นเด็กที่กำลังต้องคดี ซึ่งจะต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือต้อง

นำตัวเข้าสู่การพิจารณาของศาลคดีเด็ก สถานที่แห่งนี้จะต้องกว้างขวางพอสมควร ประกอบด้วยสถานพยาบาลและสิ่งแวดล้อมอันเหมาะสม มีเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรมงานในด้านนี้อย่างดีมาแล้วเป็นผู้บริหารงาน เพื่อเอาใจใส่ช่วยเหลืออำนวยความสุขแก่เด็ก ประเทศไอส์แลนด์รายงานว่าสถานที่แห่งนี้อาจจะใช้เป็นที่รับเด็กในกรณีรีบด่วน หรือใช้เป็นที่สังเกตอาการความเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็ก พร้อมกันไปทั้ง ๒ อย่างก็ได้

ลักษณะพิเศษแห่งการดูแลเด็กเหล่านี้ สถานสงเคราะห์จะต้องจัดบริการต่าง ๆ ให้พรักพร้อม อาทิ การรักษาพยาบาล การระมัดระวังเลี้ยงดูเด็กอ่อนเป็นพิเศษ ตลอดจนการเอาใจใส่ดูแลเด็กป่วยเพื่อเจ้าหน้าที่จะได้พิจารณาหาทางช่วยเหลือแก้ไขเด็กเหล่านี้ให้กลับฟื้นคืนดีขึ้นในโอกาสข้างหน้าต่อไป

(ข) *<u>สถานที่สังเกตและตรวจทดสอบเด็ก</u>* สำหรับใช้เป็นที่รับเด็กเข้าอยู่อาศัยชั่วระยะเวลาหนึ่งซึ่งจะต้องให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือต่อไป บางแห่งก็เรียกว่า "บ้านทดสอบเด็ก" หรือ "ศูนย์วิเคราะห์เด็ก" เจ้าหน้าที่ซึ่งมีความสามารถเป็นพิเศษจะต้องหมั่นเอาใจใส่ศึกษาและดูแลเด็กเหล่านี้ เพื่อพิจารณาหาทางจัดส่งเด็กออกไปฝากเลี้ยงไว้ตามบ้านของผู้มีใจบุญกุศล หรือส่งตัวไปไว้ยังสถานสงเคราะห์เด็กแห่งอื่นตามความเหมาะสมต่อไป ซึ่งจะเห็นได้ว่าในประเทศโบลิเวีย ฝรั่งเศส

ไอร์แลนด์ อินเดีย (รัฐบอมเบย์) นิวซีแลนด์ สวีเดน สหรัฐ จักรภพอังกฤษ และอูรุเกวย์ ได้ใช้วิธีการเช่นนี้อยู่แล้ว สำหรับประเทศเบลเยี่ยมได้รายงานว่า หากมิได้แยกสถานวิเคราะห์เด็กออกมาเป็นพิเศษแล้ว ก็ย่อมจะใช้สถานทดสอบเด็กซึ่งตั้งอยู่ในสถานสงเคราะห์นั้นเองเป็นที่พินิจเด็ก แต่ก็มิได้มีอยู่เสมอไป ส่วนในจักรภพอังกฤษความจำเป็นที่จะต้องแยกเด็กออกจากผู้ปกครองเพื่อส่งตัวไปอยู่ยังที่อื่นเป็นระยะยาวนั้น เด็กจะได้รับการส่งตัวมาเพื่อรับการสังเกตและทดสอบ ณ ที่นี้เป็นแห่งแรก และบางโอกาสสถานที่ตรวจสอบนี้ก็สามารถจะใช้เป็นที่รับเด็กในกรณีรีบด่วนได้เช่นเดียวกัน

(ค) *สถานสงเคราะห์ที่เด็กต้องพำนักอยู่ในระยะนาน* ซึ่งบางทีเรียกกันว่า "*บ้านเด็ก*" หรือ "*ชุมชนเด็ก*" หรือ "*หอพักเด็ก*" ส่วนคำว่า "*โรงเลี้ยงเด็กกำพร้า*" ซึ่งเคยใช้เรียกกันมาแต่กาลก่อนนั้น ไม่เรียกกันอีกต่อไปแล้ว ทั้งนี้ก็เพื่อมิให้กระทบกระเทือนจิตใจเด็กหรือประชาชนทั่วไป *ฉะนั้น เวลานี้จึงได้เปลี่ยนมาใช้คำว่า "บ้านสำหรับเด็ก" กันแล้วเป็นส่วนมาก*

สถานสงเคราะห์เด็กประเภทนี้ อาคารเรือนพักหลังหนึ่ง ๆ จะบรรจุเด็กอยู่รวมกันไว้เป็นจำนวนมาก และการจัดบ้านพักให้เด็กอยู่เป็นหลัง ๆ ตามแบบ "cottage plan" นั้น ก็เพื่อแบ่งแยกเด็กจำนวนน้อยให้เข้าอยู่อาศัยกันอย่างครอบครัวที่แท้จริง สถานสงเคราะห์ดังว่านี้

จะแบ่งแยกให้การสงเคราะห์ออกไปตามประเภทของเด็ก โดยเด็กจะต้องอยู่รวมกันเป็นหมวดหมู่ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

(๑) โดยการกำหนดอายุ การแบ่งแยกให้การสงเคราะห์เด็กโดยกำหนดอายุลงไปนั้น เป็นที่นิยมจัดทำกันอยู่ในนานาประเทศ ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่แก่อายุของเด็กที่เตรียมตัวจะเข้าเรียน และเด็กที่กำลังอยู่ในวัยเรียน จึงต้องจัดให้เด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ที่เหมาะสมและภาวะที่แตกต่างกันออกไป

โดยทั่วไปแล้วเด็กเล็ก ๆ จะต้องจัดให้เข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ทารกและเด็กอ่อน ซึ่งสุดแล้วแต่จะกำหนดอายุให้แตกต่างกันออกไป ตัวอย่างเช่น ในประเทศไอส์แลนด์และสวีเด็น ได้กำหนดไว้ว่าการรับเด็กเข้าสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนจะรับเฉพาะเด็กที่มีอายุไม่เกิน ๑ ขวบเท่านั้น บางประเทศก็จะกำหนดอายุรับตั้งแต่แรกเกิดจนถึง ๓ ขวบ (ออสเตรเลีย เบลเยี่ยม ฝรั่งเศส และกรีก) หรือถึง ๕ ขวบ (จักรภพอังกฤษ) หรือจนถึง ๗ ขวบ (โบลิเวีย และนอร์เวย์) เป็นต้น *ทารกและเด็กอ่อนเหล่านี้จะต้องได้รับการเอาใจใส่ทนุถนอมเลี้ยงดู และรักษาพยาบาลจากเจ้าหน้าที่ผู้มีความชำนาญในการนี้เป็นอย่างดียิ่ง* มีหลายประเทศได้จัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนให้อยู่ประจำในรูปโรงพยาบาล และบางประเทศได้จัดในรูปเหมือน "*บ้าน*" อย่างแท้จริง ดังเช่น ในประเทศคานาดา สหรัฐ และจักรภพอังกฤษ เป็นต้น นอกจากวิธีการสงเคราะห์

เด็กเล็ก ๆ ดังกล่าวแล้ว ประเทศเหล่านี้ยังได้จัดให้เด็ก ๆ เข้าอยู่รวมกันในกลุ่มครอบครัวตามบ้าน (family group homes) เพื่อให้การสงเคราะห์แก่เด็กที่มีอายุแตกต่างหรือไร่เรี่ยกัน หรือที่เป็นพี่น้องท้องเดียวกันจะได้อยู่ด้วยกันในครอบครัวนั้น ๆ อีกด้วย

(๒) โดยการกำหนดเพศ มีสถานสงเคราะห์เด็กของหลายประเทศที่แยกการสงเคราะห์เด็กโดยการจำกัดเพศ แต่โดยทั่วไปแล้วการรับทารกและเด็กอ่อนนั้น เขาให้การสงเคราะห์รวมกันทั้ง ๒ เพศต่อไปจึงจะแยกเด็กที่มีอายุเกิน ๓ ปี ๕ ปี หรือ ๖ ปี ส่งไปอยู่ยังสถานสงเคราะห์สำหรับเด็กชาย และสถานสงเคราะห์สำหรับเด็กหญิง ซึ่งจัดไว้โดยเฉพาะต่อไป ซึ่งการทั้งนี้เป็นของธรรมดาในประเทศออสเตรเลีย โบลิเวีย บราซิล อียิปต์ ฝรั่งเศส สหภาพอาฟริกาใต้ อูรุเกวย์ และยูโกสลาเวีย สำหรับประเทศไอส์แลนด์ นอร์เวย์ สวีเด็น สหรัฐและฟิลิปปินส์ *สถานสงเคราะห์ส่วนมากรับเด็กทั้ง ๒ เพศเข้าอยู่รวมกันจนมีอายุย่างเข้าวัยรุ่น ส่วนในจักรภพอังกฤษซึ่งก้าวหน้าไปไกลมากแล้วนั้น ได้จัดการสงเคราะห์ให้ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงได้อยู่รวมกันในบ้าน เพื่อให้เด็กได้รู้จักและมีชีวิตอย่างครอบครัวที่แท้จริง*

(๓) โดยการกำหนดศาสนา องค์การศาสนาของหลายประเทศกำลังคิดที่จะแบ่งแยกและจัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็ก เพื่อลัทธิและพิธีการทางศาสนาที่เด็กนั้น ๆ นับถืออยู่โดยเฉพาะ ประเทศไล่หานั้น

ก็มี เช่น ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ จักรภพอังกฤษ สหรัฐและอุรุเกวย์ เป็นต้น จะได้เป็นการช่วยเหลืออำนวยความสะดวกแก่การปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาของเด็กเหล่านั้นเองด้วย และในการนี้ มีประเทศที่ได้จัดทำสำเร็จลุล่วงไปแล้ว คือ ประเทศอียิปต์ และซีเรีย รวมทั้งประเทศต่าง ๆ ที่ได้กล่าวนามมาแล้วนั้นด้วย

(๔) <u>โดยการกำหนดเชื้อชาติหรือผิว</u> มีอยู่ไม่กี่ประเทศที่จัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็กโดยการแบ่งเชื้อชาติหรือผิวออกไป เพื่อให้การสงเคราะห์สำหรับเด็กผิวขาว ผิวดำ เผ่าอินเดียน หรือเด็กทางตะวันออกโดยเฉพาะ ไม่ให้อยู่รวมปะปนกัน แต่ก็ย่อมเป็นที่ทราบกันดีว่า ขณะนี้การแบ่งผิวดูเหมือนจะไม่มีเหลืออยู่แล้ว

ข. <u>แบบต่าง ๆ ของสถานสงเคราะห์</u>

ในระยะเวลาที่ล่วงมาแล้ว ประเทศต่าง ๆ พากันนิยมจัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็ก โดยการบรรจุเด็กจำนวนมาก ๆ ให้เข้าอยู่ร่วมในอาคารเดียวกัน หรือจัดตามแบบกลุ่มบ้านพักเป็นหลัง ๆ (grouped cottage homes) ซึ่งแยกกันตั้งอยู่ตามในเมืองและชนบท วิธีการดังกล่าวนี้บางประเทศก็ยังคงใช้กันอยู่ เพราะเกี่ยวกับฐานะความเป็นอยู่และความจำเป็นทางเศรษฐกิจของประเทศนั้น ๆ แต่ในขณะนี้ได้มีการพิจารณาเปลี่ยนแปลงเพื่อจะเลิกล้มระบบวิธีการทั้ง ๒ อย่างนั้นเสียหมดแล้ว

จุดประสงค์อันยิ่งใหญ่และมีค่าที่สุด ก็เพื่อให้เด็กทั้งหลายได้มีชีวิตและความเป็นอยู่ทางบ้านอย่างปกติ เจ้าหน้าที่ต้องพยายามหาทาง

ช่วยเหลือให้เด็กได้รับความผาสุก และมีความอบอุ่นมั่นใจ จากทางครอบครัวอย่างแท้จริง ถึงแม้ว่าเด็กในสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ จะมิได้รับความสุขอย่างอยู่กับบ้านมากนัก แต่เขาก็ได้พยายามจัดทำสถานที่แห่งนั้นให้มีความเป็นอยู่เหมือนกับบ้านอันแท้จริง เป็นต้นว่าในสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ เขาจะแยกเด็กราว ๘ ถึง ๑๐ คน ให้เข้าไปมีชีวิตคลุกคลีเหมือนอย่างกับอยู่กันในครอบครัวจริง ๆ แทนที่จะจัดหอนอนให้เด็กนอนเรียงกันเป็นแถว ๆ เขาก็จัดแบ่งห้องนอนสำหรับเด็กจำนวนมากนี้ขึ้นไว้เป็นส่วนสัดโดยเฉพาะ และภายในตัวสถานสงเคราะห์ซึ่งอาจจะมีการปรับปรุงสร้างบ้านพักสำหรับเด็กขึ้นเป็นหลัง ๆ อยู่ด้วยนั้น เขาก็จะจัดเด็กราว ๖ ถึง ๘ คนให้เข้าไปอยู่ตามบ้านเหล่านั้น ภายใต้การเอาใจใส่ดูแลปกครองของพ่อบ้านแม่บ้าน บางประเทศที่กำลังจะสร้างสถานสงเคราะห์เด็ก เขาจะไม่จัดสร้างเป็นแบบที่ใหญ่โตหรูหราเกินไป บ้านพักเด็กเป็นหลัง ๆ เหล่านี้ บางบ้านก็สามารถรับเด็กได้จำนวน ๒๐ ถึง ๒๕ คน **แต่ทางที่ดีที่สุด เพื่อจะให้เด็กได้มีชีวิตอย่างครอบครัวอันแท้จริงแล้ว ควรจัดให้เด็กเข้าอยู่อาศัยในบ้านหลังหนึ่ง ๆ เพียง ๘ ถึง ๑๒ คน ก็จะเป็นการเหมาะสมอย่างยิ่ง**

การจัดให้เด็กเข้าอยู่ในครอบครัวแต่ละแห่งนั้น หมายถึงการจัดเด็กทั้ง ๒ เพศ และที่มีอายุแตกต่างกันให้เข้าอยู่รวมกันเป็นกลุ่มน้อย เพื่อจะได้รักนับถือกันอย่างญาติสนิท ซึ่งควรจะเป็นราว ๖ ถึง ๑๐ คน เท่านั้น ทุก ๆ ครอบครัวจะมีแม่บ้านหรือพ่อบ้านทำหน้าที่ปกครองดูแล

เด็ก ในบางครอบครัวอาจจะมีเด็กอายุน้อยที่สุดเพียง ๒ ขวบหรือเยาว์กว่านั้นรวมอยู่ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่เป็นพี่น้องท้องเดียวกันจะต้องจัดให้เข้าอยู่อาศัยในครอบครัวเดียวกัน หรือเด็กที่มีพื้นเพหรือมาจากภูมิลำเนาเดียวกัน ก็ควรจะต้องให้ได้อยู่ร่วมกันด้วย ผู้เป็นแม่บ้านจะต้องนั่งร่วมโต๊ะรับประทานอาหารกับเด็กในความปกครองของตน ช่วยเหลือเลือกเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มให้ ต้องเป็นผู้รอบรู้และเอาใจใส่ในการศึกษาเล่าเรียนของเด็ก จัดพาเด็กไปเที่ยวหรือพักผ่อนหย่อนใจกับเพื่อนบ้านใกล้เคียง อำนวยความสะดวกในการที่เพื่อน ๆ ของเด็กจะมาเยี่ยมเยียนและเล่นหัวกับเขา จัดให้เด็กช่วยเหลือทำงานบ้านตามควรแก่เพศและวัย กล่าวโดยทั่วไปแล้ว *แม่บ้านจะต้องทำตัวให้เป็นเสมือนแม่ที่ดีของเด็กทุกคน*

ภายในตัวสถานสงเคราะห์ ทุกครอบครัวจะต้องมีห้องนั่งเล่นและห้องนอนเป็นส่วนสัดของตนเอง เด็ก ๆ ผู้หญิงมีห้องนอนรวมกันฉันใด เด็ก ๆ ผู้ชายก็คงฉันนั้น ในสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ บางแห่งอาจจะประกอบด้วยครอบครัวดังกล่าวแล้วหลายครอบครัวด้วยกัน จึงมีความจำเป็นจะต้องจัดเจ้าหน้าที่ดูแลอำนวยความสะดวก และประสานงานกันด้วยดีตลอดไป *ผู้ทำหน้าที่ปกครองเด็กจะต้องมีความสามารถและชำนาญงานในการเลี้ยงดูอบรมเด็ก* เขาอาจจะเป็นครูหรือเป็นบุคคลที่พึงเชื่อถือได้ว่าเป็นผู้มีความรัก และสนใจต่อเด็กจริง ๆ คู่สามีภรรยาที่มีหน้าที่ปกครองดูแลเด็กย่อมเปรียบเสมือนพ่อและแม่ของเด็กเหล่านั้นเอง ฝ่ายสามีอาจ

จะต้องออกไปประกอบงานอาชีพนอกบ้านตามปกติประจำวัน แต่เขาก็ได้ให้ความรักความสนใจแก่เด็กทุกคนอยู่ตลอดเวลา

ในการที่จะพิจารณาจัดแยกเด็ก ซึ่งเคยอยู่ในสถานสงเคราะห์มาแล้วให้เข้าไปอยู่อาศัยตามครอบครัวนั้น ควรจะได้พิจารณาและคำนึงถึงบุคคลิกภาพของเด็กแต่ละคนให้จงหนักด้วย เพราะบางคราวมีความจำเป็นจะต้องพิสูจน์ความเชื่อมั่นของเด็กทั้งชายและหญิงว่าเป็นผู้มีความประพฤติ และปฏิบัติตนดีมาแล้วอย่างไรในระหว่างที่เขาเคยอยู่ในสถานสงเคราะห์นั้น ๆ เพื่อจะได้พิจารณาคัดเลือกส่งไปอยู่รวมกันในครอบครัวให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไป บางทีอาจจะพบว่าเด็กที่เข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์เพราะทางบ้านขาดความเป็นอยู่ที่ดี หรือสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ไม่เหมาะสม และต่อมาเมื่อเขาได้เจริญเติบโตขึ้นแล้วนั้น ก็ควรที่จะได้พิจารณาจัดให้เขาได้เข้าอยู่ในครอบครัวที่มีแต่เด็กซึ่งเป็นเพศและมีขนาดอายุไร่เรี่ยกัน จะเป็นการดีกว่าที่จะส่งตัวเขาไปอยู่รวมกันกับเด็กอื่น ๆ

ในการอุปการะปกครองดูแลเด็ก ย่อมขึ้นอยู่กับการติดต่อศึกษาชีวิตและความเป็นอยู่ภายในชุมนุมชนนั้น ๆ เป็นประการสำคัญ ทุกประเทศยอมรับและเห็นพ้องต้องกันแล้วว่า เมื่อเด็กมีความสุขและทำตัวให้มีประโยชน์ต่อชุมชนนั้นแล้ว เขาก็ย่อมจะมีแต่ความเจริญเติบโตและเป็นที่รับรองของสังคมอย่างไม่มีปัญหา ถึงแม้ว่าเขาจะเป็นบุคคลที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์เด็กมาก่อน แต่ต่อมาเมื่อเขาได้กลับตัวเป็นคนดีต่อครอบครัวดั้งเดิมของเขาแล้ว หรืออาจจะเคยถูกส่งตัวไปอยู่ยังครอบครัว

ที่รับฝากเลี้ยงเด็กก็ตาม สิ่งเหล่านี้จะทวีความสำคัญที่เขาจะต้องทำตัวให้เคยชินต่อชีวิต และความเป็นอยู่แห่งท้องถิ่นนั้น ๆ อย่างแท้จริงต่อไปด้วย

การช่วยเหลือจัดนำเด็กในสถานสงเคราะห์ ให้มีความสัมพันธ์สนิทสนมกับเพื่อนบ้านเรือนเคียงก็ดี ให้เด็กได้มีชีวิตศึกษาร่วมกับเด็กอื่น ๆ ก็ดี การแนะนำเด็กให้มีส่วนร่วมดำเนินงานในสโมสรเด็กและเยาวชนหรือกิจการลูกเสือก็ดี การเอาใจใส่พาเด็กไปประกอบศาสนกิจหรือฟังเทศน์ฟังธรรมก็ดี ตลอดจนการนำเด็กของตนออกไปเยี่ยมเยียนครอบครัวอื่น ๆ ตามชุมชน หรือเชิญแขกให้มาเยี่ยมที่ "บ้าน" ของเด็กบ้างก็ดี สิ่งเหล่านี้เป็นที่น่าปรารถนาและเป็นคุณประโยชน์อันใหญ่หลวงต่องานบริการสงเคราะห์เด็กเป็นอย่างยิ่ง

ถึงแม้ว่ากิจการในด้านนี้จะได้ถูกปรับปรุงไปสู่ความเจริญก้าวหน้าอย่างมากหลายแล้วในประเทศต่าง ๆ ก็ตาม แต่ก็ยังคงปรากฏมีปัญหาในการที่จำต้องเลี้ยงดูเด็กรวมกันในสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ อยู่อีก ทั้ง ๆ ที่บางครั้งเราจะเห็นได้ว่าไม่เป็นการเหมาะสมที่จะอุปการะเลี้ยงดูเด็กไว้ในสถานสงเคราะห์ แต่ก็ยังคงมีปฏิบัติกันอยู่ทั่วไป.

บทที่ ๒

การบริหารงานเกี่ยวกับ

สถานสงเคราะห์เด็ก

ก. องค์การดำเนินงาน

สถานสงเคราะห์เด็กแทบทุกประเทศ อยู่ภายใต้การดำเนินงานขององค์การสององค์การ คือ **องค์การรัฐบาล และองค์การเอกชน** แต่บางประเทศก็มีเพียงเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง ในบางกรณี กรมกองของรัฐบาลหน่วยหนึ่งหรือมากกว่านั้น มีภาระรับผิดชอบในการอำนวยการตามโครงการสำหรับเด็กที่ไร้ที่พึ่งและถูกทอดทิ้ง ตัวอย่างเช่น ในสวีเดนเป็นภาระของคณะกรรมการสวัสดิการสังคม ในนอร์เวย์เป็นหน้าที่ของกระทรวงกิจการสังคม ในเบลเยี่ยมเป็นหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรม ในสหราชอาณาจักรเป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย และในเนเธอร์แลนด์เป็นหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรมหรือกระทรวงศึกษาธิการ สุดแล้วแต่แบบและลักษณะของสถานสงเคราะห์ที่เกี่ยวข้อง ในคานาดา การบริหารงานของสถานสงเคราะห์เด็ก เป็นภาระขององค์การนิติบัญญัติว่าด้วยสวัสดิการเด็กของแต่ละมณฑล โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติพิเศษเกี่ยวกับสถานสงเคราะห์และโดยกฎสุขาภิบาลแห่งท้องถิ่นหรือเทศบัญญัติ ในสหรัฐและ

ออสเตรเลียก็ดำเนินงานคล้ายคลึงกันเช่นคานาดา ส่วนในอียิปต์กระทรวงกิจการสังคม เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงต่อสถานสงเคราะห์เด็กบางแห่ง โบลิเวีย และฟิลลิปปินส์ก็เช่นกัน ในอินเดียนั้นไม่มีกฎหมายจากรัฐบาลกลางเกี่ยวกับการสงเคราะห์เด็กที่ขาดชีวิตและความเป็นอยู่ทางบ้าน แต่มีอยู่หลายรัฐซึ่งมีพระราชบัญญัติเด็กและได้กำหนดความรับผิดชอบในเรื่องนี้ไว้อย่างชัดแจ้ง ถึงแม้ในบางรัฐการบริหารงานทางสถานสงเคราะห์เด็กจะเป็นหน้าที่ของกรมสามัญศึกษาก็ตาม แต่ก็ได้รับความร่วมมืออย่างใกล้ชิดและมีประสิทธิภาพระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมาย ซึ่งประกอบด้วยกรมสามัญศึกษา กรมราชทัณฑ์ และกรมมหาดไทย และบางครั้งจากกรมอนามัย และกรมอุตสาหกรรมด้วย *โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดูแลเลี้ยงดูเด็กที่ยากจนหรือไร้ที่อยู่ให้ได้รับความผาสุข*

๑. <u>สถานสงเคราะห์ของรัฐบาล</u>

ไอซ์แลนด์ สวีเดน สหราชอาณาจักร และยูโกสลาเวีย รายงานว่าส่วนใหญ่ของสถานสงเคราะห์ในประเทศของตนดำเนินการโดยรัฐบาล สำหรับโบลิเวียนั้นแจ้งว่า สถานสงเคราะห์ของรัฐบาลและเอกชนมีจำนวนไล่เรี่ยกัน ในบางประเทศการบริหารงานสถานสงเคราะห์ของรัฐบาลตกเป็นหน้าที่ของรัฐบาลกลางหรือส่วนราชการท้องถิ่นหรือส่วนจังหวัด และในบางประเทศมีทั้งรัฐบาลกลางและส่วนราชการท้องถิ่นเป็นผู้บริหารงาน ในออสเตรเลียนั้นแต่ละรัฐมีหลักการดำเนินงานสงเคราะห์เด็กโดยเฉพาะ เช่น ในออสเตรเลียภาคใต้รัฐบาลเป็นผู้ดำเนินงานของสถานสงเคราะห์

ทุกแห่ง ส่วนในควีนส์แลนด์มีสถานสงเคราะห์ขึ้นกับรัฐบาลสามแห่ง และขึ้นกับองค์การเอกชนสิบสามแห่ง และในทัสมาเนียดำเนินการโดยองค์การอาสาสมัคร สำหรับในสหรัฐอเมริกามีแบบดำเนินงานแตกต่างกันออกไปในแต่ละมลรัฐ รัฐบาลกลางไม่มีอำนาจที่จะดูแลเด็กทั่วไป ฉะนั้น แต่ละมลรัฐจึงมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการอนุมัติจัดตั้งสถานสงเคราะห์ซึ่งดำเนินการโดยหน่วยราชการประจำรัฐหรือท้องถิ่น ในโบลิเวียและฟิลิปปินส์นั้นสถานสงเคราะห์ของรัฐดำเนินการโดยรัฐบาลกลาง อียิปต์ กรีก สวีเด็น อังกฤษ และยูโกสลาเวีย รายงานว่าการดำเนินงานสถานสงเคราะห์เด็กนั้น รัฐบาลกลางมอบให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการท้องถิ่น ส่วนในบราซิลมีทั้งสถานสงเคราะห์เด็กซึ่งดำเนินการโดยรัฐบาลกลางและฝ่ายท้องถิ่น ในเบลเยี่ยม อังกฤษ และสหภาพแอฟริกาใต้ ถึงแม้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นจะมีการรับผิดชอบต่อการดำเนินงานสถานสงเคราะห์เด็กก็ตาม รัฐบาลกลางก็ยังคุมอำนาจบางประการโดยการตรวจตราการปฏิบัติงานของสถานสงเคราะห์ทุกแห่งอย่างละเอียด และบางครั้งก็อนุมัติเงินช่วยเหลือ

ในสถานสงเคราะห์ที่ดำเนินการโดยรัฐบาลผ่านกระทรวงทบวงกรม หรือหน่วยราชการอื่น ๆ นั้น ผู้อำนวยการและพนักงานอื่นๆ เป็นข้าราชการซึ่งได้รับแต่งตั้ง และถึงแม้ว่าหน่วยงานสาธารณะแห่งหนึ่งจะมีภาระรับผิดชอบทั่วไปต่อการดำเนินงานของสถานสงเคราะห์ก็ตาม หน่วยราชการอื่น ๆ ก็อาจให้ความร่วมมือในหน้าที่เฉพาะของตนได้ เช่น สถาน

สงเคราะห์แห่งหนึ่งอาจดำเนินการโดยกระทรวงสวัสดิการสังคม แต่กระ-ทรวงสาธารณสุขก็อาจจัดบริการแพทย์ให้ และกระทรวงศึกษาธิการก็อาจจัดครูและผู้สอนวิชาชีพให้ด้วย เหล่านี้เป็นต้น

๒. สถานสงเคราะห์ของเอกชน

ในเบลเยี่ยม คานาดา อียิปต์ ฝรั่งเศส กรีก อิสราเอล นิวซีแลนด์ นอร์เวย์ ฟีลิปปินส์ ซีเรีย สหภาพแอฟริกาใต้ และ สหรัฐอเมริกา ส่วนใหญ่ของสถานสงเคราะห์ดำเนินการโดยองค์การอาสาสมัคร สำหรับในอิสราเอลนั้น หน่วยงานเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่คิดกำไรซึ่งเรียกกันว่าเป็นสถานสงเคราะห์ "สาธารณะ" ย่อมมีความแตกต่างกันออกไปกับหน่วยงานของรัฐบาลซึ่งเรียกว่าหน่วยงาน "ราชการ"

มีสถานสงเคราะห์ของเอกชนเป็นจำนวนไม่น้อยที่ได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากหน่วยราชการ และยอมรับการควบคุมบางประการจากหน่วยราชการนั้น ๆ ในบางประเทศสถานสงเคราะห์ของเอกชนเป็นอิสระมากและอยู่ในขอบข่ายกฎข้อบังคับเพียงเล็กน้อย แต่ในบางประเทศก็มีระบบการควบคุมอย่างเข้มงวดเพื่อให้แน่ใจว่าสถานสงเคราะห์เอกชนดำเนินงานถูกต้องตามมาตรฐานในโบลิเวียมีสหพันธ์องค์การกุศลซึ่งมีผู้แทนของรัฐบาลร่วมอยู่ด้วย และมีอำนาจควบคุมบางประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินที่ได้รับจากรัฐหรือจากเอกชน การควบคุมเพียงบางขั้นจะพบใน อียิปต์ ฝรั่งเศส นอร์เวย์ ฟีลิปินส์ สหภาพแอฟริกาใต้ และอังกฤษ

ความรับผิดชอบขั้นมูลฐานสำหรับองค์การเอกชนในประเทศส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการหรือคณะมนตรีพิเศษ ในบางกรณี คณะกรรมการมีอำนาจกว้างขวางมากในการกำหนดนโยบายและการบริหารงาน แต่ในบางประเทศก็มีหน้าที่เพียงให้คำแนะนำเท่านั้น

ข. คณะกรรมการอำนวยการหรือสภาบริหาร

สถานสงเคราะห์รัฐบาลบางแห่ง มีคณะกรรมการอำนวยการหรือสภาบริหาร ซึ่งให้ข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลกลางเกี่ยวกับการบริหารงาน เมื่อมีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์ขึ้นใหม่ คณะกรรมการอำนวยการ หรือสภาบริหารอาจให้ความช่วยเหลือในการร่างกฎข้อบังคับการบริหารงานสถานสงเคราะห์นั้น ๆ

สถานสงเคราะห์ส่วนมากที่ดำเนินการโดยองค์การเอกชน มีคณะเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการ ซึ่งบางครั้งกอร์ปด้วยข้าราชการโดยเฉพาะสถานสงเคราะห์ที่ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณของรัฐ ตัวอย่างเช่นในเบลเยี่ยม คณะกรรมการของสถานสงเคราะห์เอกชนอาจมีผู้แทนกรมสาธารณสุขร่วมอยู่ด้วย

ตามปรกติ คณะกรรมการประกอบขึ้นด้วยบุคคลธรรมดาสามัญและผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานทางนี้โดยเฉพาะ อันอยู่ในชุมนุมนั้น ๆ และเป็นผู้สนใจในงานบริการสวัสดิการเด็ก

หน้าที่ของคณะกรรมการซึ่งต้องปฏิบัติอยู่เสมอ ๆ ได้แก่

(๑) แต่งตั้งผู้อำนวยการ

(๒) กำหนดนโยบายการบริหาร รวมทั้งการรับและปลดเจ้าหน้าที่

(๓) กำหนดมาตรฐานการบริหารงาน

(๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อโครงการ การศึกษา การฝึกอาชีพ การพักผ่อนหย่อนใจ

(๕) กำหนดนโยบายสำหรับเจ้าหน้าที่และอัตราเงินเดือน

(๖) จัดหาเงินทุนตามวัตถุประสงค์และในกรณีพิเศษ

(๗) ชี้แจงวัตถุประสงค์ของสถานสงเคราะห์ให้ประชาชนทราบ และทำการเรียกร้องความสนับสนุนและความสนใจจากประชาชนในแง่ต่าง ๆ ของการสงเคราะห์เด็ก อธิบายปัญหาต่าง ๆ อันเกี่ยวพันกับเด็กไม่มีที่พึ่งและถูกทอดทิ้ง และส่งเสริมกิจการเพื่อที่จะช่วยเหลือเด็กเหล่านี้

คณะกรรมการอำนวยการบางแห่งได้แต่งตั้งคณะกรรมการย่อยหรืออนุกรรมการ เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายโครงการ การเงิน การก่อสร้างและอุปกรณ์อื่น ๆ

ค. การเงิน

๑. สถานสงเคราะห์ของรัฐบาล

สถานสงเคราะห์ของรัฐบาลในหลายประเทศได้รับเงินดำเนินการบางส่วนจากงบประมาณของประเทศ และบางส่วนจากองค์การท้องถิ่น บางครั้งก็ได้รับเพิ่มเติมจากที่มีผู้อุทิศให้ หรือจากเงินที่ผู้ปกครองชำระ และจากรายได้ของสถานสงเคราะห์นั้นเอง

ในอังกฤษ ส่วนราชการท้องถิ่นและกระทรวงการคลังต่างออกค่าใช้จ่ายฝ่ายละครึ่ง ในเบลเยี่ยม กระทรวงสาธารณสุขอาจออกเงินค่าช่วยเหลือ ๖๐ เปอร์เซ็นต์ สำหรับค่าก่อสร้างอาคารใหม่และการปรับปรุงดัดแปลงตึกเก่า ส่วนที่เหลืออีก ๔๐ เปอร์เซนต์นั้นออกให้โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในออสเตรเลีย สถานสงเคราะห์ของรัฐบาลได้รับความช่วยเหลือการเงินจากรัฐทั้งสิ้น และก็เช่นเดียวกันสำหรับโรงเรียนอุตสาหกรรมในสหภาพแอฟริกาใต้ ในประเทศกรีกส่วนมากรัฐบาลออกค่าใช้จ่ายให้ทั้งหมด และในอียิปต์ ๕๐ เปอร์เซนต์ของงบประมาณสถานสงเคราะห์ได้มาจากรัฐ สำหรับในโบลิเวีย สถานสงเคราะห์ต่าง ๆ ได้รับเงินแบ่งสรรจากงบประมาณของชาติ และอาจได้มาจากภาษีบางประเภทเพิ่มเติมอีกด้วย เช่น ภาษีมรดกตามกฤษฎีกาพิเศษ ส่วนเงินเดือน ค่าแรงงานเงินโบนัสและรางวัลที่ยังมิได้จ่ายออกไป หากผู้ที่มีสิทธิไม่มาขอรับภายในเวลาสองปี ก็ให้ใช้จ่ายเงินเหล่านี้เพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่รัฐอุปการะเลี้ยงดู

ในฟินแลนด์ รัฐให้ทุนอุดหนุนแก่สถานสงเคราะห์ที่ดำเนินการโดยหน่วยงานท้องถิ่น โดยมีเงื่อนไขว่าเด็ก "ปกติ" ที่จะส่งไปอยู่ตามบ้านของเอกชนผู้มีเมตตาจิต จะต้องเป็นผู้ที่ได้อยู่ในสถานสงเคราะห์มาแล้วไม่เกินกว่าหนึ่งปี วัตถุประสงค์ของข้อนี้ ก็เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสไปอยู่ตามครอบครัวของเอกชนผู้มีใจบุญกุศลให้แพร่หลายยิ่งขึ้น

ในสวีเดน รัฐบาลเป็นผู้ออกเงินสำหรับค่าใช้จ่ายการก่อสร้างและจัดหาอุปกรณ์สำหรับสถานสงเคราะห์เด็ก ส่วนค่าบริหารงานนั้นรัฐออกสมทบให้โดยคิดคำนวณค่าใช้จ่ายประจำวันต่อเด็กหนึ่งคน และคณะกรรมการสงเคราะห์เด็กประจำท้องถิ่นก็ช่วยเหลือการเงินโดยคิดตามจำนวนเด็กคนหนึ่งต่อวันเช่นกัน ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ คณะกรรมการส่วนจังหวัดหรือมณฑลเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายดำเนินงานให้

ส่วนใหญ่ของมณฑลหรือส่วนราชการท้องถิ่นในคานาดานั้น รัฐบาลท้องถิ่นเป็นผู้ออกค่าบำรุงรักษาบ้านพักเด็ก แต่ในกรณีที่ไม่มีบ้านพักทางเทศบาลก็จะออกค่าใช้จ่ายให้ ในบางท้องถิ่นอาจอนุมัติเงินช่วยเหลือให้แก่สถานสงเคราะห์ของรัฐบาลหรือเอกชนตามกฎข้อบังคับว่าด้วยการอนามัยและสวัสดิการ

๒. สถานสงเคราะห์ของเอกชน

สถานสงเคราะห์เอกชนในหลายประเทศได้รับเงินอนุมัติช่วยเหลือจากกองเงินทุนสาธารณะ นอกเหนือจากรายได้ที่ได้มาจากแหล่ง อื่น ๆ

(ก) *จากรัฐบาล* รัฐบาลของประเทศดังต่อไปนี้ ให้เงินช่วยเหลือแก่สถานสงเคราะห์ตามจำนวนมากน้อย และมีเงื่อนไขแตกต่างกันไป คือ ออสเตรเลีย โบลิเวีย เดนมาร์ค อียิปต์ เอลซัลวาดอร์ ฝรั่งเศส กรีก กัวเตมาลา เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ ซีเรีย และอังกฤษ ในสหรัฐอเมริกานั้นมีวิธีปฏิบัติแตกต่างออกไป กล่าวคือ รัฐบาลกลางมิได้อนุมัติ

เงินให้โดยตรง แต่รัฐบาลท้องถิ่นหรือของมลรัฐมีอำนาจให้เงินอุดหนุนแต่เฉพาะในภาวะพิเศษ และสถานสงเคราะห์จะได้รับเงินทุนจากส่วนราชการท้องถิ่น ในกรณีดังต่อไปนี้

๑ *การให้เงินเพื่อเป็นค่ากินอยู่ของเด็กแต่ละคน หรือของเด็กแต่ละคนที่ทางการถือเป็น* "ผู้อยู่ในความอุปการะ" *หรือที่ศาลสั่ง*

๒ *ให้เงินเพื่อเป็นค่าก่อสร้าง หรือปรับปรุงซ่อมแซมอาคารและบริเวณ*

๓ *ให้จำนวนเงินก้อนต่อหนึ่งปี*

๔ *ให้เงินสมทบแก่สถานสงเคราะห์เท่าที่ยังขาดอยู่ ซึ่งความช่วยเหลือเหล่านี้โดยมากมีเงื่อนไขให้ตรวจตราและควบคุมโดยรัฐบาล*

ในออสเตรเลีย สถานสงเคราะห์ทุกแห่งได้รับเงินแบ่งปันสำหรับเด็กในเครือจักรภพเป็นจำนวนที่แน่นอนของเด็กแต่ละคน สำหรับใน *ทัสมาเนีย* และ *ควีนส์แลนด์* อาจได้รับเงินสมทบจากทางการโดยการเรี่ยไรเพื่อต่อเติมและดัดแปลงอาคาร ใน *เบลเยี่ยม* สถานสงเคราะห์ได้รับเงินเป็นรายวันจากกระทรวงการบูรณะสำหรับเด็กที่ประสบเคราะห์กรรมในยามสงคราม ใน *แคว้นบอมเบย์* สถานสงเคราะห์เอกชนได้รับเงินอุปถัมภ์โดยได้รับเป็นก้อนไปเลย หรืออาจจะมีการคิดบัญชีให้กันเป็นครั้งเป็นคราวไปก็ได้ เงินอุปถัมภ์นี้มีข้อแม้ว่าจะต้องนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของทางการผู้ให้ นอกจากนั้นยังได้กำหนดไว้ว่าเด็กคนหนึ่งจะได้รับเงินช่วยเหลือเท่าใด โดยให้เงินพิเศษสำหรับทารก เด็กป่วยหรือเด็กที่เรียนชั้นสูง

ในอเมริกา ถึงแม้เงินที่ได้รับอนุมัติจากมลรัฐหรือจากส่วนท้องถิ่นซึ่งให้แก่สถานสงเคราะห์ของรัฐบาลโดยคิดให้ตามหลักของเด็กแต่ละคนก็ตาม บางมลรัฐกลับให้เป็นเงินก้อนโดยคิดให้ตามจำนวนของ "เด็กที่อยู่ในความดูแลจริงๆ" ซึ่งสถานสงเคราะห์แห่งหนึ่งๆอุปการะเลี้ยงดูอยู่ หลักการคิดให้ต่อเด็กหนึ่งคนดังกล่าวแล้ว ตามปกติเป็นเงินไม่มากนัก และเดือนหนึ่งๆ คงไม่ถึงครึ่งที่จะต้องใช้จ่ายให้สำหรับเด็กแต่ละคน

ในฝรั่งเศส สถานสงเคราะห์เอกชนได้รับเงินอุดหนุนสำหรับเด็กบางประเภทเท่านั้น ส่วนใหญ่ได้แก่เด็กที่ศาลส่งไป แต่อาจได้รับความช่วยเหลือทางการเงินสำหรับปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเช่นกัน

ในอังกฤษ รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจอนุมัติเงินช่วยช่วยเหลือภาวะการใช้จ่ายขององค์การเอกชนเพียงในบางกรณีสำหรับปรับปรุงอาคารหรืออุปกรณ์ของบ้านพักในสถานสงเคราะห์ และในส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยอาจสมทบทุนช่วยเหลือองค์การเอกชนที่มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการส่งเสริมสวัสดิภาพเด็ก การอำนวยความช่วยเหลือเช่นนี้ โดยมากคิดให้ตามหลักของเด็กแต่ละคน *สำหรับในสหภาพแอฟริกาใต้* กรมสวัสดิการสังคมให้ความช่วยเหลือทางการเงินเป็นพิเศษต่อการจัดซื้อสิ่งอุปกรณ์ การดัดแปลงซ่อมแซม และปรับปรุงต่อเติมหรือการก่อสร้างอาคาร

บางประเทศมีข้อบังคับวางไว้ว่า ทางการจะต้องออกเงินให้ร้อยละเท่านั้นเท่านี้ ของค่าใช้จ่ายของสถานสงเคราะห์เอกชน เช่น *กรีก* กำหนดให้หนึ่งในสาม *อียิปต์* ไม่เกินร้อยละ ๕๐ เป็นต้น

(ข) *จากแหล่งอิสระ* สถานสงเคราะห์ของเอกชนมีรายได้จากแหล่งต่างๆ มากแห่ง นอกเหนือจากเงินอุดหนุนของรัฐบาลส่วนมากเป็นเงินที่ได้รับแบ่งสรรมาจากองค์การที่อุปถัมภ์อยู่ จากการเรี่ยไรประชาชน และจากการชวนเชิญสมทบทุนเป็นพิเศษ จากการจัดงานลีลาศ งานรื่นเริง ค่าสมาชิก ออกล๊อตเตอรี่ ออกเบอร์ หรือจากการชำระเงินเป็นครั้งคราวโดยบิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็ก *ในโบลิเวีย* นักธุรกิจ อุตสาหกร ชาวเหมือง และผู้ผลิต ต่างพากันบริจาคเงินให้แก่สถานสงเคราะห์เด็กมากขึ้น *ในฟิลิปปินส์* สถานสงเคราะห์เอกชนมีรายได้จากการเรี่ยไร การแข่งม้า เป็นต้น

มีสถานสงเคราะห์ไม่กี่แห่งที่แสวงหารายได้เพิ่มจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ จากฟาร์ม จากการทำสวนหรือการเลี้ยงเป็ดไก่ของตน ถึงแม้ว่าผลิตผลเหล่านี้ โดยปกติจะเพียงพอแก่ความต้องการของสถานสงเคราะห์นั้น ๆ เองก็ตาม

ในสหรัฐอเมริกา แหล่งรายได้ของสถานสงเคราะห์เอกชนมีสภาพแตกต่างกันออกไป เช่น รายได้จากเงินแบ่งสรรเป็นประจำ เงินจากการอุปถัมภ์หรือจากองค์การศาสนา เงินจากการเรี่ยไรตามชุมนุมชน ของขวัญจากเอกชน เงินชำระจากบิดามารดาเด็ก เงินอนุมัติจากมูลนิธิและบางครั้งเป็นรายได้จากการทำฟาร์มของตนตลอดจนการขายของ และจากการลงทุน เป็นต้น

ง. การขอใบอนุญาตและการจดทะเบียน

ในหลายประเทศ การจัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็ก จะต้องขอใบอนุญาตและจดทะเบียนดำเนินการ อย่างไรก็ดี ในบางประเทศสถานสงเคราะห์เอกชนไม่จำเป็นต้องขออนุญาต แต่ตามทฤษฎีแล้วหน่วยงานสาธารณะที่จัดหาเงินให้ ควรจะมีอำนาจตรวจตราควบคุมบ้าง ถึงแม้ว่ากฎข้อบังคับจะไม่เป็นการค้ำประกันว่าการบริหารงานของสถานสงเคราะห์แห่งหนึ่ง ๆ จะต้องเป็นที่เรียบร้อย หรือแม้ว่าใบอนุญาตจะไม่เป็นเครื่องรับรองความดีเด่นของสถานสงเคราะห์ก็ตาม แต่ก็เป็นมาตรฐานที่ชี้ให้เห็นว่า สถานสงเคราะห์แต่ละแห่งจะต้องพยายามยกระดับงานของตนให้สูงขึ้นและเมื่อประกอบกับการตรวจตราควบคุมอย่างเป็นระเบียบแล้ว ข้อบังคับและใบอนุญาตนั้น ๆ ก็จะนับได้ว่าเป็นการป้องกันมิให้มีการบริหารงานเป็นอย่างอื่นที่ผิดไปจากแนวทางที่ได้วางไว้

การออกใบอนุญาตและการจดทะเบียน มีทั้งแบบบังคับและแบบจำกัดจำนวน

๑. การขออนุญาตและจดทะเบียนแบบบังคับ

ประเทศบางประเทศมีกฎข้อบังคับที่วางไว้แล้วอย่างรอบคอบซึ่งสถานสงเคราะห์ทุกแห่งจะต้องปฏิบัติตามที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ความเห็นชอบหรือใบอนุญาตเป็นทางการแบบบังคับสำหรับสถานสงเคราะห์เอกชนจะพบในโบลิเวีย อียิปต์ ไอซ์แลนด์ นิวซีแลนด์ นอร์เวย์ สวีเดน ซีเรีย เตอร์กี สหภาพแอฟริกาใต้ และ อังกฤษ

ในสวีเดน คณะกรรมการสวัสดิการสังคมเป็นผู้อนุมัติดำเนินงานการจัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็ก หรือในบางกรณี รัฐบาลเป็นผู้อนุมัติหลังจากที่ได้หารือกับคณะกรรมการแล้ว *ในนอร์เวย์* การจัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็กของรัฐบาลหรือเอกชน จะต้องได้รับรองเป็นทางการจากกระทรวงกิจการสังคม *ในเดนมาร์ค* สถานสงเคราะห์ของรัฐบาลรวมทั้งโรงเรียนอนุบาล สถานดูแลเด็กชั่วคราว จะต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการกรรมกรและกิจการสังคมตามคำแนะนำของหัวหน้าผู้ตรวจการสวัสดิภาพเด็ก ส่วนสถานสงเคราะห์เอกชน หัวหน้าผู้ตรวจการเป็นผู้อนุมัติ และการบัญญัติข้อบังคับของกิจการประเภทนี้ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าผู้ตรวจการโดยสอดคล้องกับนโยบายที่กระทรวงการกรรมกรและกิจการสังคมได้กำหนดไว้ *ในโนวา สโกเตีย แห่งคานาดา* รัฐมนตรีกระทรวงการประชาสงเคราะห์เป็นผู้อนุมัติต่อการประพฤติ การปฏิบัติงานและการธำรงรักษาสถานสงเคราะห์เด็ก การขออนุมัติจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานที่ผู้ว่าราชการมณฑลกำหนดขึ้น *ในแคว้นบอมเบย์* สถานสงเคราะห์เอกชนจะต้องได้รับความเห็นชอบเป็นทางการตามกฎที่วางขึ้นโดยรัฐบาลก่อนที่จะรับเด็กมาอยู่พักพิง สถานสงเคราะห์อาจถูกถอนใบอนุญาตหากไม่ดำเนินการตามบันทัดฐานที่วางไว้ เช่นในด้านอาคาร การแพทย์ อนามัย เจ้าหน้าที่ และอาหาร

ในคานาดา แต่ละมณฑลหรือส่วนราชการท้องถิ่นมีข้อบังคับควบคุมการออกใบอนุญาตจัดตั้งสถานสงเคราะห์ไว้แตกต่างกัน เช่นในอัล-เบิร์ตต้า กอนตาริโอ นิวน์เฟาแลนด์ และ โนวา สโกเตีย สถานสงเคราะห์

ทุกแห่งต้องขออนุญาต ส่วนบริติชโคลัมเบีย ก็เช่นกัน เว้นแต่สถานสงเคราะห์และสถาบันของสมาคมให้ความช่วยเหลือเด็ก ซึ่งบางมณฑลก็มีระบบแตกต่างกันออกไปอีก เช่น ในบางมณฑลไม่ต้องขออนุญาตเฉพาะการจัดตั้งสถานสงเคราะห์ทารกและสถานสงเคราะห์มารดาที่ไม่ปรากฏสามีรวมทั้งบุตรของเขาเหล่านั้น แม้เงื่อนไขในการออกใบอนุญาตหรือการให้ความเห็นชอบของแต่ละมณฑลก็ไม่เหมือนกัน แต่ตามปกติจะมีข้อระบุเงื่อนไขเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้ยื่นคำร้องรวมทั้งความปลอดภัยและการสุขาภิบาล ใบอนุญาตอาจถูกถอนคืนถ้าทางการเห็นสมควร และอาจพิจารณาลงโทษผู้ที่ดำเนินงานสถานสงเคราะห์เด็กโดยไม่มีใบอนุญาต

ในอังกฤษ ทั้งสถานสงเคราะห์เด็กของเอกชนและรัฐบาล อยู่ในขอบข่ายของพระราชบัญญัติเด็กปี ค.ศ. ๑๙๔๘ ทั้งสิ้น ซึ่งกำหนดให้สถานสงเคราะห์ทุกแห่งขึ้นทะเบียนไว้ และจะถูกตรวจตราอยู่เสมอ มลรัฐส่วนใหญ่ในอเมริกา มีกฎหมายควบคุมการปฏิบัติงานของสถานสงเคราะห์เอกชน บางรัฐต้องมีการเห็นชอบเป็นทางการด้วย บางรัฐก็มีการตรวจตราเป็นประจำทุกปี และบางรัฐก็บังคับให้สถานสงเคราะห์ต้องมีมาตฐานและคุณสมบัติเพียงพอที่จะยื่นขอใบอนุญาตเพื่อดำเนินงาน

ในออสเตรเลีย มีระบบการดำเนินงานแตกต่างกันไปของแต่ละรัฐ เช่น *ในออสเตรเลียภาคใต้* และ *นิวเซาธ์เวลส์* เฉพาะสถานสงเคราะห์ที่ให้การสงเคราะห์แก่เด็ก *วัยต่ำกว่าเจ็ดขวบเท่านั้น* ที่ต้องขออนุญาต *ในควีนส์แลนด์* และ *ทัสมาเนีย* สถานสงเคราะห์ทุกแห่งที่รับเด็กอยู่ในความดูแลของรัฐจะต้องมีใบอนุญาต และเฉพาะ *ในควีนส์แลนด์*

นั้นรวมไปถึงสถานสงเคราะห์เด็กที่ต่ำกว่าหกขวบด้วย ไม่ว่าเด็กเหล่านั้นจะอยู่ในความดูแลของรัฐหรือไม่

๒ กฎข้อบังคับแบบจำกัดจำนวน

บางประเทศมีกฎข้อบังคับจำกัดจำนวนครอบคลุมถึงการปฏิบัติงานของสถานสงเคราะห์เด็ก ซึ่งบางทีอาจต้องจดทะเบียน แต่นั่นมิได้หมายความว่าจะได้รับความเห็นชอบเสมอไป *สถานสงเคราะห์เอกชนในเบลเยี่ยม* ไม่จำเป็นต้องขอจดทะเบียน หรือได้รับความเห็นชอบจากทางการ เว้นแต่ในกรณีที่ทำการสงเคราะห์เด็กที่ประสบเคราะห์กรรมระหว่างสงคราม หรือเมื่อต้องการขอความช่วยเหลือในด้านการเงินจากทางการ *ในฝรั่งเศส* สถานสงเคราะห์เด็กอายุต่ำกว่าสามขวบเท่านั้นที่ต้องดำเนินงานให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และต้องได้รับความเห็นชอบจากทางราชการเสียก่อนที่จะรับเด็กไว้ สถานสงเคราะห์แห่งอื่น ๆ จำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบโดยต้องแจ้งให้ทางการทราบว่าได้จัดตั้งสถานสงเคราะห์ขึ้นมาแล้ว

ในสหภาพอาฟริกาใต้ สถานสงเคราะห์ที่มีหรือไม่มีใบรับรองคงมีสภาพไม่แตกต่างอะไรกันมากนัก ซึ่งทั้งนี้เกี่ยวกับประเภทของเด็กที่รับรวมทั้งการดูแลและการฝึกงานด้วย การมีใบรับรองซึ่งแล้วแต่ความสมัครใจว่าจะมีหรือไม่นั้น ย่อมเป็นผลให้สถานสงเคราะห์มีอำนาจควบคุมดำเนินการต่อเด็กมากขึ้น เช่น มติเกี่ยวกับ *การปลดปล่อยเด็กก่อนถึงเวลากำหนด การเรียกตัวเด็กกลับหากภาวะการปลดปล่อยไม่เหมาะสม หรือการอนุญาตให้เด็กออกไปพักนอกสถานสงเคราะห์ชั่วคราว* สถานสงเคราะห์ทั้งสอง

แบบนี้จะอยู่ภายใต้การตรวจตราของรัฐบาลเพื่อค้ำชูมาตรฐานต่าง ๆ ให้สูงอยู่เสมอ และสถานสงเคราะห์เหล่านี้จะต้องปรับปรุงผลงานของตนให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ ย่อมเป็นผลงานจากการตรวจตรา และปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอ ด้วยแนวความคิดใหม่ ๆ เพื่อปกครองดูแลให้การศึกษาและฝึกงานเด็ก รวมทั้งการเอาใจใส่ในสวัสดิภาพของเด็กทั่ว ๆ ไป ซึ่งจะทำให้เด็กดีขึ้นด้วย มีผู้กล่าวไว้ว่า การออกใบอนุญาตที่ดี ควรจะประกอบด้วย

ก. *การใช้วิธียืดหยุ่นเพื่อให้มีการบริหารงานอย่างเข้มแข็ง แต่ก็ควรจะแจ่มแจ้งชัดเจนพอ*

ข. *ให้แน่ใจว่าเด็กทุกคนจะต้องได้รับความคุ้มครอง การยกเว้นใด ๆ จะต้องไม่เป็นผลทำให้สถานสงเคราะห์บางแห่งลดหย่อนคุณสมบัติลง*

ค. *พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อการจัดตั้งขั้นเริ่มแรก ข้อแก้ไขใด ๆ ก็ตาม จะต้องมีการตรวจสอบกับกฎข้อบังคับฉบับเดิม รวมทั้งการที่จะพิจารณาเปลี่ยนแปลงไปด้วย*

ง. *กำหนดการจัดตั้งหน่วยงานบริหารของรัฐเพื่อเข้าสู่มาตรฐาน ไม่แต่เฉพาะการอนุมัติให้จัดตั้งสถานสงเคราะห์แห่งใหม่เท่านั้น แต่เพื่อการดำเนินงานอย่างถูกต้องของสถานสงเคราะห์ที่มีอยู่แล้วด้วย โดยให้มีอำนาจตรวจตราอย่างเต็มที่ด้วยการออกไปเยี่ยมเยียนสถานสงเคราะห์ ตรวจสถิติเอกสารและการบัญชี เพื่อให้แน่ใจว่ามาตรฐานเหล่านี้ได้ถูกรับไปดำเนินการในภาคปฏิบัติ*

จ. *มีบทลงโทษในกรณีที่มีการละเมิดเพื่อจัดการตามกฎหมายได้ หากจำเป็น*

ฉ. *บอกเลิกผู้สมัครที่ไม่เหมาะสม ล้มเลิกสถานสงเคราะห์ที่มีการปฏิบัติงานไม่ถึงขั้นมาตรฐาน แต่ก็อาจส่งเรื่องให้ศาลพิจารณามติของหน่วยงานที่ออกใบอนุญาต หากมีการร้องขอ*

๓ การตรวจตราและควบคุมสถานสงเคราะห์

การที่สถานสงเคราะห์แห่งหนึ่ง ๆ จะปฏิบัติตามข้อบังคับมากน้อยหรือเคร่งครัดเพียงใดนั้น จะทราบได้โดยการตรวจตราและควบคุม การตรวจตรามุ่งหนักไปในด้านสุขาภิบาลและความสะอาดหรือทางมาตรฐานการศึกษา และอาจตรวจตราได้โดยผู้แทนจากกรมกองราชการที่เกี่ยวข้องในบางประเทศ ถึงแม้การตรวจตราจะมีอยู่ในหลักการก็ตาม แต่สถานสงเคราะห์ของเอกชนบางแห่งก็มักพยายามหลีกเลี่ยงการตรวจตรา และบางทีในส่วนภูมิภาคที่อยู่ห่างไกลอย่างโดดเดี่ยว ก็ไม่สามารถจะทำการตรวจตราให้สม่ำเสมอได้ เนื่องจากขาดแคลนเจ้าหน้าที่

การควบคุมงานของสถานสงเคราะห์นั้น เป็นความก้าวหน้าใหม่ของหลายประเทศ และบางประเทศก็อยู่ในขั้นเริ่มงาน วัตถุประสงค์เบื้องแรกก็เพื่อการศึกษา และบริการควบคุมอันได้ผลนั้นต้องควบคุมงานทุกแขนงของสถานสงเคราะห์ด้วย เพื่อกำหนดคุณสมบัติอันจะเป็นหลักค้ำประกันว่า เด็กที่อยู่ภายใต้การดูแลของสถานสงเคราะห์ควรจะเจริญเติบโตด้วยดี เพื่อฝึกเจ้าหน้าที่ให้เข้าใจถึงความต้องการของเด็ก และใช้วิธีการอันเล็งการณ์ไกลเพื่อให้เกิดความนิ่มนวลในการปฏิบัติต่อเด็ก

การควบคุมอันมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องเกี่ยวข้องกับการดูแลของสถานสงเคราะห์ในทุก ๆ กรณี รวมทั้งการจัดเจ้าหน้าที่ *วางนโยบายการรับและปลดปล่อยเด็ก ให้การศึกษาและฝึกวิชาชีพการบันเทิง ระเบียบวินัย สุขภาพ การแพทย์ อาหาร เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม สถานที่และอุปกรณ์ รวมทั้งการสัมพันธ์กับชุมนุมชนในเขตนั้น ๆ ด้วย* อย่างไรก็ดี การควบคุมอย่างเพียงพอจำต้องมีเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรมและมีความสามารถ ซึ่งจะมีความรับผิดชอบต่อสถานสงเคราะห์กลุ่มเดียวกันเป็นเวลานานพอสมควร เพื่อที่จะได้ทราบซึ้งถึงปัญหาเฉพาะ ตลอดจนการเลือกใช้สาธารณูปโภคของชุมนุมชนนั้น ๆ ให้เป็นประโยชน์แก่สถานสงเคราะห์และส่งเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคณะเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์นั้น ๆ ด้วย

บางประเทศที่จัดบริการควบคุมสำหรับสถานสงเคราะห์ได้รับคำแนะนำว่า *การปรับปรุงสมรรถภาพของการดูแลเด็กนั้น คุ้มเกินค่ากว่าค่าใช้จ่ายมากนัก*

ถึงแม้ในหลาย ๆ ประเทศจะปรากฏว่า ความรับผิดชอบต่อการควบคุมและตรวจตราจะเป็นของหน่วยราชการส่วนกลาง แต่งานนี้บางครั้งก็ได้มอบหมายให้แก่หน่วยราชการท้องถิ่นหรือส่วนจังหวัด ตัวอย่างเช่น ในไอส์แลนด์ นอร์เวย์ และอังกฤษ เป็นต้น

ในเดนมาร์ค กระทรวงการกรรมกรและกิจการสังคมโดยการแนะนำของหัวหน้าผู้ตรวจการสวัสดิภาพเด็ก จะเป็นผู้ออกกฎข้อบังคับสำหรับ

องค์การ ฝ่ายจัดการและฝ่ายบริหารของสถานสงเคราะห์ การตรวจตราควบคุมสถานสงเคราะห์เช่นนี้ เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสวัสดิการเด็กประจำท้องถิ่นที่สถานสงเคราะห์นั้น ๆ ตั้งอยู่ หัวหน้าผู้ตรวจการจะไปตรวจตราปีละไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง

ในเบลเยี่ยม บริการตรวจตราให้ความช่วยเหลือซึ่งขึ้นอยู่กับกระทรวงสาธารณสุขและครอบครัว จะมีผู้ตรวจตราสถานสงเคราะห์เด็กของรัฐบาลทุกแห่ง และสถานสงเคราะห์เด็กของเอกชนเป็นบางแห่งเพื่อดูแลเด็กที่คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือส่งไป ส่วนใหญ่ของสถานสงเคราะห์เหล่านี้ ยังถูกตรวจตราโดยสมาคมสงเคราะห์สวัสดิภาพเด็กแห่งชาติอีกด้วย การตรวจตราเช่นนี้มุ่งหนักไปในด้านการรักษาพยาบาล อาหาร การใช้สถานที่และอาคารอันเหมาะสม ความสะอาด อุปกรณ์ห้องผู้เจ็บป่วยและห้องโรคติดต่อ นอกจากนี้สถานสงเคราะห์อาสาสมัครหรือของรัฐบาลซึ่งรับเด็กที่ส่งมาโดยศาลคดีเด็ก เช่น เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือเด็กที่ผู้ปกครองถูกเพิกถอนสิทธิความเป็นผู้ปกครอง ก็จะถูกตรวจตราโดยพนักงานคุมประพฤติอีกด้วย

ในสวีเดน คณะกรรมการสวัสดิการสังคม จะตรวจตราสถานสงเคราะห์เด็กทุกแห่ง และรัฐบาลท้องถิ่นจะมีที่ปรึกษาในด้านสวัสดิภาพเด็กซึ่งติดต่อกับสถานสงเคราะห์ทุกแห่งในท้องถิ่นนั้น ๆ หากเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นตรวจพบความไม่เรียบร้อยใด ๆ ทางการก็จะสั่งให้ดำเนินการปรับปรุงงานนั้น ๆ ให้ดีขึ้น พร้อมกับแจ้งเรื่องราวให้คณะกรรมการสวัสดิการ

สังคมทราบด้วย ซึ่งอาจถอนสิทธิหรือยึดใบอนุญาตดำเนินการของสถานสงเคราะห์นั้น ๆ ได้ เว้นแต่จะปรับปรุงภาวะที่เสื่อมเสียให้ดีขึ้นแล้วเท่านั้น

ในออสเตรเลีย สถานสงเคราะห์ทุกแห่งจะถูกหมั่นตรวจตราอยู่เสมอ เว้นแต่สถานสงเคราะห์เอกชนในออสเตรเลียภาคใต้ซึ่งดูแลเด็กอายุเกิน ๗ ขวบ รายงานจากรัฐนิวเซาธ์เวลส์แจ้งว่า สถานสงเคราะห์ที่ดูเด็กอายุต่ำกว่า ๗ ขวบ จะถูกตรวจตราอย่างละเอียดเข้มงวดมาก ไม่แต่เฉพาะในทางร่างกายเท่านั้น ยังเกี่ยวพันไปถึงด้านการศึกษา ความพัฒนาทางจิตของเด็ก และความสัมพันธ์ของเด็กที่มีต่อชุมนุมชนนั้น ๆ ด้วย *ในกรีกและอินเดีย* สถานสงเคราะห์ที่ได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนสาธารณะ จะอยู่ในข่ายที่ต้องถูกตรวจตราและควบคุม *สำหรับในบอมเบย์และมาดรัส* มีคณะผู้ตรวจการพิเศษ

ในยูโกสลาเวีย สถานสงเคราะห์ทุกแห่งจะถูกตรวจตราเสมอ ๆ โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่สวัสดิการสังคม และเจ้าหน้าที่การศึกษาของรัฐบาล สภาการสาธารณสุขมีภาระรับผิดชอบต่อสุขภาพอนามัยและกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบต่อการศึกษา

ประเทศคานาดา มีข้อบังคับให้ตรวจตราสถานสงเคราะห์ทั้ง ๙ มณฑล แต่ใน ๖ มณฑล ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นตรวจตราได้ทุกเวลา และอีก ๒ มณฑลอย่างน้อยปีละครั้ง โรงเรียนคุ้มครองเยาวชนในควิเบคจะถูกตรวจตราทุกปี และสถานสงเคราะห์เพื่อการกุศลจะถูกตรวจตราเมื่อ

ใดก็ได้ ในแทบทุกมณฑล สถานสงเคราะห์จะต้องรายงานความเคลื่อนไหวของเด็กที่อยู่ในความดูแลของตนให้กรมสวัสดิการท้องถิ่นทราบเป็นระยะ ๆ ไป

ในซีเรีย ผู้ตรวจการจากกระทรวงศึกษาธิการจะไปตรวจโรงเรียนที่ขึ้นกับสถานสงเคราะห์ เช่นเดียวกับโรงเรียนธรรมดาอื่น ๆ และผู้แทนกรมการกรรมกรและกิจกรรมสังคมแห่งกระทรวงเศรษฐกิจแห่งชาติก็จะไปตรวจตราสถานสงเคราะห์ของเอกชนเป็นครั้งคราวด้วย ถึงแม้ว่าการตรวจตราและการควบคุมจะเป็นวิธีการที่แตกต่างกันไปก็ตาม แต่ก็จะเป็นผลดีที่สุดเมื่อได้ดำเนินการควบคู่และประสานงานกันไปโดยใกล้ชิด

บทที่ ๓

ที่ตั้ง ตัวอาคาร และเครื่องอุปกรณ์ต่างๆ

ก. ที่ตั้ง

ถึงแม้ประเทศต่าง ๆ ส่วนมาก จะได้รายงานว่า ในปัจจุบันนี้สถานสงเคราะห์เด็กของตนจะได้ตั้งอยู่ในเมืองหรือในชนบทก็ตาม แต่ก็ปรากฏว่าการสร้างสถานสงเคราะห์เด็กขึ้นใหม่ มักจะสร้างกันในย่านชุมชนหรือในบริเวณที่ใกล้เคียง ทั้งนี้ โดยมีเหตุผลบางประการเกี่ยวกับการอยู่ใกล้โรงเรียน สถานพยาบาล วัดหรือโบสถ์ แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ และสถานที่อื่น ๆ ของชุมชนที่จะอำนวยประโยชน์ให้ได้ นอกจากนั้นในด้านการสุขาภิบาลหรือการส่งเสริมสุขภาพอนามัย ก็คำนึงว่าอาจจะได้รับอย่างเพียงพอในย่านชุมชน การติดต่อเยี่ยมเยียนของบิดามารดาหรือญาติพี่น้องก็ทำได้ง่ายกว่า และโอกาสที่จะได้ตัวเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถก็ดีกว่า สถานสงเคราะห์เด็กหลายแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานสงเคราะห์ที่ได้รับเงินบริจาคจากเอกชน ตัวสถานที่อาจจะถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามความประสงค์ของเอกชนผู้บริจาค เพราะว่าที่ตั้งของสถานที่ก็ดี ตัวอาคารก็ดี บางครั้งผู้บริจาคเป็นผู้ยกให้ แต่อย่างไรก็ตาม ย่อมขึ้นอยู่กับความต้องการของเด็กซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางแล้วด้วย องค์การบางแห่งได้ยกทรัพย์สินในที่ซึ่งอยู่ห่างไกลออกไป พร้อมทั้งได้จัดหาสิ่งอื่น ๆ เพื่อบริการช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการติดต่อระหว่างหมู่บ้านกับในเมืองให้ด้วย

สถานสงเคราะห์เด็กเป็นจำนวนมากในประเทศต่าง ๆ เช่น เบลเยี่ยม บราซิล นอร์เวย์ สหราชอาณาจักรและสหรัฐ ตั้งอยู่ในย่านชุมชนในเมืองหรือตามชานเมือง ในบางประเทศ เช่น เบลเยี่ยมและฝรั่งเศส บ้านสำหรับเลี้ยงดูเด็กตั้งอยู่ในแถบชนบท และเห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องสร้างโรงเรียนและบริการด้านสุขภาพของตนเองขึ้น ประเทศยูโกสลาเวียรายงานว่า การสร้างสถานสงเคราะห์เด็กจะพยายามจัดตั้งในท้องที่ซึ่งเด็กสามารถเข้าโรงเรียนในท้องถิ่นนั้นได้ ในประเทศสหราชอาณาจักรก็มีรายงานว่า อาคารสงเคราะห์แบบสำหรับครอบครัวเดียวที่สร้างขึ้นใหม่ และจะต้องกันไว้สำหรับใช้เป็นบ้านเลี้ยงดูเด็กชนิดกลุ่มครอบครัวอีกด้วย

ข. แบบและขนาดของอาคาร

แบบและขนาดของตัวอาคาร ย่อมขึ้นอยู่กับชนิดของสถานสงเคราะห์ ตลอดจนทรัพยากรหรือสิ่งต่าง ๆ ที่ประเทศนั้นมีอยู่ แนวความคิดในเรื่องการเลี้ยงดูเด็กให้อยู่ประจำร่วมกันเป็นหมวดหมู่ก็เป็นสิ่งสำคัญมิใช่น้อย ด้วยเหตุนี้เอง แบบและขนาดของสถานสงเคราะห์ในประเทศต่าง ๆ จึงมีลักษณะแตกต่างกันอยู่มาก *ยูโกสลาเวีย* ได้ฟื้นฟูความเสียหายจากผลของสงคราม และได้เผชิญกับความจำเป็นในการวางแผนงานสำหรับช่วยเหลือเด็กเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการดัดแปลงที่อยู่อาศัยสำหรับเด็ก และมีสถานสงเคราะห์ ๑๔๐ แห่งเท่านั้นที่ได้สร้างขึ้นเพื่อให้การช่วยเหลือเด็กตามความมุ่งหมายปัจจุบัน

ในประเทศนอร์เวย์ ส่วนมากของที่อยู่อาศัยสำหรับเด็กที่ใช้อยู่ในปัจจุบันได้ถูกจัดขึ้นเป็นแบบ "*บ้านเด็ก*" (children's home) รายงานจาก *ประเทศสวีเดน* แจ้งว่า สถานสงเคราะห์เด็กแบบเก่าหลายแห่งในประเทศของตนได้เริ่มต้นจากเอกชน ส่วนบ้านซึ่งส่วนใหญ่เป็นตัวตึกนั้นได้สร้างเพิ่มขึ้นเมื่อเร็ว ๆ นี้เอง เพื่อสนองความต้องการในภาวะปัจจุบันซึ่งดูเหมือนจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุด ในประเทศที่ตระหนักในความจำเป็นของการจัดตั้งสถานสงเคราะห์เล็ก ๆ ในจำนวนเด็กระหว่าง ๑๒-๑๕ หรืออย่างสูงถึง ๒๕ คน ซึ่งมีลักษณะความเป็นอยู่ใกล้เคียงกับชีวิตอย่างครอบครัวธรรมดาสามัญนั้น จริงอยู่การดัดแปลงที่อยู่อาศัยอาจจะเป็นการเพียงพอตามวัตถุประสงค์ แต่ก็ยังมีความโน้มเอียงและเป็นไปในทางที่จะสร้างบ้านเพิ่มขึ้นอีกเมื่อมีทางทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อที่จะสนองความต้องการของเด็ก ๆ ส่วนการจัดบ้านแบบกลุ่มครอบครัวนั้นมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรจะเป็นบ้านแบบธรรมดาๆ เช่นเดียวกับบ้านอื่น ๆ ในชุมชนให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นได้

อย่างไรก็ดีแทบทุกประเทศ ต่างก็รายงานว่า สถานสงเคราะห์เด็กของตนยังเป็นตึกใหญ่หลังเดียว สร้างขึ้นโดยเฉพาะสำหรับเป็นที่เลี้ยงดูเด็ก เช่น *ในประเทศเบลเยี่ยม โบลิเวีย บราซิล อียิปต์ ฝรั่งเศส กรีก* และ *ในส่วนต่าง ๆ ของอินเดีย* ประเทศต่าง ๆ จำนวนหนึ่งมีความเชื่อว่าเนื่องจากค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างสถานสงเคราะห์ขึ้นใหม่มีราคาสูงมากและต้องประสบกับปัญหาความยุ่งยากในการจัดหาเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอ

สำหรับอยู่ประจำตามตัวอาคารเล็ก ๆ หลายแห่ง *ดังนั้น ประเทศเหล่านั้น* ***จึงยังคงใช้ตึกใหญ่ ๆ สำหรับเป็นที่เลี้ยงดูเด็กซึ่งมีจำนวนตั้งแต่ ๘๐ ถึง ๒๐๐ – ๓๐๐ คน*** แต่อย่างไรก็ตาม รัฐบาลทุกแห่งต่างก็ตั้งข้อกำหนดในการดำเนินงานที่ถูกต้องเกี่ยวกับการก่อสร้างสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ เหล่านี้ไว้ในอนาคตด้วยปัญหาต่าง ๆ มากมาย เพื่อเป็นการเตรียมการไว้ล่วงหน้าและเพื่อความปลอดภัยด้วย เช่นว่าการพิจารณาปรับปรุงทางเดินตามเฉลียงซึ่งมีอยู่มากและหลายชั้น เพราะมีที่ว่างเปล่ามากเกินไป หรือที่ทำงาน ที่หลับนอน และที่พักผ่อนซึ่งไม่แยกออกจากกัน เพราะทำให้มีเสียงรบกวนมาก จนเด็กเล็ก ๆ ตกใจตื่น เหล่านี้เป็นต้น

การจัดระเบียบภายในสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ ต้องพยายามหาทางเปลี่ยนแปลงเพื่อให้โอกาสแก่เด็กได้อยู่รวมกันเป็นหมู่เล็ก ๆ ราว ๑๒ – ๑๔ คน ซึ่งแต่ละหมู่จะต้องมีหัวหน้าคนหนึ่งซึ่งแต่งตั้งขึ้นเป็นพิเศษให้เป็นผู้รับผิดชอบและคอยให้คำแนะนำแก่เด็ก ๆ *เขาจะต้องนั่งรับประทานอาหารร่วมกับเด็ก และพร้อมเสมอที่จะร่วมมือกับเด็ก ๆ เมื่อเด็กต้องประสบปัญหาความยุ่งยากหรือในการอื่น ๆ และข้อนี้เองปรากฏรายงานจากประเทศหนึ่งชี้ให้เห็นว่า เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง บ้านหลังใดซึ่งสร้างขึ้นมาอย่างไม่เหมาะสม จะต้องปรับปรุงบ้านนั้นให้มีเจ้าหน้าที่เพียงพอและมีคุณวุฒิสูง เครื่องแต่งบ้านก็ดี หรือเครื่องใช้ต่าง ๆ ก็ดี ควรจะเป็นคนละแบบกับที่ใช้อยู่ประจำในสถานสงเคราะห์*

มีอยู่หลายประเทศ ได้ตั้งปัญหาว่า ยุคแห่งการก่อสร้างตัวตึกสถานสงเคราะห์ในราคาแพง ๆ ซึ่งดูเหมือนจะได้ดำเนินมาชั่วศตวรรษแล้วนั้น ยังจะไม่ผ่านพ้นไปอีกหรือ เรื่องนี้ Child Welfare Panel แห่งศูนย์กลางสวัสดิการทางสังคมของอินเดีย ได้จำกัดค่าใช้จ่ายตามโครงการ คือไม่ให้ใช้เงินเป็นค่าก่อสร้างอาคารมากเกินไป ทั้งยังได้ให้คำแนะนำอีกด้วยว่า ตัวอาคารที่สร้างขึ้นโดยเสียเงินน้อย โดยการร่วมมือช่วยเหลือของนักอาสาสมัครประจำท้องถิ่นนั้น น่าจะเป็นสิ่งที่พึงพอใจแล้ว แต่รัฐวิคตอเรียในประเทศออสเตรเลียได้ตั้งข้อสังเกตมาว่า ไม่เป็นการฉลาดที่จะสร้างอาคารที่มีความคงทนน้อยกว่าการสร้างอาคารที่มีอายุยืนนานตั้ง ๓๐–๔๐ ปี ซึ่งเมื่อคิดดูแล้วจะเป็นการประหยัดกว่าทั้งสะดวกต่อการพิจารณาขยับขยายเมื่อมีความจำเป็นเกิดขึ้นแก่สถานสงเคราะห์ที่จะต้องปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงตามเงื่อนไขต่าง ๆ อีกด้วยกล่าวโดยทั่วไปแล้ว ดูเหมือนว่าความคิดเห็นอันนี้จะได้รับความนิยมตราบเท่าที่สถานสงเคราะห์จะต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อปรับปรุงให้เข้ากันได้กับปัญหาที่เกิดขึ้นหรือยุ่งยากอยู่ในปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ดี อาคารแบบเก่าที่มีมาชั่ว ๒–๓ ศตวรรษ ก็ยังคงเลิกไม่ได้อยู่ดี ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับจำนวนเงินก้อนใหญ่ที่จะต้องหามาลงทุนก่อสร้างขึ้นแทนของเก่านั่นเอง

ประเทศต่าง ๆ ได้ให้ความสนใจในการวางแผนการสร้างสถานสงเคราะห์สำหรับทารกและเด็กอ่อนไว้อย่างระมัดระวังยิ่ง ตามความต้องการเป็นพิเศษของเด็กเล็ก ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อัตราส่วนของเจ้าหน้าที่ต่อเด็กจะต้องมีจำนวนสูงขึ้น และจะต้องมีการเอาใจใส่ในด้านสุขภาพเป็นพิเศษ มีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดระหว่างเจ้าหน้าที่กับเด็ก และให้โอกาสแก่เด็กเล็ก ๆ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นประจำวันให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การจัดระบบตามอุดมคติดังกล่าวนี้ เป็นสิ่งที่จำเป็นและเป็นผลทำให้มีสถานสงเคราะห์เหล่านี้เกิดขึ้นอีกมาก โดยสร้างขึ้นตามหลักวิชาของการเลี้ยงเด็กอย่างทันสมัยที่สุดเพื่อทารกและเด็กอ่อนวัยนี้

สถานที่ตรวจหรือทดสอบเด็ก มักจะอยู่รวมในอาคารซึ่งสร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์อย่างอื่น ฉะนั้น จึงได้มีความเห็นแตกต่างกันว่าสถานที่ดังกล่าวนี้ควรจะมีอาคารซึ่งสร้างขึ้นไว้โดยเฉพาะ ให้มีห้องต่าง ๆ มากพอสำหรับเป็นที่ศึกษาค้นคว้าและวินิจฉัยเด็ก มีอยู่หลายประเทศที่ได้ดำเนินการจัดตั้งสถานทดสอบเด็กเป็นอย่างดีเยี่ยมและทันสมัย โดยเฉพาะหลายประเทศได้พยายามและมีความนึกคิดในอันที่จะทำให้ความเป็นอยู่ภายในตัวสถานสงเคราะห์มีความอบอุ่นเหมือนบ้าน แม้ว่าจะมีทุนหรืออุปกรณ์จำกัดอยู่ก็ตาม

ประเทศหนึ่งๆ ต่างก็มีสถาปนิกผู้ชำนาญเฉพาะส่วนของตนประจำอยู่ที่ส่วนกลาง เพื่อให้คำแนะนำแก่ชุมนุมชนและเจ้าหน้าที่ในเรื่องการวางแผนผังเกี่ยวกับการก่อสร้างสถานสงเคราะห์เด็ก *ในประเทศเนเธอร์แลนด์* องค์การส่งเสริมสวัสดิภาพเด็กได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดสร้างอาคารขึ้นชุดหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนสมาชิกขององค์การดั่งกล่าว และผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ส่วนคำแนะนำในด้านวิชาการนั้นได้ขอความช่วยเหลือจาก Rotterdam Bouwcentrum ซึ่งเป็นองค์การที่ให้คำแนะนำในด้านอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง

การบริหารงานโดยคณะกรรมการ เกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าปัญหาเด็กและการวางแผนการศึกษาค้นคว้าเป็นกลุ่มหรือเป็นหมู่คณะในสถานสงเคราะห์แบบต่าง ๆ นั้น ผู้เชี่ยวชาญด้านอาคารได้ใช้วิธีนี้เป็นพื้นฐานในการสร้างมาตรฐานที่เป็นประโยชน์และให้คำแนะนำในแง่ต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติ จุดมุ่งหมายของคณะกรรมการชุดนี้มิใช่เพื่อวางแผนการที่ทันสมัยสำหรับสถานสงเคราะห์ทุกแบบ เพราะเหตุว่าสภาวะการณ์ของแต่ละสถานสงเคราะห์ต่างก็มีลักษณะเพียงเฉพาะของตน และไม่เหมือนกันกับแห่งอื่น ๆ อย่างไรก็ดี การพิจารณาเพื่อหลีกเลี่ยงค่าใช้จ่ายอันไม่จำเป็นได้กระทำกันอย่างละเอียดรอบคอบที่สุด เช่น ที่ว่างสำหรับอยู่อาศัย ที่หลับนอน ห้องน้ำ ห้องส้วม และที่พักเจ้าหน้าที่ ก็ถูกกำหนดไว้แน่นอน เปรียบเสมือนเป็นปัจจัยสำคัญในการประกอบการพิจารณาจัดสร้างสถานสงเคราะห์แบบต่าง ๆ ขึ้น

ค. กฎข้อบังคับเกี่ยวกับ

การสุขาภิบาล ที่ว่าง แสงสว่าง การระบายอากาศ

และการป้องกันอัคคีภัย

แทบทุกประเทศ รายงานว่ามีกฎข้อบังคับเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้อยู่น้อยที่สุดทั้งสถานสงเคราะห์ของรัฐบาล และสถานสงเคราะห์ของเอกชน ตามรายงานยังปรากฏอีกว่า กฎข้อบังคับต่างๆ ได้ค่อย ๆ ทวีเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้เพียงพอกับความจำเป็น และข้อกำหนดที่ให้ความพอใจมากก็คือการกำหนดควบคุมและตรวจตราสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่วางไว้ เมื่อได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสถานสงเคราะห์แบบเก่า ๆ ซึ่งเป็นแบบคล้ายโรงทหารมาเป็นอาคารหลังเล็ก ๆ นั้น ปรากฏว่าความยุ่งยากบางประการเกี่ยวกับการระบายอากาศก็ดี การป้องกันอัคคีภัยและแสงสว่างก็ดี ซึ่งเป็นปัญหาเรื่องยุ่งยากในครั้งก่อน ๆ นั้นได้ลดน้อยลงไปแล้ว *ฉะนั้น จึงเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า กฎข้อบังคับชนิดนี้เป็นสิ่งจำเป็นมาก*

ง. ที่อยู่อาศัย

มาตรฐานของที่อยู่อาศัย และเครื่องอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ย่อมมีภาวะแตกต่างกันเป็นอย่างมากระหว่างประเทศหนึ่งกับประเทศอื่นๆ และชนิดต่าง ๆ ของเครื่องมือเครื่องใช้และเครื่องตกแต่งนี้ ก็ขึ้นอยู่กับขนบธรรมเนียมประเพณีที่ใช้กันตามพื้นบ้านพื้นเมืองของแต่ละประเทศเป็นอย่างมาก ที่ว่างสำหรับจัดทำเป็นสถานพยาบาล ห้องรับประทาน

อาหาร สนามวิ่งเล่น และสถานที่ศึกษาได้ถูกจัดอยู่ในอันดับความสำคัญประการหนึ่งของการวางแผนดำเนินงานจัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็ก การมีห้องส้วม ห้องอาบน้ำและฝักบัว ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นยิ่ง

๑. ห้องนอน

ขณะนี้ห้องนอนหรือหอนอนใหญ่ ๆ ยังคงมีอยู่อีกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในสถานสงเคราะห์ซึ่งเป็นอาคารหลังใหญ่หลังเดียว แต่รายงานของหลายประเทศก็ยังปรากฏว่า ได้พยายามใช้วิธีที่จะช่วยให้เด็กได้มีความอิสระเป็นส่วนตัวมากขึ้น โดยให้นอนในที่นอนที่จัดแยกกัน ภายในที่ว่างของห้องใหญ่ได้ถูกแบ่งออกเป็นห้องเล็ก ๆ หรือห้องสำหรับเด็กโต สถานสงเคราะห์หลายแห่งได้จัดห้องนอนรวมกันสำหรับเด็กเล็ก ๆ ๔–๖ คน และสำหรับเด็กวัยเข้าโรงเรียนชั้นกลาง หรือหากสามารถทำได้ก็จะจัดให้เป็นห้องเดียวสำหรับเด็กโตแต่ละคน อย่างไรก็ตาม ที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นแบบห้องนอนรวมกันขนาดใหญ่ ๆ ยังคงจะต้องมีอยู่ ส่วนการจัดระเบียบเกี่ยวกับเตียงนอนจะต้องทำโดยจัดเป็นห้องเล็ก ๆ ให้ติดต่อกัน มีหิ้ง หรือตู้ใส่เสื้อผ้าและเครื่องแต่งตัว ซึ่งความจริงแล้วควรจะกั้นเป็นห้องนอนเล็ก ๆ พร้อมด้วยเครื่องตกแต่งหลายชนิด มีผนังสีสวย มีม่านหน้าต่างและผ้าคลุมเตียง มีรูปภาพงาม ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศให้มีลักษณะเหมือนบ้านยิ่งขึ้น

๒. ห้องรับประทานอาหาร

ประเทศต่าง ๆ รายงานว่า ในสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ ที่เป็นแบบอาคารหลังเดียว ซึ่งมีห้องรับประทานอาหารแบบเก่า ๆ มีโต๊ะยาว

รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าและมีเด็กนั่งเรียงกันเป็นแถว ๆ นั้น ได้ถูกเปลี่ยนแปลงให้เป็นโต๊ะเล็ก ๆ สำหรับเด็ก ๒–๖ คน หรืออย่างมากที่สุดก็ ๘ คน เด็กที่อยู่รวมกันตามแบบครอบครัวมักจะรับประทานอาหารภายในบ้าน หรือในที่อยู่อาศัยของตนเองซึ่งจัดไว้ *โดยเฉพาะแม่บ้านและหัวหน้าเด็กจะร่วมรับประทานอาหารกับเด็ก ๆ ทุกคน การจัดโต๊ะและการเสิฟอาหารควรมอบหมายให้เด็กมีส่วนจัดทำด้วย* สถานสงเคราะห์หลายแห่งมีห้องรับประทานอาหาร ห้องเรียน และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเป็นสัดส่วน ซึ่งนับว่าได้ใช้ประโยชน์ในที่ว่างเปล่าอย่างเต็มที่

๓. ห้องนั่งเล่นหรือห้องเล่น

ความสนใจจะมีเพิ่มมากขึ้น หากได้จัดให้มีห้องเฉพาะซึ่งใช้เป็นที่สำหรับเด็ก ๆ จะมารวมกันหลังจากเลิกเรียนแล้ว หรือเมื่ออากาศไม่ดี หรือในเวลาเย็น หรือในวันสุดสัปดาห์ เพื่ออ่านหนังสือ เล่นกีฬาในร่ม ทำงานอดิเรก ร้องเพลง หรือทำการศึกษาค้นคว้า เหล่านี้เป็นต้น

สถานที่สำหรับรับรองบิดามารดา ญาติพี่น้อง และเพื่อน ๆ เมื่อมาเยี่ยมเด็ก ก็จะต้องจัดไว้ให้มีความเป็นส่วนตัวพอสมควร

๔. ที่พักเจ้าหน้าที่

ในสถานสงเคราะห์แบบเก่าบางแห่ง ได้จัดสถานที่แยกไว้ต่างหากส่วนหนึ่งของตัวตึก สำหรับใช้เป็นที่พักผ่อนของเจ้าหน้าที่ในเวลากลางวัน และเข้าประจำหน้าที่ในเวลากลางคืน บางครั้งเจ้าหน้าที่ก็หลับนอนในห้องเล็ก ๆ ติดกับหอนอนเด็ก

รายงานจากหลายประเทศ ได้เน้นถึงความจำเป็นในการจัดสถานที่ไว้ให้เจ้าหน้าที่ได้พักผ่อนและได้รับความอิสระเป็นส่วนตัวตามสมควร

๕. เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์ทั่วไป

เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า ทั้งเด็กและเจ้าหน้าที่ควรจะได้พำนักอาศัยอยู่ในบรรยากาศที่ร่มรื่นสะดวกสบายและน่าอยู่ แต่ไม่ใช่สุรุ่ยสุร่ายจนเกินไป ตามความเห็นของเจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์เด็กของสหราชอาณาจักรมีว่า การตกแต่งประดับประดา การจัดโต๊ะเก้าอี้ของใช้ต่าง ๆ ตามแบบที่ดี ที่ฉลาด และมีสีสรรสวยงาม ย่อมเป็นการกระตุ้นเด็กให้สนใจภายในสถานสงเคราะห์มากขึ้น และมีความพอใจในการที่จะช่วยระมัดระวังดูแลรักษาสิ่งของให้คงทนถาวรสืบไป สำหรับเครื่องตกแต่งควรจะมีหลาย ๆ ชนิด และการจัดก็ไม่ควรจะทำเป็นแบบเดียวกันทั้งหมด เพราะจะทำให้เด็กเบื่อ เด็กแต่ละคนควรจะมีสถานที่เก็บรักษาเสื้อผ้าและเข้าของส่วนตัวของเขาเฉพาะด้วย

หลายประเทศได้ยอมรับความจำเป็นเหล่านี้โดยหลักการ แต่ก็รายงานว่า การขาดแคลนทางการเงินเป็นต้นเหตุให้ไม่สามารถจะปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการหรืออุดมคตินั้น ๆ ได้ อย่างไรก็ดี บางประเทศได้รับผลสำเร็จอย่างน่าประหลาด ด้วยค่าใช้จ่ายเพียงเล็กน้อยในการตกแต่งประดับประดา เช่น จัดเครื่องแต่งบ้านใหม่ มีผ้าคลุมเตียง ผ้าปูโต๊ะ

ม่านหน้าต่าง และทำเครื่องมือเครื่องใช้จากสิ่งของที่มีอยู่แล้วให้เป็นประโยชน์ ตลอดจนการใส่เฟี้ยม หรือผนังกั้นห้องในหอนอน เหล่านี้เป็นต้น

อุปกรณ์การเล่น ก็จัดว่าเป็นสิ่งจำเป็น แต่ความจำเป็นเหล่านี้ไม่ต้องประณีตหรือสิ้นเปลืองนัก บางครั้งก็ได้รับมาจากสาธารณะหรือเอกชนบริจาคให้ ในประเทศกัวเตมาลา *องค์การที่ชื่อว่า* Servicio Auxiliar de Bienestar Social *มีหน้าที่อยู่อย่างหนึ่ง คือการจ่ายเครื่องกีฬาและเครื่องเล่นสำหรับเด็ก อุปกรณ์การพักผ่อนหย่อนใจต่าง ๆ วิทยุ หนังสือ ฯลฯ ให้แก่สถานสงเคราะห์เด็กทุกแห่ง.*

บทที่ ๔

คณะเจ้าหน้าที่ดำเนินงาน ในสถานสงเคราะห์เด็ก

สถานสงเคราะห์เด็กแห่งหนึ่ง ๆ ต่างก็มีความต้องการในตัวเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานแตกต่างกันออกไป ตามขนาดและวัตถุประสงค์ ตามอายุและประเภทของเด็ก และตามแบบบริการที่สถานสงเคราะห์นั้น ๆ ได้จัดขึ้น จากรายงานเรื่องการเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์ของรัฐบาลและนักศึกษาค้นคว้าของประเทศต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่า สถานสงเคราะห์ได้จ้างเจ้าหน้าที่หลายประเภทซึ่งมีความรู้ความสามารถต่าง ๆ กัน อัตราส่วนเจ้าหน้าที่ต่อจำนวนเด็ก ชั่วโมงทำงาน ค่าจ้าง และเงื่อนไขการทำงานก็มีอยู่แตกต่างกัน ถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่จะมีอยู่หลายประเภทดังกล่าวแล้วก็ตาม แต่สถานสงเคราะห์แห่งหนึ่ง ๆ จะมีเจ้าหน้าที่ทุกประเภทไปก็หาไม่

ก. เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ในสถานสงเคราะห์

๑. ผู้อำนวยการ

ในสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ ตามหลักวิชาก็มีแพทย์ ๑ คน ผู้อำนวยการหรือผู้ปกครอง ๑ คน ซึ่งบางครั้งก็จ้างมาเป็นเพียงบางเวลาไม่ประจำทั้งวัน ผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบในงานด้านบริหารทั่ว ๆ ไปของ

สถานสงเคราะห์ ให้คำแนะนำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ และปฏิบัติการเกี่ยวกับองค์การผู้ให้ความอุปถัมภ์ ในสถานสงเคราะห์ซึ่งดำเนินการโดยองค์การศาสนา ผู้อำนวยการอาจเป็นนางชี หรือหัวหน้านางชี หรือพระ *ในบางประเทศซึ่งมุ่งหนักไปในด้านการศึกษาและมีโรงเรียนอยู่ในบริเวณสถานสงเคราะห์ด้วยนั้น ผู้อำนวยการทั้งเจ้าหน้าที่อื่น ๆ โดยปกติมักจะเป็นครู เช่น สถานสงเคราะห์บางแห่งในประเทศอียิปต์ ฝรั่งเศส ซีเรีย สวิสเซอร์แลนด์และยูโกสลาเวีย*

ในสถานสงเคราะห์เล็ก ๆ ผู้อำนวยการมักจะกระทำหน้าที่ต่าง ๆ ซึ่งผิดกับสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ ซึ่งเจ้าหน้าที่อื่น ๆ เป็นผู้ทำเป็นต้นว่า หน้าที่พยาบาล ครู และผู้นำในการพักผ่อนหย่อนใจในสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ บางแห่งก็มีผู้ช่วย หรือรองผู้อำนวยการด้วย

2. "Moniteurs" or "èducateurs"

คำสองคำนี้ หมายถึงเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลเด็ก ๆ หลังจากชั่วโมงเรียน ดังเช่น ในประเทศฝรั่งเศสเจ้าหน้าที่เหล่านี้บ่อยครั้งจะทำหน้าที่แม่บ้าน อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีอยู่มากในประเทศออสเตรเลีย เบลเยี่ยม ฝรั่งเศส สาธารณรัฐเยอรมัน สวิสเซอร์แลนด์และยูโกสลาเวีย เป็นต้น

๓. **พ่อบ้านแม่บ้าน**

พ่อบ้านแม่บ้าน อาจจะเป็นคนโสด หรือเป็นคู่สามีภรรยาซึ่งจะรับหน้าที่อย่างเต็มภาคภูมิในกลุ่มครอบครัวตามบ้าน หรือในสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ ซึ่งจัดแยกเป็นบ้านหลัง ๆ หรือเป็นที่ซึ่งได้จัดไว้เป็น

ส่วนสัด จุเด็กได้ ๑๐ คน ถึง ๓๐ คน พ่อบ้านแม่บ้าน เหล่านี้เป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลเด็กกลุ่มพิเศษ ซึ่งต้องเลี้ยงดูในเวลากลางคืน เช่นเดียวกับในเวลากลางวัน ในบางประเทศปรากฏว่ายังไม่มีพ่อบ้านแม่บ้านในสถานสงเคราะห์เด็ก บางประเทศก็มีอยู่บ้างแต่ยังไม่เป็นการแพร่หลาย อย่างไรก็ดี ได้มีแนวทางอันแน่นอนที่จะปรับปรุงให้มีขึ้นอยู่เสมอ

๔. แพทย์

สถานสงเคราะห์แทบทุกแห่ง ได้มีบริการด้านแพทย์ โดยมีแพทย์ประจำอยู่ตลอดเวลาหรือเพียงบางเวลา เพื่อให้บริการทั้งในการป้องกันและรักษาพยาบาล แพทย์เป็นจำนวนมากที่ถูกจ้างเข้ามาก็เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความชำนาญโดยเฉพาะเกี่ยวกับเด็ก แพทย์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาอื่น ๆ จะต้องติดต่อเรียกได้เมื่อต้องการ หรืออาจจะประจำในสถานสงเคราะห์เป็นรายชั่วโมงต่อสัปดาห์

๕. พยาบาล

การมีพยาบาลร่วมปฏิบัติงานโดยตรง กับมีเจ้าหน้าที่อื่น ๆ อีกนั้นย่อมจะแตกต่างกันออกไปในแต่ละประเทศ และบางทีก็ใน ประเทศเดียวกันนั้นเอง โดยหลักการแล้ว สถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ โดยเฉพาะสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนจะมีพยาบาลของตนเอง ในสถานสงเคราะห์ซึ่งจ้างพยาบาลมาปฏิบัติงานตลอดเวลานั้น ขณะนี้ได้ถือปฏิบัติกันทั่วไปมากยิ่งขึ้นแล้ว

๖. <u>จิตแพทย์</u>

มีสถานสงเคราะห์เด็กเพียงไม่กี่แห่งที่มีจิตแพทย์ ยกเว้นสถานสงเคราะห์ที่ให้การปฏิบัติต่อเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์เป็นพิเศษ ในบางประเทศไม่มีบริการในด้านจิตแพทย์ แต่ในบางประเทศก็มีบริการในด้านจิตแพทย์ แต่ในบางประเทศก็มีอยู่ในวงจำกัด และบางครั้งก็ใช้บริการที่มีอยู่แล้วในชุมนุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสถานแนะนำปัญหาความประพฤติเด็ก หรือจากจิตแพทย์ในท้องถิ่นในเมื่อไม่มีสถานแนะนำปัญหาเด็กดังกล่าว สถานสงเคราะห์เด็กหลายแห่งได้ยอมรับบริการของจิตแพทย์เพื่อช่วยเหลือแนะนำผู้อำนวยการในการวางโครงการของสถานสงเคราะห์ และในวิธีการบางอย่างเพื่อลดความตึงเครียดให้น้อยลงรวมทั้งการร่วมการปรึกษาหารือกับนักสังคมสงเคราะห์ ครู และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในเรื่องปัญหาของเด็กแต่ละคน

๗. <u>**นักจิตวิทยา**</u>

สถานสงเคราะห์ไม่กี่แห่ง ที่รายงานว่าได้จ้างนักจิตวิทยาประจำทำงานเต็มเวลา สถานสงเคราะห์เด็กหลายแห่งได้รับความช่วยเหลือด้านบริการจิตวิทยาจากทางโรงเรียน จากสถานแนะนำปัญหาความประพฤติเด็ก หรือจากหน่วยเคลื่อนที่ ซึ่งให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาจิตวิทยาตามท้องถิ่นที่มีประชาชนน้อย โดยเฉพาะสำหรับเด็กที่มีปัญหาในด้านการเล่าเรียน

๘. นักสังคมสงเคราะห์

ในหลายประเทศ ที่มีนักสังคมสงเคราะห์รวมอยู่ในคณะเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์เด็กนั้น นักสังคมสงเคราะห์ซึ่งได้ผ่านการฝึกอบรมมาแล้วเหล่านี้ จะถูกจ้างมาเพื่อทำการสอบข้อเท็จจริงจากทางบ้านของเด็ก ก่อนที่จะรับเด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ เพื่อร่วมมือกับครอบครัวของเด็กในระหว่างที่เด็กมิได้พำนักอยู่ในบ้าน และเพื่อหาทางช่วยเหลือวางแผนการสำหรับการพิจารณาปลดปล่อยเด็ก ในบางครั้งนักสังคมสงเคราะห์ก็จะต้องทำหน้าที่ติดต่อกับเด็กและครอบครัวของเขา ภายหลังจากที่เด็กได้ออกจากสถานสงเคราะห์ไปแล้ว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานบริการติดตามให้ความช่วยเหลือ หลังจากที่เด็กได้รับการปลดปล่อยตัวออกไปจากสถานสงเคราะห์ มีสถานสงเคราะห์เด็กไม่กี่แห่งที่ได้จ้างนักสังคมสงเคราะห์กลุ่มชนไว้ด้วยเช่นเดียวกัน *หน้าที่ต่าง ๆ ที่กำหนดให้แก่นักสังคมสงเคราะห์ดังกล่าวนี้ คือการวางแผนการสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ การจัดโปรแกรมต่าง ๆ ของเด็กในสถานสงเคราะห์ การเป็นผู้นำหรือผู้ควบคุมตรวจตราโดยตรงแก่นักอาสาสมัคร รับผิดชอบในงานบางด้านของโครงการแสวงหาและช่วยเหลือเด็กให้มีกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจในชุมชน เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับความต้องการของเด็กโดยตรง และในบางโอกาสกับเด็กบางกลุ่ม ด้วยความรู้พิเศษในด้านวิชาการของงานสงเคราะห์กลุ่มชน* นักสังคมสงเคราะห์ที่ผ่านการฝึกอบรมในด้านนี้มาแล้ว อาจช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์ได้ทั้งหมด เพื่อให้เด็กได้รับประโยชน์จากประสพการณ์ของการอยู่ร่วมกัน และในบางโอกาสสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ อาจจะใช้นักสังคมสงเคราะห์กลุ่มชนเป็นผู้ให้คำแนะนำแก่พ่อบ้านแม่บ้านอีกด้วย

๙. <u>ครูและผู้ฝึกอบรมวิชาชีพ</u>

สถานสงเคราะห์เด็กที่มีโรงเรียนของตนเองอยู่ด้วย คณะเจ้าหน้าที่ก็จะหมายรวมถึงครู ซึ่งโดยปกติแล้วผู้ฝึกอบรมวิชาชีพก็จะพักรวมอยู่ในนั้นด้วย สถานสงเคราะห์บางแห่งได้จ้างครูอนุบาลชั้นต้นซึ่งผ่านการฝึกอบรมเป็นพิเศษ มาเป็นผู้ควบคุมดูแลเด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียน

๑๐. <u>เจ้าหน้าที่อื่น ๆ</u>

นอกจากนั้น ในสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ หรือสถานสงเคราะห์ที่ดำเนินการในด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ อาจจะจ้างเจ้าหน้าที่ชนิดอื่น ๆ เพิ่มขึ้นอีกเป็นพิเศษ และบางโอกาสสถานสงเคราะห์ก็จะมีนักโภชนาการของตนเอง *ในสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ บางแห่งของประเทศกรีก* นอกจากจะมีผู้อำนวยการแล้ว ยังมีผู้จัดการซึ่งรับผิดชอบในด้านการบัญชีและพัสดุ รวมทั้งเจ้าหน้าที่รับใช้ในกิจการอื่น ๆ อีกด้วย *ในประเทศยูโกสลาเวีย* สถานสงเคราะห์เด็กขนาดใหญ่จะประกอบด้วยผู้ดูแลสถานสงเคราะห์ซึ่งเป็นผู้ควบคุมเจ้าหน้าที่ภายในทั้งหมด และเป็นผู้กำหนดในเรื่องอาหารและซื้อของใช้ต่าง ๆ ด้วย สถานสงเคราะห์บางแห่งจะจ้างผู้นำโดยเฉพาะในทางบริการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งมักจะจ้างเป็นเพียงบางเวลา หรือการจ้างผู้ฝึกสอนงานช่างฝีมือและการทำงานอดิเรกต่าง ๆ เป็นต้น แต่ในสถานสงเคราะห์เล็ก ๆ งานหน้าที่เสมียนก็มักจะทำเสียเองโดยแม่บ้านหรือผู้ช่วยแม่บ้าน แม้ในสถานสงเคราะห์บางแห่งที่บรรจุเด็ก ๒๕ คน หรือมากกว่านั้น ก็อาจมีเลขานุการซึ่งทำหน้าที่ไม่แต่เพียงพิมพ์หรือเก็บเอกสารเท่านั้น แต่ยังได้ช่วยเหลืองานบริการบางอย่างอีก

ด้วย สถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ มักจะมีคณะเจ้าหน้าที่พิเศษ และสถานสงเคราะห์ทุกแห่งจะต้องมีเจ้าหน้าที่ภายใน หรือเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการบำรุงรักษาความสะอาดอยู่ในจำนวนต่าง ๆ กัน จะยกเว้นก็แต่ในบ้านแบบครอบครัวกลุ่มเล็ก ๆ เท่านั้น

มีอยู่สองสามประเทศ ได้พยายามทดลองให้นักศึกษาจากสถานศึกษาสังคมสงเคราะห์ วิทยาลัยครู มหาวิทยาลัย หรือโรงเรียนพาณิชยการมาพำนักอยู่ในสถานสงเคราะห์ นักศึกษาเหล่านี้จะช่วยทำงานในสถานสงเคราะห์ตามกำหนดเวลาเป็นจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในระหว่างที่เขากลับมาจากสถานศึกษา เขาจะช่วยรับภาระเป็นตัวแทนจากเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในขณะที่ออกไปข้างนอกเพื่อธุรกิจหรือเพื่อการพักผ่อน นักศึกษาเหล่านี้จะช่วยทำงานของสถานสงเคราะห์ เช่น สอนการฝีมือหรืองานอดิเรก ช่วยเหลือในกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ และทำงานในหน้าที่ต่าง ๆ กันตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งทั้งนี้เอง ทำให้สถานสงเคราะห์บางแห่งได้ช่วยสนับสนุนรายงานประสพการณ์ของนักศึกษาเหล่านี้ และชี้ให้เห็นว่า คุณประโยชน์ที่ได้รับนอกเหนือไปกว่านั้นก็คือ เมื่อนักศึกษาเหล่านี้กลับไปสู่ชุมชนและในวงกิจการงานของตนเองแล้ว เขาจะพากันกลับออกไปพร้อมด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้งว่าสถานสงเคราะห์เด็กได้ทำงานกันจริงจังเพียงไร และยังคงจะยึดมั่นในอุดมการณ์และรักษาความสนใจของเขาไว้ในโครงการต่าง ๆ ของสถานสงเคราะห์เด็กอยู่ตลอดไปด้วย

ข. ปริมาณของเจ้าหน้าที่

อัตราส่วนของเจ้าหน้าที่ต่อจำนวนเด็ก มีภาวะแตกต่างกันมากในระหว่างประเทศต่าง ๆ แม้ข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้จะยังมิได้รับมาจากอีกหลายประเทศก็ตาม แต่ในรายงานก็จะปรากฏเสมอว่า *เจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์มีงานหนักมาก และบางครั้งก็มิได้นับจำนวนเจ้าหน้าที่บำรุงรักษาความสะอาดและเจ้าหน้าที่รับใช้รวมไว้เข้าด้วย ทำให้เห็นส่วนเฉลี่ยของเจ้าหน้าที่เป็น ๑ คน ต่อเด็กถึง ๓๐ คน หรือมากกว่านั้น* อย่างไรก็ดีไม่กี่ประเทศได้วางมาตรฐานอันแน่นอนเอาไว้ เช่น *ในประเทศสวีเดน* สัดส่วนของเจ้าหน้าที่ต่อเด็กในบ้านเด็กอ่อนจะเป็น ๑ ต่อ ๑.๙ ในสถานแรกรับ ๑ ต่อ ๑.๓ และในบ้านที่ให้การเลี้ยงดูในระยะเวลานานจะเป็น ๕ หรือ ๖ ต่อ ๑๕ ซึ่งได้แก่ แม่บ้าน ๑ คน ผู้ช่วยแม่บ้าน ๑ คน นางพยาบาล ๑ คน คนครัว ๑ และเจ้าหน้าที่รับใช้ ๑ หรือ ๒ คน *ในสหราชอาณาจักร* บ้านแบบกลุ่มครอบครัวซึ่งบรรจุเด็ก ๘ หรือ ๑๐ คนนั้น ได้มีข้อแนะนำเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ควรจะมีแม่บ้าน และผู้ช่วยแม่บ้านหรือผู้ที่ทำหน้าที่ในฐานะแม่บ้านเต็มเวลา ๒ คน และบางวันก็อาจจะมีผู้ช่วยงานภายในรวมอยู่ด้วย ในสถานสงเคราะห์ที่เลี้ยงดูเด็ก ๑๑ หรือ ๑๒ คน ควรมีแม่บ้าน ๒ คน และมีผู้ช่วยงานภายในซึ่งทำงานเต็มเวลาอีก ๑ คน และในสถานสงเคราะห์สำหรับเด็ก ๒๐ คน ที่มีอายุแตกต่างกัน จะต้องมีคู่สามีภรรยา ซึ่งโดยปรกติสามีออกไปทำงานข้างนอก หรือมีแม่บ้าน ๑ คน แม่ครัว ๑ คน รวมทั้งผู้ช่วยงานภายในประจำวัน และคนสวนซึ่งทำงานเป็นบางเวลา ไม่ประจำ

สมาคมการสงเคราะห์เด็กแห่งอเมริกา ได้กำหนดว่าจำนวนสัดส่วนของเด็ก ๓-๖ คน ตามอายุของเด็ก ต่อเจ้าหน้าที่ ๑ คน ตามปรกติก็ควรจะเป็นสิ่งที่เพียงพอแล้ว อัตราส่วนนี้รวมถึงเจ้าหน้าที่บริหาร เจ้าหน้าที่ประจำบ้าน หรือคณะผู้ควบคุมตรวจตรา ผู้นำการพักผ่อนหย่อนใจ ครู และคนงานอื่น ๆ ทั้งหมด ซึ่งเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องได้ส่วนสัมพันธ์กันโดยตรงกับจำนวนเด็ก *ในสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ พ่อบ้านแม่บ้านจะอยู่ภายใต้การสั่งการของที่ปรึกษา หรือของผู้ช่วยผู้ปกครอง ในสถานสงเคราะห์เล็กๆ เจ้าหน้าที่จะอยู่ภายใต้การควบคุมโดยตรงของผู้ปกครอง* ส่วนสถานสงเคราะห์ที่เล็กกว่านี้และต้องการบริการเต็มเวลาของผู้เชี่ยวชาญทางอาหารวิทยา แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล หรือ นักจิตวิทยานั้น สมาคมดังกล่าวได้แนะนำว่าควรจะได้ใช้บริการที่มีอยู่แล้วในชุมชน เช่น โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล ซึ่งอาจจะใช้ร่วมกันได้ในระหว่างสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ ในท้องถิ่นเดียวกัน โดยให้แต่ละแห่งช่วยกันเฉลี่ยออกค่าใช้จ่ายตามส่วนของบริการที่ตนต้องการนั้น ๆ

ตามหลักฐานหรือข้อกำหนดอันหนึ่งของสหรัฐ ปรากฏว่า สถานสงเคราะห์ซึ่งจุเด็ก ๑๐๐ คน จะจัดให้เด็กอยู่ในบ้าน ๕ หลังๆ ละ ๒๐ คน บ้านแต่ละหลังจะต้องมีเจ้าหน้าที่อย่างน้อย คือ เจ้าหน้าที่บริหาร นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล ผู้นำการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ บรรณารักษ์ นักอาหารวิทยา พนักงานจัดซื้อและการบัญชี เจ้าหน้าที่เลขานุการและชวเลข พนักงานพัสดุ คนยาม ช่าง แม่บ้าน ๕ คน ผู้ช่วยแม่บ้าน หรือคนครัว ๕ คน คนเย็บผ้า ๒ คน คนงานสำรอง ๒ คน รวมทั้งแพทย์ ทันตแพทย์ นักจิตวิทยา และจิตแพทย์ ซึ่งทำงานเพียงบางเวลา

หลายประเทศยังต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นจากขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติกันมาเป็นเวลาช้านาน ดังเช่นในสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ คงมีเจ้าหน้าที่อยู่เป็นจำนวนน้อย แม้แต่ในสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร ซึ่งได้เสริมสร้างมาตรฐานอันทันสมัยในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก แต่การขาดแคลนเจ้าหน้าที่อันเหมาะสมก็ยังคงมีอยู่เช่นกัน และในประเทศที่ยังไม่พัฒนาทางเศรษฐกิจ ได้มีการจับเด็กจรจัดไม่มีบ้านที่อยู่อาศัยมาอุปการะเลี้ยงดู เช่น *ในประเทศอิยิปต์* เป็นต้น *ฉะนั้นปัญหาเรื่องการขาดแคลนเจ้าหน้าที่จึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง*

ในประเทศอื่น ๆ แม้จะเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า อัตราส่วนของเด็กน้อยคนต่อเจ้าหน้าที่ในจำนวนอันเหมาะสมจะเป็นของดีก็ตาม แต่ปัญหาก็ติดขัดอยู่ในเรื่องการเงินซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ขาดเจ้าหน้าที่ ไม่อาจจะทำให้สมดุลย์กับมาตรฐานดังกล่าวได้ อัตราส่วนของเจ้าหน้าที่ซึ่งทำงานเต็มเวลาหนึ่งคน ต่อเด็ก ๑๕ คน หรือ ๒๐ คนนั้น มิใช่เป็นสิ่งที่จะยึดถือหรือควรแก่การปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบ้านที่องค์การอาสาสมัครเป็นผู้ดำเนินการ

ค. การคัดเลือกเจ้าหน้าที่

๑. คุณวุฒิของนักวิชาชีพ

แทบทุกประเทศ รายงานว่า ปัญหาด่วนที่สุดอันหนึ่งที่สถานสงเคราะห์เผชิญอยู่ก็คือ *การขาดแคลนเจ้าหน้าที่ผู้ทรงคุณวุฒิ* มาตราฐานทางคุณวุฒินั้นจะเห็นได้ว่า ในบางประเทศจะมีผู้อำนวยการสถานสงเคราะห์ ซึ่งได้แก่ครูที่ปลดเกษียรแล้ว นางพยาบาล หญิงหม้ายที่

มีบุตร หรือเป็นบุคคลผู้ซึ่งไม่เคยผ่านการฝึกอบรม หรือมีประสพการณ์เป็นพิเศษมาก่อนเลย และมีสถานสงเคราะห์เป็นจำนวนมากทั้งของรัฐบาลและเอกชนที่ดำเนินการโดยองค์การศาสนา

ในการพิจารณากำหนดคุณวุฒิ สำหรับตำแหน่งผู้อำนวยการหรือผู้ปกครองสถานสงเคราะห์นั้น มีความแตกต่างกันอยู่มาก *ประเทศยูโกสลาเวีย* มีข้อแนะนำว่า ผู้อำนวยการของสถานสงเคราะห์เด็กที่มีอายุกว่า ๓ ปี ควรสำเร็จมาจากคณะแพทย์ศาสตร์ ผู้อำนวยการสถานสงเคราะห์เด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียน ควรจะสำเร็จมาทางครู มีคุณวุฒิเท่ากับครูโรงเรียนชั้นต้น และผู้อำนวยการควรจะมีความชำนิชำนาญในวิชาชีพของตนมาแล้ว ๒ ถึง ๕ ปี *ในรัฐบั่นจาบ ประเทศอินเดีย* โดยปกติผู้อำนวยการจะเป็นครู หรือเป็นผู้ที่ถูกปลดเกษียรมาจากอาชีพอื่น ๆ *ในโบลิเวีย* ตำแหน่งนี้มอบให้แก่ครูที่ปลดเกษียร หรือผู้ที่ประสพการณ์ทางสังคมสงเคราะห์ *ในสหรัฐ* สถานสงเคราะห์ได้กำหนดคุณวุฒิของผู้อำนวยการขึ้นเองตามความต้องการ บุคคลจำนวนหนึ่งซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองหรือผู้ควบคุมดูแลอยู่ในขณะนี้ ก็เคยเป็นเสมียนหรือเป็นครูมาก่อนแล้ว ส่วนจำนวนเจ้าหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นก็ได้แก่ผู้ที่อบรมมาทางอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ซึ่งโดยปกติก็สำเร็จปริญญามาแล้ว *ในประเทศสวีเดน* พี่เลี้ยงของบ้านเด็กอ่อนจะต้องผ่านการฝึกอบรมเป็นพิเศษเกี่ยวกับการเลี้ยงดูทารกและเด็กอ่อนมาแล้ว เว้นแต่ในกรณีที่สภาการสังคมสงเคราะห์แห่งชาติจะได้ระบุข้อยกเว้นเอาไว้ และนอกจากนั้น จะต้องเป็นผู้ที่ผ่านการอบรมมาจากโรงเรียนพยาบาลซึ่งรัฐบาลรับรอง หรือมี

ประกาศนียบัตรครูทางด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กมาแล้ว *อย่างไรก็ดีแทบทุกประเทศยังไม่มีมาตรฐานไว้โดยเฉพาะเกี่ยวกับตัวผู้อำนวยการ*

คุณวุฒิที่กำหนดไว้สำหรับเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ก็แตกต่างกันมากระหว่างประเทศหนึ่งกับอีกประเทศหนึ่ง และระหว่างสถานสงเคราะห์ของรัฐบาล กับสถานสงเคราะห์เอกชน โดยหลักข้อกำหนดสำหรับเจ้าหน้าที่วิชาชีพ เช่น แพทย์ พยาบาล ครู ผู้ฝึกสอนวิชาชีพ และนักสังคมสงเคราะห์นั้น ก็เป็นไปตามความจำเป็นและต้องการของแต่ละประเทศ

แม้ว่าสถานสงเคราะห์อาสาสมัครหลายแห่งสามารถจะจ้างบุคคลที่มีคุณวุฒิสูง แต่รายงานจากบางประเทศก็ได้แจ้งเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่ามาตรฐานแห่งคุณวุฒิและประสพการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่สถานสงเคราะห์อาสาสมัครต้องการ มักจะต่ำกว่าเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐบาลอันนับว่าพอจะเป็นที่เชื่อถือได้อย่างหนึ่ง ผู้นำในทางบริการสงเคราะห์เด็กบางคนได้เน้นถึงความจำเป็นสำหรับสถานสงเคราะห์ ในอันที่จะกำหนดคุณวุฒิสำหรับตำแหน่งต่าง ๆ ให้แจ่มชัดยิ่งขึ้น และได้อธิบายชี้แจงให้ละเอียดยิ่งขึ้นแก่ประชาชนส่วนใหญ่ได้ทราบว่า สถานสงเคราะห์เด็กโดยแท้จริงในปัจจุบันได้ทำอะไรกันบ้าง ปรับปรุงงานให้ก้าวหน้ากว้างขวางออกไปแล้วอย่างไร และเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ได้ทำการฝึกอบรมภายในอย่างไร ได้ผลหรือไม่ เหล่านี้เป็นต้น

๒ คุณวุฒิของคณะเจ้าหน้าที่

ในขณะที่ความสำคัญของเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับการฝึกอบรมและมีความรู้ดีกำลังได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นนี้ บุคคลผู้ซึ่งทำงานใกล้ชิดกับเด็กก็ได้รับการพิจารณาด้วยเหมือนกันว่า ควรจะมีคุณลักษณะในหลัก

มนุษยธรรมบางประการ เพื่อให้สามารถมีทัศนะต่องานที่ทำอย่างเห็นอกเห็นใจ คุณสมบัติต่าง ๆ ที่ต้องการนี้ได้แก่ ความอบอุ่น ความเมตตากรุณา ความเห็นอกเห็นใจอย่างเต็มที่ รวมทั้งเป็นผู้มีสุขภาพดี สติปัญญาดี สามัญสำนึกดี มีอารมณ์ขบขัน มีความสามารถที่จะทำงานกับคนอื่น ๆ และสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ตลอดจนเป็นผู้มีอารมณ์หนักแน่นมั่นคง เป็นที่ยอมรับกันว่า *บรรยากาศอันอบอุ่นภายในบ้านเด็ก ส่วนใหญ่จะทำให้เกิดขึ้นได้ก็โดยเจ้าหน้าที่ เพราะความสุขและการอยู่ดีกินดีของเด็ก จะขึ้นอยู่กับภาระกิจต่าง ๆ ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติให้ลุล่วงไปในทางดีทั้งสิ้นเท่านั้น*

๓. ชั่วโมงทำงาน ค่าจ้าง และเงื่อนไขการทำงาน

รายงานจากประเทศต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่า มีความแตกต่างกันอย่างกว้างขวางในเรื่องนโยบายเกี่ยวกับชั่วโมงทำงาน ค่าจ้างและเงื่อนไขในการทำงานของเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ ความแตกต่างกันนี้ได้มีอยู่ระหว่างสถานสงเคราะห์ของเอกชนทั้ง ๆ ที่อยู่ในประเทศเดียวกัน และยังแตกต่างกันในระหว่างแบบหรือชนิดต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ที่จะให้ปฏิบัติงานนั้น ๆ อีกด้วย การใช้เจ้าหน้าที่มีความรู้พิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แพทย์พยาบาล และครู ซึ่งโดยปกติก็มีเงื่อนไขในการจ้างเหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติงานภายในหรือภายนอกสถานสงเคราะห์ก็ตาม ข้อเท็จจริงอันนี้ บางโอกาสจะทำให้ผู้รับจ้างรู้สึกว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับอาชีพครูตามโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งมีชั่วโมงทำงานน้อย มีวันหยุดมาก และรายได้ดีกว่าด้วย

ได้มีข้อเปรียบเทียบเกี่ยวกับเงินเดือน ที่ตั้งให้แก่เจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์ และผู้ที่ทำงานในองค์การรัฐบาลและองค์การเอกชนอื่น ๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่า เจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ ได้รับเงินเดือนไม่เพียงพอตามที่เขาควรจะได้ นอกจากจะกำหนดรายได้ให้สูงขึ้นซึ่งเป็นวิธีที่ทำได้ยากแล้ว ก็ยังมีความรู้สึกอีกว่า งานในสถานสงเคราะห์ไม่มีอะไรเป็นสิ่งจูงใจจะให้บุคคลที่ต้องการเข้ามาร่วมทำงานนั้น ๆ แต่ประการใด

ในประเทศสวีเดน เงินเดือนของแม่บ้านในสถานสงเคราะห์ ปกติต่ำกว่าเงินเดือนของพยาบาลตามโรงพยาบาล หรือต่ำกว่าเงินเดือนของครูโรงเรียนชั้นต้น *ในเบลเยี่ยม* ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐบาล โดยปกติกำหนดให้เท่ากับผู้ที่ทำงานอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในระดับเดียวกัน แต่ในสถานสงเคราะห์ของเอกชน เงินเดือนเจ้าหน้าที่มักจะต่ำกว่าของรัฐ

ตามธรรมดาเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ ยกเว้นเจ้าหน้าที่พิเศษจะอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์นั้น ๆ ในบางประเทศ ที่พักและบ้านพักทางสถานสงเคราะห์จะจัดให้อยู่โดยไม่คิดมูลค่า โดยเฉพาะในสถานสงเคราะห์ที่ให้เงินขั้นต่ำ ในประเทศอื่น ๆ เจ้าหน้าที่จะเสียเงินจำนวนเล็กน้อยสำหรับเป็นค่าห้องพัก และค่าอาหารในราคาทุน ในหลายประเทศที่องค์การศาสนาดำเนินการเกี่ยวกับสถานสงเคราะห์ เขาจะจัดที่พักและบ้านให้เสร็จ แต่ให้เงินเดือนค่อนข้างต่ำพอเป็นค่าใช้จ่ายตามความ

จำเป็นเท่านั้น *ในประเทศโบลิเวีย* ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์เด็กมีรายได้สูงกว่าครูโรงเรียนชั้นต้นประมาณ ๓๐ % *ในไอส์แลนด์* เงินเดือนของผู้อำนวยการโรงเรียนกินนอนของเอกชน เปรียบได้เท่ากับเงินเดือนที่ครูโรงเรียนชั้นต้นได้รับ

ชั่วโมงทำงานและวันหยุดประจำปี ก็มีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละประเทศ ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับกฎหมายแรงงานที่มีอยู่ในประเทศนั้น ๆ หรือขึ้นอยู่กับกฎหมายอื่น ๆ หรือกฎข้อบังคับพิเศษ ในประเทศต่าง ๆ หลายประเทศ เจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์มีฐานะเป็นข้าราชการ และมีสิทธิที่จะได้รับผลประโยชน์จากการประกันสังคม

ตัวอย่างเช่น *ในประเทศบราซิล* เจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์ของรัฐบาล เป็นข้าราชการซึ่งมีสิทธิและหน้าที่ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของข้าราชการ ในสถานสงเคราะห์ของรัฐบาล *แห่งประเทศอียิปต์* ระยะเวลาของการแต่งตั้ง การครองตำแหน่ง จำนวนชั่วโมงทำงาน วันลาป่วยและหยุดประจำปี บำเหน็จบำนาญ และผลประโยชน์อย่างอื่นๆ ถูกกำหนดโดยกฎหมายหรือกฎข้อบังคับพิเศษ *ในประเทศฝรั่งเศส* การประกันสังคมใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์ทุกคน ชั่วโมงทำงานวันหยุดงานจะถูกกำหนดโดยข้อตกลงร่วมกัน แต่อย่างไรก็ดี ระยะเวลาการจ้างเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์เอกชนอาจจะด้อยกว่าสถานสงเคราะห์ของรัฐบาล *ในประเทศโบลิเวีย* เจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์ทำงานตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะมีวันหยุดพักผ่อนเพียง ๘ วันในปลายปีของปีแรก ๑๕ วันในปีที่ ๒ และ

๑๕ วันหรือ ๒๐ วันในปีต่อ ๆ ไป *ในสหราชอาณาจักร* เจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์มีฐานะเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ส่วนราชการท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การอาสาสมัคร แต่มีสิทธิได้รับประโยชน์ภายใต้ข้อกำหนดขององค์การบริการสุขภาพแห่งชาติ ได้รับผลประโยชน์จากการประกันอุบัติเหตุ และการออกจากงานอย่างเท่าเทียมกัน สถานสงเคราะห์เอกชนอาจจะมีโครงการบำนาญพิเศษเป็นของตนเอง ชั่วโมงทำงาน และวันหยุดประจำปีของสถานสงเคราะห์ขององค์การท้องถิ่น จะถูกกำหนดโดยข้อตกลงแห่งชาติ

ในประเทศยูโกสลาเวีย เจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์มีความพอใจกับวันหยุดประจำปีซึ่งมีจำนวน ๑๔ ถึง ๓๐ วัน พอใจในการประกันทางสุขภาพ สังคม ทุพพลภาพและบำนาญ ส่วนเงินโบนัสจะจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งทำงานหนักภายใต้เงื่อนไขพิเศษ หรือให้แก่ผู้ที่ทำงานในสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ และอาจจะจ่ายเงินโบนัสให้สำหรับผู้ทำงานบางอย่างเป็นกรณีพิเศษอีกด้วย *ในประเทศนอร์เวย์* เงินเดือนค่อนข้างดีโดยทั่วไป แต่ผู้อยู่ในชนบทจะได้ค่าจ้างต่ำกว่าผู้อยู่ในเมือง ลูกจ้างทุกคนมีประกันทางสุขภาพ ยกเว้นพวกที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของเทศบาลและสถานสงเคราะห์อื่น ๆ อีก ๒–๓ แห่งที่มีบำนาญให้เพียงพอ *ในประเทศสวีเดน* เจ้าหน้าที่ทุกคนทำงานสัปดาห์ละ ๔๘ ชั่วโมง แม่บ้านมีวันหยุดพักผ่อนปีละ ๑ เดือน และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ได้หยุด ๑๘ ถึง ๒๔ วันต่อปี *ในเบลเยี่ยม* เจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐบาลมีฐานะเป็นข้าราชการ

และอยู่ภายใต้การประกันสังคม ซึ่งจัดให้สำหรับบุคคลประเภทนี้ *ในสหรัฐ* เจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์บางมลรัฐต้องมีคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นข้าราชการ ต้องมีการประกันสุขภาพ และอุบัติเหตุ การจ่ายบำนาญเมื่อออกจากงานเป็นไปตามตัวบทกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงแห่งสังคม ในหลายมลรัฐ ชั่วโมงทำงานถูกกำหนดโดยกฎหมายแรงงาน รวม ๔๐–๔๘ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ วันลาหยุดประจำปีก็มีแตกต่างกันออกไป จากจำนวนปีที่ทำงาน และตามลักษณะของตำแหน่งหน้าที่

ง. นักอาสาสมัคร

สถานสงเคราะห์ต่าง ๆ มีความแตกต่างกันเป็นอย่างมากในการใช้บริการอาสาสมัครจากท้องถิ่นใกล้เคียงโดยไม่ต้องเสียค่าตอบแทน บางสถานสงเคราะห์ไม่ได้ใช้นักอาสาสมัครช่วยเหลือ แต่บางแห่งต้องพึ่งนักอาสาสมัครช่วยเหลืออย่างมาก อย่างไรก็ตาม เป็นที่ประจักษ์ว่านักอาสาสมัครสามารถจะสร้างผลงานได้อย่างมีคุณค่า ถ้าหากเขาได้รับการคัดเลือกเป็นอย่างดี ให้เขาเข้าใจในวัตถุประสงค์ของสถานสงเคราะห์อย่างเพียงพอที่จะทำงานได้ และให้เขาเข้าใจในหน้าที่พิเศษที่ได้กำหนดไว้ให้แก่เขาด้วย เพื่อจะได้สามารถปฏิบัติประสานงานกันอย่างกลมกลืนกับเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ หน้าที่ต่าง ๆ ซึ่งระบุโดยสถานสงเคราะห์ที่นักอาสาสมัครจะเป็นผู้ปฏิบัติได้แก่ การให้การรักษาพยาบาลทางการแพทย์หรือทันตแพทย์สำหรับเด็ก เมื่อนักอาสาสมัครมีคุณสมบัติเพียงพอตามที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารหรือเจ้าหน้าที่ตรวจตราได้วางมาตรฐานไว้เช่นนี้

แล้ว เขาก็จะได้รับอนุมัติให้นำเด็กชมละครสัตว์ ดูภาพยนต์ ฟังดนตรี หรือท่องเที่ยวเพื่อทัศนศึกษา ตลอดจนการจัดกิจกรรมเพื่อพักผ่อนหย่อนใจและอื่น ๆ รวมทั้งการจัดรถยนต์นำเด็ก ๆ ไปหาแพทย์ ทันตแพทย์ หรือสถานพยาบาลภายนอก โดยให้ค่าสอนค่าบริการเป็นพิเศษ และเมื่อมีความจำเป็นบางอย่างที่สถานสงเคราะห์ไม่สามารถจะทำได้ ก็จะได้ขอร้องให้ใช้นักอาสาสมัครซึ่งมีความสามารถเป็นพิเศษเหล่านี้ เช่นให้ช่วยสอนในวิชาเฉพาะซึ่งไม่รวมกับที่มีอยู่แล้วในสถานสงเคราะห์ ให้ช่วยเหลือในโครงการงานศิลปและงานช่างฝีมือ ช่วยสร้างเครื่องเล่น แนะนำการเล่นกีฬา หรือการเล่นละคร ฉายภาพยนต์ตามบ้านด้วย เรื่องที่น่าสนใจทั่ว ๆ ไป ตลอดจนการถ่ายรูปเด็ก ซึ่งเขาอาจจะต้องการส่งไปให้เพื่อนของเขาหรือครอบครัวของเขาด้วย เหล่านี้เป็นต้น

ในสหภาพโซเวียตรัสเซีย คณะกรรมการ สหภาพแรงงานได้ให้ความช่วยเหลือแก่สถานสงเคราะห์เด็ก ของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการสังคมสงเคราะห์ เป็นอย่างดีและเป็นประจำ โดยนำระบบการรับบุตรบุญธรรมมาสงเคราะห์ช่วยเหลือ ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวกว่า ๓,๕๐๐ คณะ ได้มีส่วนรับผิดชอบในการให้เงินทุนซ่อมตึกและเครื่องมือก่อสร้างอาคารเท่าที่จำเป็น และแจกจ่ายเสื้อผ้า ถุงเท้า รองเท้า และเครื่องอุปกรณ์การศึกษาสำหรับเด็ก

กิจกรรมแบบอื่น ๆ ซึ่งดำเนินการโดยกลุ่มนักอาสาสมัครที่ได้จัดให้มีขึ้นก็คือกิจกรรมของ Servicio Auxiliar de Bienestar Social ซึ่ง

ได้แก่ Centro Educativo Asistencial แห่งประเทศกัวเตมาลา โดยนักอาสาสมัครกลุ่มหนึ่งจะสอนเด็กหญิงถึงวิธีทำขนมปังและการครัว กลุ่มหนึ่งจะสอนการเต้นระบำปลายเท้าและการกีฬา อีกกลุ่มหนึ่งจะทำงานเพื่อขยายห้องสมุด บางกลุ่มก็ทำงานโดยเฉพาะเกี่ยวกับเด็กเล็ก ๆ บริการสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ได้มาจากนักอาสาสมัครเหล่านี้ ก็คือการสร้างแผนก ๆ หนึ่งขึ้นสำหรับเด็กโต ให้มาปรึกษาหารือกันและสอบถามเรื่องการวางโครงการสำหรับชีวิตอนาคต เป็นสถานที่ซึ่งให้คำแนะนำปรึกษาหารือไม่เฉพาะแต่ในด้านความสามารถทางสติปัญญาและร่างกายของเด็กเท่านั้น หากแต่รวมถึงการเลือกอาชีพที่เหมาะสมสำหรับเขาเหล่านั้นอีกด้วย เมื่อการฝึกอาชีพได้เสร็จสิ้นลงแล้ว แผนกนี้ก็จะทำหน้าที่คล้ายกับสำนักงานจัดหางาน และความพยายามในขั้นต่อไป ก็เพื่อจะคอยติดตามทั้งฝ่ายนายจ้างและลูกจ้าง เกี่ยวกับการปรับตัวของเด็กหนุ่มสาวเหล่านี้กับกิจการงานอาชีพอันเหมาะสมของเขาต่อไป.

บทที่ ๕

การพิจารณาจัดเด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์

มูลเหตุและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่ทำให้เด็กต้องเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์นั้น ได้เคยกล่าวมาแล้วอย่างย่อ ๆ ในความนำของบทที่ ๑ และนอกจากนั้นรายละเอียดต่างๆ ก็มีปรากฏอยู่แล้วในหนังสือเรื่อง Children Deprived of a Normal Home Life ของสหประชาชาติ

การตัดสินใจจะให้เด็กเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์นั้น เป็นเรื่องของบิดามารดาของเด็ก หรือญาติพี่น้องที่อุปการะเด็ก หรือผู้ปกครองเด็กพวกหนึ่ง กับอีกพวกหนึ่งก็คือ ผู้มีอำนาจเต็มโดยทางการ เช่นศาล หรือองค์การที่มีอำนาจในทางกฎหมาย หรือเจ้าหน้าที่ของทางราชการ เช่น อธิบดีกรมอัยการ ตำรวจ สาธารณสุข หรือองค์การอื่นใด ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในทางนี้โดยเฉพาะ

เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงความยุ่งยากใด ๆ อันอาจจะเกิดมีขึ้นประเทศต่าง ๆ หลายประเทศได้ออกบทบัญญัติห้ามการโยกย้ายเด็กออกจากครอบครัวโดยไม่มีเหตุผล การโยกย้ายเด็กแม้แต่จะเป็นโดยอำนาจศาลก็จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากบิดาหรือมารดา หรือทั้งบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายเสียก่อน *ในประเทศเบลเยี่ยม* เด็กบางจำพวกเช่น *เด็กกำพร้า เด็กที่ถูกทอดทิ้ง* เป็นต้น จะถูกส่งไปอยู่ในความ

คุ้มครองดูแลของคณะกรรมการสาธารณูปการ ซึ่งกรรมการคนหนึ่งของคณะกรรมการนี้ จะได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ปกครองเด็ก ส่วนกรรมการอื่น ๆ จะประกอบกันเข้าเป็นคณะกรรมการปกครอง ซึ่งเป็นผู้ตกลงใจว่าจะส่งเด็กไปอยู่ที่ใดและอย่างไร นอกจากนั้นแล้ว บิดามารดาของเด็กเองอาจจะส่งบุตรให้เข้ามาอยู่ภายใต้ความดูแลปกครองของกรรมการคณะนี้ก็ได้ หากสมัครใจ

ในประเทศอูรุเกวย์ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นผู้พิจารณาตัดสินตกลงใจว่า จะสมควรให้เด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์หรือไม่นั้นได้แก่ผู้พิพากษาศาลคดีเด็ก ซึ่งอาจจะตัดสินได้โดยพิจารณาจากคำร้องของบิดามารดาหรือตามที่เห็นสมควร ถ้าหากคณะกรรมการเด็กตกลงใจว่าเด็กควรจะได้รับความคุ้มครองป้องกันโดยการจัดให้เข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์แล้ว ก็ให้ทำรายงานเสนอไปยังผู้พิพากษาศาลคดีเด็ก *ในประเทศโบลิเวีย* เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดหาสถานที่ให้แก่เด็ก ก็คืออธิบดีกรมอัยการ ซึ่งประชาชนทั้งหลายเชื่อมั่นและยึดถือเสมือนเป็นบิดาของเด็ก ๆ และคนยากจน *แต่ทั้งนี้จะต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดา หรือมีหลักฐานแสดงว่าบิดามารดาเป็นบุคคลที่ไม่เหมาะสมหรือไร้ความสามารถ* ความตกลงปลงใจของบิดามารดา จะเป็นเครื่องช่วยในการพิจารณาจัดส่งเด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในทางนี้จะเป็นผู้ออกคำสั่งให้เด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ได้ *ในกรณีที่เด็กถูกทอดทิ้ง หรือมีฐานะยากจน หรือบ้านมีสภาพไม่เหมาะสม* เป็นต้น และในการสั่งการนี้จะมี District Attorney เป็นผู้ช่วย

สาระสำคัญ ของสหภาพการช่วยเหลือคุ้มครองแห่งแอฟริกาใต้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องการสงเคราะห์เลี้ยงดูเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือบ่งไว้ว่า *รัฐเป็นผู้ปกครองเด็กโดยเด็ดขาด มีสิทธิเข้าไปแทรกในกิจการของบิดามารดาได้ หากเด็กประสงค์ความช่วยเหลือ ในรายงานได้ชี้ให้เห็นว่า "การเข้าแทรกแซงในสิทธิของบิดามารดานั้น เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง และโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการตามกฎหมาย คณะกรรมการสงเคราะห์สวัสดิภาพเด็กก็เป็นเจ้าหน้าที่แห่งกระทรวงยุติธรรม และบุคคลเหล่านี้ได้รับเลือกโดยยึดถือคุณวุฒิเป็นพิเศษนอกเหนือไปจากงานในด้านกฎหมาย บุคคลเหล่านี้ได้รับแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ด้วยการแนะนำปรึกษาจากรัฐมนตรีสวัสดิการสังคม"* ได้มีการกล่าวเน้นถึงอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับในด้านสวัสดิการเด็ก เมื่อใดที่คณะกรรมการสงเคราะห์เด็กได้กระทำการใด ๆ ลงไปโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว เด็กที่ประสงค์จะเข้ารับความคุ้มครองดูแล ก็จะได้รับการรายงานไปยังกระทรวงสวัสดิการสังคม *เว้นไว้แต่เด็กซึ่งอยู่ในโรงเรียนอาชีวศึกษา จะต้องอยู่ในอำนาจของกรรมการจัดการศึกษา* เพื่อจะได้ทราบถึงฐานะและความสามารถของบิดามารดา ที่พอจะให้ความช่วยเหลือออกค่าเลี้ยงดูแก่บุตรของตนซึ่งมิได้อยู่รวมกันในบ้านตามตัวบทกฎหมายซึ่งว่าด้วยเรื่องเด็กอีกด้วย

ในภาคตะวันตกของประเทศออสเตรเลีย เด็กจะได้รับการจัดให้เข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์โดยคำสั่งจากศาล ความเห็นของบิดามารดาไม่จำเป็นต้องมี แต่กระนั้นก็ตาม ก็ยังมีการอนุญาตให้มีได้ในอุทธรณ์กรณีที่บิดามารดามีปัญหาขัดแย้ง

ในประเทศยูโกสลาเวีย เจ้าหน้าที่ผู้ปกครองโดยความยินยอมของบิดามารดาเด็ก หรือผู้ปกครอง หรือผู้อุปการะเด็กเป็นผู้ตกลงใจอนุมัติให้มีการรับเด็ก แต่กฎหมายซึ่งว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองก็ยังอนุญาตให้มีการอุทธรณ์ ต่อผู้มีอำนาจเหนือขึ้นไปได้ ในกรณีที่จะไม่มีการโต้แย้งเกิดขึ้น

ในประเทศนอร์เวย์ กฎหมายว่าด้วยสวัสดิภาพเด็กฉบับใหม่ ปี ค.ศ. ๑๙๕๓ บ่งว่า หากคณะกรรมการสงเคราะห์เด็กได้ดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องเด็กอย่างใดแล้ว และเด็กจะถูกจัดให้อยู่ในสถานที่ใดนั้นให้เป็นไปตามความประสงค์ของกรรมการคณะนี้สุดแต่จะเห็นสมควร

ก. การจัดสถานที่ให้เด็ก

ตามรายงานจะเห็นได้ว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆนั้นก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับวิธีการให้ความคุ้มครองดูแลเด็กที่เหมาะที่สุด และดีที่สุด สำหรับเด็กที่ขาดชีวิตและความเป็นอยู่ทางบ้านการพิจารณาตัดสินให้เด็กเข้าไปอยู่ในสถานสงเคราะห์นั้น ได้มีการวางระเบียบข้อบังคับสำหรับเด็กที่ไม่อาจจะอยู่ในบ้านของตนเองได้ ซึ่งระเบียบการนั้น ๆ ก็จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยและความต้องการของชุมชนที่สามารถจะมีได้

ในบางประเทศ การอุปการะเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์คงจัดให้แก่เด็กที่ไม่อาจจะอยู่ในบ้านของตนเองได้ เด็กอาจจะอยู่ในสถานสงเคราะห์เป็นเวลาหลายปี ซึ่งโดยปกติแล้ว เด็กก็มักจะอยู่จนกระทั่ง

อายุครบ ๑๔-๑๖-๑๗ หรือ ๒๑ ปีบริบูรณ์ สำหรับในประเทศอื่น ๆ ความมุ่งหมายในการจัดอุปการะเด็กให้เข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์นั้นก็เพียงเพื่อสงเคราะห์เด็กบางประเภท ซึ่งในประเทศดังกล่าวนี้จะจัดให้เด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์เพียงชั่วระยะเวลาสั้น บางทีอาจจะเป็นเพียง ๒-๓ เดือนก็ได้ แต่โดยปกติแล้วก็จะเป็นระยะเวลา ๒ - ๓ ปี หรือประมาณนั้น ตลอดเวลาที่เด็กเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ จะได้มีการพยายามกระชับเกลียวสัมพันธ์ในระหว่างครอบครัว โดยอาศัยความจำเป็นและต้องการแห่งชุมนุมชนนั้น ๆ ด้วย นอกจากนั้นแล้ว ก็จะมีการวางแผนการล่วงหน้าให้แก่เด็ก เพื่อเด็กจะกลับคืนไปสู่ครอบครัวของตน หรือในกรณีที่เด็กไม่อาจจะกลับไปอยู่ในบ้านของตนได้ ก็จะจัดให้เด็กได้เข้าอาศัยอยู่ในบ้านรับฝากเลี้ยงที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกมาแล้วเป็นอย่างดี ในการพิจารณาจัดหาเพื่ออุปการะเด็ก ด้วยวิธีการต่าง ๆ นี้ได้กระทำขึ้นอย่างละเอียดรอบคอบและอย่างถี่ถ้วน เพื่อจะได้เป็นที่แน่ชัดว่าไม่มีเด็กคนใดยังตกค้างอยู่ในสถานสงเคราะห์นานเกินสมควรและการจัดให้เด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์นั้น ก็เป็นไปตามความประสงค์ของเด็ก มากกว่าที่จะจัดให้เด็กเข้าไปอยู่ตามอารมณ์ของผู้จัดการให้ความอุปการะ อันนับได้ว่าเป็นงานสาขาหนึ่งของบริการสวัสดิการเด็กทั่วประเทศ

ในขณะที่ประเทศต่าง ๆ กำลังพยายามยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนให้สูงขึ้น โดยการจัดให้มีการประกันสังคม หรือวางโครงการช่วยเหลือครอบครัวต่าง ๆ ได้มีเงินรายได้ที่แน่นอน สิ่งเหล่านี้จะ

เป็นเครื่องช่วยเหลือแก่เด็ก ทำให้ไม่ต้องออกจากบ้านของตนมาสู่สถานสงเคราะห์ เพราะเหตุว่าความยากจนนั้นได้ลดน้อยลงแล้ว การจัดงานฝากเลี้ยงเด็กตามบ้าน การรับบุตรบุญธรรม และบริการสังคมอื่น ๆ ต่างก็มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะให้มีความเป็นอยู่แบบครอบครัวร่วมกันมากขึ้น และต้องการลดจำนวนสถานสงเคราะห์เด็กให้น้อยลงด้วย แต่โดยที่การปรับปรุงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจในบางประเทศก็เป็นไปอย่างเชื่องช้า ทั้งนี้ เพราะมีเงินทุนจำกัด และนักสังคมสงเคราะห์ที่คุ้นกับงานก็มีน้อย จึงทำให้การจัดวางโครงการใหม่ ๆ ของบริการสวัสดิการเด็กเป็นไปโดยไม่เต็มที่ ปัญหาเฉพาะหน้าที่หลายประเทศกำลังประสบอยู่ก็คือ กำหนดเวลาของเด็กที่เข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ไม่แน่นอน โดยคิดไปเสียว่าการอยู่ในสถานสงเคราะห์นั้น อาจจะช่วยให้เด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไปในวันข้างหน้า

การรับเด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์นั้น ประกอบขึ้นด้วยเหตุผลหลายประการซึ่งแตกต่างกันออกไป ในบางประเทศจำนวนบ้านสำหรับเด็กมีจำกัด *ฉะนั้น การรับเด็กก็ต้องมีการเข้มงวดกวดขัน โดยพิจารณาจากสถานะการณ์ของครอบครัว เช่นเด็กที่เป็นกำพร้าทั้งบิดาและมารดา เป็นต้น* หรือพิจารณาจากระยะเวลาที่จะรับเข้าอุปการะ หรือพิจารณาจากอายุเด็กสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมจะเกี่ยวโยงมาถึงการจัดให้เด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ซึ่งอาจจะเป็นเพราะสถานสงเคราะห์มีที่ว่าง หรืออาจรับเด็กได้เพียงบางประเภทเท่านั้น ในสถานสงเคราะห์บางแห่งอาจจะรับเฉพาะเด็กที่มีอายุ

ต่ำกว่า ๑–๒ ขวบ บางแห่งก็รับเด็กในวัยเตรียมไปโรงเรียนอายุ ๓–๕ ปี และบางแห่งก็รับเด็กในวัยเรียน บางแห่งก็รับแต่เฉพาะในกรณีฉุกเฉิน หรือชั่วคราว ซึ่งอาจกำหนดเวลาตายตัวลงไปที่เดียวว่าเด็กจะต้องอยู่ในสถานสงเคราะห์นานมากน้อยเพียงไร แต่บางแห่งก็รับเด็กอยู่นาน ๆ ปีก็มี

ปัญหาเกี่ยวด้วยเรื่องการแยกเด็กโดยกำหนดอายุ อาจจะตัดออกไปเสียได้เพื่อให้พี่น้องได้อยู่รวมกัน จากระบบใหม่ของการดูแลเด็กในสถานสงเคราะห์ ควรจะได้คำนึงถึงเด็กมีอายุเข้าขั้นที่จะต้องพิจารณาจัดแยกไปอยู่ยังสถานสงเคราะห์แห่งอื่น ในสถานสงเคราะห์บางแห่งก็ได้พยายามจัดให้พี่น้องได้อยู่ร่วมกัน ซึ่งในบางแห่งก็อาจจะทำเช่นนั้นได้ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในด้านสวัสดิภาพเด็กของประเทศต่าง ๆ มีอยู่ว่า *ไม่ควรแยกพี่น้องออกจากกัน แม้ว่าจะเป็นเพียงชั่วคราวก็ตาม หรืออาจจะไม่เป็นที่พึงพอใจในการที่จะเอาเด็กเล็ก ๆ ไปไว้รวมกันกับเด็กโต ๆ ก็ตาม การจำกัดอายุก็ไม่ควรจะเข้มงวดจนเกินไป และเด็กที่ได้ปรับปรุงตนเองให้เข้าสถานสงเคราะห์ได้เป็นอย่างดีแล้วก็ยังไม่ควรด่วนพิจารณาโยกย้าย ถึงแม้เด็กจะมีอายุครบตามกำหนดเวลาที่ได้จำกัดไว้นั้นแล้วก็ตาม ถ้าหากเป็นไปได้ พี่น้องชายหญิงควรที่จะได้อยู่รวมกันด้วย*

ในประเทศต่าง ๆ เป็นส่วนมาก จะเห็นได้ว่าไม่ค่อยมีการคำนึงถึงเชื้อชาติหรือสัญชาติ ในสถานสงเคราะห์เด็กของรัฐและแม้ว่าในบางแห่ง การก่อตั้งสถานสงเคราะห์จะเป็นไปโดยกลุ่มชนส่วนน้อยกลุ่มหนึ่ง ๆ ก็ตาม แต่ก็มีลักษณะเป็นไปคล้ายกับสถานสงเคราะห์แบบอาสาสมัครมากกว่า

โดยปกติแล้ว สถานสงเคราะห์ของรัฐทุกแห่ง และสถานสงเคราะห์เอกชนบางแห่ง จะรับเด็กที่นับถือศาสนาต่าง ๆ ทุกศาสนา นอกจากสถานสงเคราะห์บางแห่งเท่านั้น ที่ยินดีรับเด็กที่นับถือศาสนาและนิกายของตนมากกว่า รายงานจาก *คานาดา* แจ้งว่าในทุกมณฑลบ่งไว้ว่า ถ้าสามารถจะทำได้ เด็กก็ไม่ควรจะเข้าไปอยู่ในสถานสงเคราะห์ของศาสนาที่แตกต่างความนับถือกันออกไป มีอยู่ ๒ มณฑลได้บ่งไว้ว่า เด็กที่ไม่ได้นับถือนิกายโปรเตสแตนท์หรือแคธอลิคแล้ว จะเข้าไปอยู่ในสถานสงเคราะห์ของทั้งสองนิกายนี้ไม่ได้

ในบางประเทศนั้น สถานสงเคราะห์เด็กมีการแบ่งแยกกันทางเพศ แต่ในประเทศไอซ์แลนด์ สถานสงเคราะห์มิได้เข้มงวดในเรื่องการแบ่งแยกกันทางเพศ ในบราซิล อียิปต์ ฝรั่งเศส และกรีก ก็มีสถานสงเคราะห์เพียงไม่กี่แห่งเท่านั้นที่รับเด็กทั้งหญิงและชาย ส่วนสถานสงเคราะห์ในเบลเยี่ยม และยูโกสลาเวีย โดยปกติมักจะรับเด็กทั้งสองเพศรวมกันจนถึงวัยที่จะเข้าโรงเรียน แล้วจึงแยกเด็กออกต่างหากจากกัน แต่สำหรับในนอร์เวย์ สวีเดน อังกฤษ และ สหรัฐอเมริกานั้น สถานสงเคราะห์ที่รับเด็กทั้งสองเพศกำลังเพิ่มจำนวนมากขึ้นอยู่ทุกขณะ

ข. ระเบียบการรับเด็ก

การตกลงขั้นสุดท้าย ในการที่จะรับเด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์นั้น มักจะมีข้อแตกต่างกันออกไปในแต่ละประเทศ

ประเทศต่าง ๆ หลายประเทศ เจ้าหน้าที่ประชาสงเคราะห์เป็นผู้รับผิดชอบในการรับเด็กเข้าไว้ในสถานสงเคราะห์ที่ทางการหรือ รัฐบาลให้ความสนับสนุน ส่วนในสถานสงเคราะห์เอกชนนั้น ความรับผิดชอบอยู่กับผู้อำนวยการ หรือ Board of Trustees หรือผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ๆ

สำหรับประเทศอีกเป็นจำนวนมากนั้น ถ้าทางเจ้าหน้าที่ประชาสงเคราะห์ได้รับรู้ว่าจำเป็นต้องส่งเด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์แล้ว เจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในด้านการเงิน แต่ถ้าการส่งเด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์เป็นผลอันเนื่องมาแต่การตกลงใจและยินยอมจากบิดามารดาของเด็ก หรือผู้ซึ่งมีความสามารถที่จะช่วยเหลือในด้านการเงินสำหรับเด็กได้แล้ว บิดามารดาก็จำเป็นจะต้องจ่ายเงินช่วยเหลือให้แก่สถานสงเคราะห์ตามสภาพฐานะแห่งครอบครัวของตน

ในสถานสงเคราะห์บางแห่ง ได้กำหนดให้มีการสอบประวัติสภาพทางสังคมก่อนที่จะตกลงอนุมัติรับเด็ก แต่ในสถานสงเคราะห์อื่น ๆ ก็ยังมีการรับเด็กเข้าไว้โดยไม่ต้องมีการสอบสวน แต่อย่างไรก็ดี สถานสงเคราะห์อีกหลายแห่งได้มีการจัดทำประวัติของเด็กไว้ ภายหลังที่เด็กได้เข้ามาอยู่ในความอุปการะแล้ว

ค. การสอบสภาพทางสังคม

เพื่อเป็นการอธิบายให้เห็นว่า ในปัจจุบันนี้ประเทศต่าง ๆ ได้ทำอะไรแล้วบ้างที่เกี่ยวกับสังคมวิเคราะห์ หรือการสอบสภาพทางสังคม ซึ่งสาระสำคัญในการนี้ มีดังนี้

(๑) การวิเคราะห์ จะกระทำขึ้นโดยเจ้าหน้าที่ ผู้ซึ่ง

ก) อยู่ในท้องถิ่นขององค์การส่วนกลาง ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในงานบริการทั้งหลายที่เกี่ยวกับสวัสดิภาพเด็ก และตามที่ผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายเชื่อว่า เจ้าหน้าที่เหล่านี้มีสิทธิที่จะตกลงใจได้ด้วยตนเองอย่างอิสระว่า บริการชนิดใดจะเป็นบริการที่เหมาะสมที่สุดสำหรับเด็กแต่ละคน

ข) เป็นเจ้าหน้าที่แห่งองค์การสาธารณูปการ หรือองค์การอื่นใด ซึ่งในบางประเทศองค์การเหล่านี้ได้เปรียบองค์การอื่น ๆ หลายอย่างในด้านการติดต่ออย่างใกล้ชิด และรู้ถึงความต้องการอันจำเป็นต่าง ๆ ในชุมชนนั้น ๆ ได้ดี หรือ

ค) เป็นเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์นั้น ๆ เอง

จุดสนใจก็มีอยู่ว่า ประเทศต่าง ๆ เป็นส่วนมากยอมรับว่าการวิจัยทางสังคมเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ และถ้าจะให้แผนงานของสถานสงเคราะห์เป็นไปในทางที่จะอำนวยประโยชน์ให้ได้ผลดีที่สุดแล้ว มิใช่จะทำงานเพียงแต่เพ่งเล็งช่วยเหลือเด็กฝ่ายเดียว หากจะต้องเพ่งเล็งไปถึงบิดามารดา ตลอดจนในสังคมที่เด็กอยู่อีกด้วย

(๒) เมื่อเร็ว ๆ นี้ได้มีความเปลี่ยนแปลงในด้านการสอบสภาพทางสังคม โดยเปลี่ยนจุดมุ่งหมายจากการเก็บรวบรวมสถิติข้อเท็จจริงต่าง ๆ อย่างธรรมดาที่เกี่ยวข้องกับเด็กและสิ่งแวดล้อม มาเป็นการแจกจ่ายให้เอกสารอื่น ๆ เพิ่มเติมขึ้นอีก เช่น ทะเบียนการเกิด การปลูกฝี

ฉีดยา หรืออื่น ๆ เพื่อเป็นการช่วยเหลือในการพิจารณาและประเมินค่าในเรื่องที่เกี่ยวแก่สภาวะการณ์ของเด็ก ซึ่งในหลายประเทศได้ยึดถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นที่ต้องให้ผู้รับการฝึกอบรมมาเป็นผู้ทำงานในด้านนี้

(๓) จุดมุ่งหมายของการสอบสภาพทางสังคมอยู่ที่ว่า จะช่วยเหลือให้เด็กได้อยู่กับครอบครัวของตนเอง จนกว่าจะเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าทั้งเด็กและครอบครัวของเด็กมีความประสงค์ที่จะแยกกันอยู่

(๔) โดยอุดมคติแล้ว ถือว่าการวิเคราะห์สังคมเป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวแก่สถานะการณ์ทั้งของเด็กและครอบครัวเพื่อเป็นการช่วยให้เด็กตกลงใจในการที่จะส่งเด็กเข้ามาอยู่ในความอุปการะซึ่งเป็นการเหมาะสมกับความต้องการของเด็ก อันเนื่องมาแต่สภาพและสิ่งแวดล้อมทั้งหลาย

(๕) การสังคมวิเคราะห์ และการจัดทำประวัติ หรือการเขียนรายงานที่ได้จัดทำขึ้นไว้ จะเป็นเครื่องช่วยให้ทางสถานสงเคราะห์ได้เข้าใจและมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเด็ก ๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ให้รู้ถึงสภาพของเด็กที่เป็นอยู่ ประสพการณ์ที่เคยผ่านมาซึ่งมีอิทธิพลเกี่ยวโยงไปถึงความสัมพันธ์ของเด็กกับเพื่อน ๆ ว่ามีความเป็นมาอย่างไร ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่สถานสงเคราะห์จะสามารถให้ความช่วยเหลือได้ สิ่งเหล่านี้จะเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์สังคมทั้งสิ้น ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่มีค่าที่สุดสำหรับบุคคลที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กโดยเฉพาะ

(๖) การสอบสภาพทางสังคมนี้ นับเป็นส่วนหนึ่งของโครงการระยะยาวสำหรับเด็ก จุดใหญ่เป็นการเพ่งเล็งถึงสภาพแห่งบ้านที่อยู่อาศัยของเด็ก ซึ่งจะได้ยึดเป็นหลักในการที่จะปรับปรุงช่วยเหลือเด็กในระหว่างที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ ช่วยเหลือบิดามารดาหรือญาติพี่น้องที่มาติดต่อกับเด็ก หรือบุคคลที่เด็กไปอาศัยพักอยู่ด้วยในระหว่างวันหยุด ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นแนวทางช่วยเหลือปรับปรุงสภาพทางบ้านของเด็กให้ดีขึ้น และจะเป็นที่หวังได้ว่า เด็กจะได้กลับคืนไปสู่บ้านของตน อนึ่ง จะเป็นการช่วยสถานะการณ์ต่าง ๆ ให้ง่ายขึ้นอีกในเมื่อเด็กจะต้องออกจากสถานสงเคราะห์ และกลับไปอยู่ในท้องถิ่นของเขาเช่นเดิม

ด้วยวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีเจ้าหน้าที่ผู้มีสมรรถภาพได้เข้าปฏิบัติงานในด้านสังคมวิเคราะห์ เพื่อประโยชน์ในการที่จะจัดเด็กให้เข้าอยู่ในความอุปการะได้ด้วยดี

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ เป็นหน้าที่ของหน่วยงานหรือองค์การที่เกี่ยวข้อง จะต้องรับผิดชอบในการจัดทำเพื่อตรวจสอบสภาพทางสังคม ดังจะเห็นได้ว่า *ในประเทศโบลิเวีย* กรมการสงเคราะห์เด็กเป็นผู้ดำเนินการในเรื่องนี้ ตลอดจนการรวบรวมจัดทำประวัติของเด็ก ๆ นักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้ศึกษาในเรื่องราวและออกความเห็น เสนอแนะในการรับเด็กไว้ในอุปการะ ถ้าหากปรากฏว่าบิดามารดาของเด็กไม่สามารถจะดูแลบุตรของตนได้ในชั่วระยะหนึ่ง บิดามารดาก็จะได้รับแจ้งว่าเด็กอาจจะต้องอยู่ในสถานสงเคราะห์เป็นเวลา ๑ ปี และในระยะนั้น

นักสังคมสงเคราะห์ก็จะใช้ความพยายามไปในทางที่จะช่วยเหลือให้บิดามารดาได้ปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้นด้วย การสอบประวัติเด็กจะต้องจัดทำให้สำเร็จบริบูรณ์โดยอย่างช้าที่สุดภายใน ๑ ปีแรกที่เด็กเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ *ในกัวเตมาลา* มีสถาบัน ๒ แห่งที่ดำเนินการฝึกอบรม นักสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้เป็นผู้ปฏิบัติงานในทางสังคมสงเคราะห์ และมีหน้าที่รับผิดชอบในการรับและปลดปล่อยเด็ก ได้มีการตรวจสอบสภาพทางสังคมกันอย่างรอบคอบในเรื่องเด็กแต่ละคนที่เข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ นอกจากนั้นแล้วก็ยังมีการจัดทำประวัติเด็กกันอย่างละเอียดถี่ถ้วนอีกด้วย ในสถานสงเคราะห์แห่งหนึ่ง ๆ จะมีจิตแพทย์คนหนึ่งรับหน้าที่เป็นผู้สอบถามสัมภาษณ์เด็กทุก ๆ คน รายงานของจิตแพทย์นี้จะต้องเก็บรักษาไว้ในแฟ้มประวัติเด็กด้วย *ในประเทศปานามา* กรมสวัสดิการสังคมจะเป็นผู้สอบสวนถึงสิ่งแวดล้อมของเด็กแต่ละคน ก่อนที่จะรับเข้าไว้ในสถานสงเคราะห์ *ในประเทศบราซิล* นั้น ตามรายงานแจ้งว่ามีสถานสงเคราะห์เพียง ๒ - ๓ แห่งเท่านั้น ที่มีนักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้ศึกษาเรื่องราวทั้งหมดก่อนที่จะตกลงรับเด็กไว้ในอุปการะ ส่วนใน *อียิปต์* ได้บ่งไว้ว่า เมื่อได้รับใบสมัครแล้ว นักสังคมสงเคราะห์ก็จะเริ่มทำการวิเคราะห์อย่างละเอียดถี่ถ้วน และงานนี้จะสำเร็จบริบูรณ์ในระหว่างที่เด็กยังอยู่ในสถานสงเคราะห์ *ในประเทศฟิลิปปินส์* เมื่อได้รับใบสมัครการรับเด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์แล้ว นักสังคมสงเคราะห์แห่งกองการสงเคราะห์เด็กจะเป็นผู้ทำการสอบถามสัมภาษณ์ และดำเนินเรื่องราวจนเป็นที่เรียบร้อย

ในรัฐนิวเซาธ์เวลส์ เจ้าหน้าที่สงเคราะห์เด็กประจำท้องถิ่นจะเป็นผู้กระทำการสอบสวนรายละเอียดต่าง ๆ ทั้งก่อนและหลังจากที่รับเด็กไว้แล้ว และจะต้องติดตามเรื่องเหล่านี้อยู่ทุก ๆ เวลา *ในกรีก* นักสังคมสงเคราะห์ของศูนย์บริการสังคมหรือเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์จะเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อศึกษาสภาพของเด็กก่อนที่จะรับเข้าไว้ในความอุปการะ ส่วน*ในฝรั่งเศส* นั้น จะมีการสอบสวนได้เสมอทุก ๆ ครั้งที่มีการพิจารณาคดีโดย Service d' Assistance a l' Enfance หรือโดยนักสังคมสงเคราะห์ที่มาจากแผนกสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก *ในประเทศเบลเยี่ยม* คณะกรรมการสาธารณูปการจะเป็นผู้ดำเนินการในเรื่องนี้ โดยมีแผนกบริการสังคม ซึ่งรับผิดชอบในการพิจารณาข้อเท็จจริงต่างๆ ก่อนที่เด็กจะเข้ามาอยู่ในความอุปการะ และการสอบสวนนี้จะได้กระทำขึ้นเมื่อบิดามารดาถูกรอนสิทธิและอำนาจ หรือเมื่อบิดามารดาได้ทอดทิ้งบุตรของตน *ในประเทศนอร์เวย์* สภาการสวัสดิภาพเด็ก หรือหน่วยสาธารณูปการ จะเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนรายละเอียดก่อนที่จะตกลงรับเด็กไว้ในความดูแล ส่วน*ในประเทศสวีเดน* นักสังคมสงเคราะห์ที่ได้รับเงินเดือนประจำ จะเป็นผู้กระทำการสอบสวนโดยเจ้าหน้าที่ประจำท้องถิ่นเป็นผู้จ้าง ภายใต้การควบคุมยินยอมของประธาน หรือสมาชิกคนใดคนหนึ่งของคณะกรรมการสงเคราะห์เด็ก *ในประเทศอังกฤษ* นักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้ทำการวิเคราะห์โดยเจ้าหน้าที่ประจำท้องถิ่นเป็นผู้จ้างนักสังคมสงเคราะห์นั้น ๆ ในรายงานจะต้องเสนอผลให้เป็นที่พึงพอใจก่อนที่จะได้ตกลงใจแยกเด็กออกมาจาก

ครอบครัว นอกจากนั้นแล้วก็ยังบ่งไว้อีกด้วยว่า เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่แห่งท้องถิ่นที่จะนำเด็กส่งกลับคืนไปยังครอบครัวของเขาโดยทันท่วงทีที่เด็กมีความปรารถนา และนักสังคมสงเคราะห์ก็ยังจะต้องทำการติดต่อกับครอบครัวของเด็กต่อไปอีกด้วย *ในสหรัฐอเมริกา* สถานสงเคราะห์ส่วนมากมักจะเรียกร้อง และต้องการให้มีการสอบสวนรายละเอียดต่าง ๆ เสียก่อนที่จะรับเด็ก หรือภายในเวลา ๑–๒ เดือนหลังจากที่รับเด็กเข้าไว้ในสถานสงเคราะห์แล้ว บางทีเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์จะเป็นผู้บันทึกเสนอเรื่องราวเอง และในบางกรณีก็จะจัดทำโดยเจ้าหน้าที่ของ Multiple-Function Child Care Agency หรือโดยนักสังคมสงเคราะห์จากองค์การรัฐบาล

ง. การรับเด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์

เมื่อได้รับเด็กเข้าไว้ในสถานสงเคราะห์แล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือวิธีที่จะทำให้เด็กได้รู้จักการปรับปรุงตัวเอง การอุปการะเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์นั้น เป็นสาขาหนึ่งของงานบริการเด็กทั่วประเทศ ซึ่งจะต้องทำงานติดต่อสัมพันธ์กับงานสาขาอื่น ๆ ด้วย นักสังคมสงเคราะห์ที่ผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว เป็นผู้วางแผนการว่าจะให้ความอุปการะแก่เด็กด้วยวิธีใดจึงจะเป็นการเหมาะสม นอกจากนั้นจะต้องมีการตระเตรียมกันอย่างรอบคอบในกรณีที่จะรับเด็กเข้าไว้ในสถานสงเคราะห์

โดยปกติ นักสังคมสงเคราะห์จะออกไปเยี่ยมเยียนยังบ้านของเด็ก ประมาณ ๒–๓ ครั้ง หรือไปเยี่ยมญาติหรือผู้ดูแลเด็ก เพื่อทำความคุ้นเคยกับตัวเด็ก และเพื่อศึกษาถึงความต้องการของเด็กอีกด้วย นักสังคมสงเคราะห์จะต้องเป็นผู้อธิบายให้เด็กได้ทราบว่าเพราะเหตุไรเขาจึงต้องเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ ต้องเตรียมรายงานเกี่ยวกับตัวเด็กและส่งไปยังสถานสงเคราะห์ก่อนที่เด็กจะไปถึง บางทีก็จะพาเด็กไปเยี่ยมสถานสงเคราะห์เพื่อให้เขาได้มีความรู้และได้เห็นสภาพสิ่งแวดล้อมว่าเป็นอย่างไรบ้าง

เป็นการจำเป็นอย่างยิ่ง ที่นักสังคมสงเคราะห์เฉพาะรายซึ่งมีความคุ้นเคยกับชีวิตเด็ก จะได้เป็นผู้ร่วมทางไปกับเด็กด้วย เพื่อเด็กจะได้มีความอุ่นใจในสัมพันธภาพอันดีระหว่างกัน และเพื่อเป็นการช่วยให้เด็กได้ปรับตนเองให้กับสถานที่ และสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ ด้วย บางทีบิดามารดาอาจจะเป็นผู้พาเด็กไปยังสถานสงเคราะห์ด้วยตนเอง ซึ่งนักสังคมสงเคราะห์ก็ควรร่วมไปด้วย เพราะยังจำเป็นจะต้องไปเยี่ยมเยียนเด็กในระหว่างที่เด็กได้เข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์นั้น ๆ แล้ว รวมทั้งยังต้องทำการติดต่อสอบถามกับญาติพี่น้องของเด็กอีกต่อไปด้วย

สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ เจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเด็ก *จะต้องคอยรอรับเด็กในขณะที่เด็กมาถึงสถานสงเคราะห์ และให้เวลาเด็กได้มีโอกาสทำความคุ้นเคย โดยนำไปให้รู้จักกับเด็กอื่น ๆ หรือผู้ใหญ่คนอื่น ๆ ในสถานสงเคราะห์* เด็กควรจะมีสิทธิเอาเครื่องเล่นและของส่วนตัว

ติดตัวไปด้วย ในสถานสงเคราะห์บางแห่งจะมีหนังสือแนะนำเล่มเล็ก ๆ แจกเด็กที่มาใหม่ เพื่อจะได้ทราบว่าชีวิตเด็ก ๆ ในสถานสงเคราะห์เป็นอย่างไร ตลอดถึงเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้วย หนังสือดังกล่าวนี้มีอยู่เล่มหนึ่งที่ชื่อว่า "This is the Way We Work and Play" และมีรูปวาดง่าย ๆ โดยฝีมือเด็ก ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เองจะเป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่าชีวิตแต่ละวันในสถานสงเคราะห์นั้นเป็นอย่างไร เด็ก ๆ นอนกันอย่างไร รับประทานอาหารที่ไหน แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มกันอย่างไร เด็ก ๆ ไปเรียนหนังสือที่โรงเรียนใด การละเล่นและการพักผ่อนหย่อนใจมีอะไรบ้าง ได้มีการตระเตรียมในด้านที่เกี่ยวกับบิดามารดา ญาติพี่น้อง หรือเพื่อนฝูงที่มาเยี่ยมเยียนกันอย่างไรบ้าง และมีสัตว์เลี้ยงอะไรบ้าง ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น หนังสือชนิดนี้จะสามารถช่วยให้เด็ก ๆ แม้จะเป็นเด็กเล็ก ๆ ได้เกิดมีความรู้สึกอุ่นใจ แม้ในระยะแรก ๆ ที่ตนจะยังมีความกังวลหรืออุ่นวายใจอยู่ก็ตาม เด็ก ๆ ก็จะเริ่มเคยชินกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ และในเวลาต่อมาก็จะเกิดความรู้สึกเชื่อมั่นในผู้ใหญ่ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลตัวเขา ในสถานสงเคราะห์บางแห่งก็จะมี "Welcome Committee" ซึ่งประกอบด้วยเด็ก ๆ จากแต่ละบ้านพัก หรือแต่ละหน่วยของตน มาช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่เด็กใหม่ ๆ ช่วยให้เด็กใหม่ได้รู้สึกสบายใจเหมือนอยู่ในบ้านของตนเอง ทั้งนี้ ภายหลังจากที่พ่อบ้านแม่บ้านของบ้านพักเด็กได้พบปะสนทนากับเด็กใหม่นั้นโดยเรียบร้อยแล้ว

การรับเด็กใหม่นี้ จะเป็นประสพการณ์อันเล็งผลเลิศแก่ตัวเด็กเอง *ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากเด็ก ๆ เหล่านี้มักจะหมดความเชื่อถือ หรือไม่มีความมั่นใจในตัวบุคคล เพราะเขาได้มีความหลังอันขมขื่นมาแล้ว ทั้งยังจะต้องคำนึงถึงอีกว่าชีวิตใหม่ของเขาในสถานสงเคราะห์จะเป็นไปอย่างไร* เจ้าหน้าที่ทางสวัสดิการเด็กในปัจจุบันนี้ ก็มีความเชื่อมั่นว่า การปฏิบัติต่อเด็กที่เข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตัวเด็กเองนั้น เป็นสิ่งที่จะกระทำได้ถ้ามีความสามารถ และประโยชน์อันยิ่งใหญ่จากการเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ซึ่งเด็กจะได้ก็คือ *ประสพการณ์ของการได้อยู่ร่วมกัน*

บทที่ ๖

การเอาใจใส่ดูแลเด็ก

การให้ความอุปการะเลี้ยงดูและระมัดระวังเอาใจใส่ดูแลเด็กในสถานสงเคราะห์ ย่อมจะมีความแตกต่างกันไปตามแต่ประเภทและลักษณะของสถานสงเคราะห์นั้น ๆ ซึ่งทั้งนี้ย่อมจะขึ้นอยู่กับภาวะการครองชีพของประชาชนในแต่ละประเทศ ตลอดจนความคิดเห็นของชุมนุมชนที่มีต่อเด็ก ความเข้าใจและความเกี่ยวพันในจำนวนเด็กซึ่งต้องการรับความอุปการะ ชนิดของบริการสังคมที่จะให้อุปการะและที่พักอาศัยแก่เด็ก ๆ รวมทั้งจำนวนและคุณภาพของเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์นั้น ๆ ด้วย และถึงแม้ว่าการเศรษฐกิจ ตัวตึก อาคาร หรือสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ จะถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ แต่กระนั้นก็ตาม ในปัจจุบันนี้ก็ได้มีความคิดความเชื่อถือว่า *เงิน หรือตัวตึกที่สวยงาม หรือเครื่องใช้ไม้สอยอย่างดีนั้น ไม่สามารถจะเป็นหลักประกันได้ว่า จะต้องเป็นสถานสงเคราะห์ที่ดีหรือน่าอยู่สำหรับเด็กเสมอไป* ตรงกันข้าม การวางโครงการอันรอบคอบอย่างละเอียดถี่ถ้วนและระมัดระวังเพื่อใช้ประโยชน์จากปัจจัยที่มีอยู่แล้ว หรือการสนับสนุนเอาใจใส่ของชุมนุมชนที่มีต่อสถานสงเคราะห์ และการมีเจ้าหน้าที่ที่ดีที่มีคุณลักษณะอันเหมาะสมนั้น เป็นของแน่นอนว่าสิ่งเหล่านี้จะทำให้เกิดประโยชน์มากยิ่งกว่าถาวรวัตถุทั้งหลาย

ก. การดูแลเอาใจใส่ทางร่างกาย

๑. การจัดอาหาร

การให้ความเอาใจใส่ดูแลในเรื่องอาหารของเด็ก ที่อยู่ในสถานสงเคราะห์นั้น จะมีความผิดแผกกันไปในแต่ละประเทศ ในบางประเทศก็ได้จัดวางแนวทางไว้สำหรับเด็กในวัยต่าง ๆ กัน โดยการดำเนินงานผ่านองค์การกลาง เช่น กระทรวงที่เกี่ยวข้อง สมาคมสงเคราะห์สวัสดิภาพเด็กแห่งชาติ หรือกรมกองต่าง ๆ ของรัฐ หรือองค์การส่วนจังหวัด เมื่อพิจารณาดูแล้วก็คล้ายกับว่าจะเป็นการเข้มงวดแก่สถานสงเคราะห์ของรัฐบาลมากกว่าสถานสงเคราะห์ของเอกชน บางประเทศมีผู้เชี่ยวชาญในเรื่องอาหารวิทยาเป็นผู้ให้คำแนะนำแก่สถานสงเคราะห์ต่าง ๆ ตามที่ได้ขอร้องมา และบางประเทศก็มีสถาบันค้นคว้าและวิจัยในเรื่องอาหารขึ้นเป็นพิเศษคอยให้บริการปรึกษาแนะนำ ในประเทศอื่น ๆ ก็ได้มีแพทย์ประจำสถานที่นั้น ๆ เป็นผู้ให้คำแนะนำ องค์การแห่งชาติบางองค์การได้ตระเตรียมเอกสารเกี่ยวกับมาตรฐานของอาหารสำหรับเด็ก ๆ ในสถานสงเคราะห์ขึ้นไว้ หรือได้นำเอาเอกสารซึ่งจัดพิมพ์โดยองค์การระหว่างประเทศมาใช้ให้เป็นประโยชน์ด้วย

ในบางประเทศ ที่บังเกิดความยากจนค่นแค้นขึ้นโดยทั่ว ๆ ไป และเด็ก ๆ ส่วนใหญ่ก็เป็นเด็กที่อยู่ในสภาพขาดอาหาร ไม่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างเต็มที่ ซึ่งโดยปกติแล้ว เด็กจะเป็นโรคเกี่ยวกับการขาดอาหารแตกต่างกันออกไป และต้องการการเลี้ยงดูเป็นพิเศษเพื่อช่วยให้เด็กเหล่านี้มีสุขภาพสมบูรณ์ แต่ทุกประเทศก็ได้พยายามที่จะจัดอาหาร

พิเศษสำหรับเด็กที่ได้รับอาหารไม่เพียงพอ หรือที่เรียกว่า "พวกอ่อนแอบอบบาง" และภายหลังจากที่ได้รับการเลี้ยงดูในกรณีฉุกเฉินหรือชั่วคราวแล้ว ส่วนมากก็มักจะปรากฏว่าเด็ก ๆ จะมีพลานามัยสมบูรณ์เมื่ออยู่ในสถานสงเคราะห์ แต่เมื่อเด็กเหล่านี้กลับไปอยู่บ้านของตน ก็จะได้รับความทุกข์ทรมานจากโรคขาดอาหารนี้อีก

ในหลายประเทศ แม้ว่าจะได้เล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นในเรื่องการจัดอาหารอันเหมาะสมสำหรับเด็กในสถานสงเคราะห์ก็ยังแจ้งว่า เป็นการยากยิ่งที่จะจัดวางระดับมาตรฐานให้สูงกว่าภาวะการณ์ซึ่งเด็กๆ ในประเทศของตนได้รับอยู่แล้วเป็นปกติวิสัย

ในสถานสงเคราะห์บางแห่ง ผู้อำนวยการสถานสงเคราะห์เด็ก เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมาย และคนครัว เป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องการตระเตรียมอาหาร ซึ่งจะต้องพิจารณาถึงชนิด จำนวนและการเปลี่ยนแปลงของอาหารเท่าที่การเงินจะอำนวยให้ สถานสงเคราะห์ของเอกชนเป็นจำนวนมากได้รับเงินอุดหนุนจากกองทุนการกุศล เมื่อเงินทุนสำหรับดำเนินงานกิจการมีน้อยก็จำเป็นจะต้องใช้สิ่งของที่ได้รับบริจาคมาให้มากที่สุด และการใช้จ่ายเงินสดก็ต้องจำกัดจำนวน ฉะนั้น การดำเนินการเช่นนี้จึงย่อมเป็นผลกระทบกระเทือนต่อเรื่องการจัดอาหารให้เด็กด้วยอย่างไม่ต้องสงสัย

นอกจากจะมีปัญหาโดยตรงเกี่ยวกับการจัดอาหารแล้ว ยังมีเรื่องอื่น ๆ อันจำต้องกล่าวถึงเกี่ยวกับการเลี้ยงอาหารเด็กในสถานสงเคราะห์ ดังเช่น

ในบางประเทศยังคงใช้วิธีการเลี้ยงดูเจ้าหน้าที่แตกต่างกันออกไปจากการเลี้ยงดูเด็ก ข้อนี้ทำให้เกิดความตึงเครียดในเมื่อเด็กกลุ่มหนึ่งหรือทั้งกลุ่มเกิดความรู้สึกว่า ตนได้รับการปฏิบัติโดยไม่ยุติธรรม และปัญหาในเรื่องอื่น ๆ ก็อาจจะมีขึ้นได้ เช่น การเสิฟอาหารหรือการจัดตารางและเวลาอาหาร เป็นต้น ในสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ จะมีห้องรับประทานอาหารที่ใหญ่โตมาก แต่ก็ได้มีการพยายามทำให้มีส่วนคล้าย ๆ กับบ้านเล็ก ๆ คือจัดโต๊ะให้เด็กกลุ่มละ ๕ หรือ ๖ คน พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่หนึ่งคน โต๊ะอาหารก็ควรจะจัดให้เป็นเช่นเดียวกับการจัดในครอบครัวตามบ้านและทำให้อาหารนั้น ๆ มีลักษณะชวนรับประทานมากขึ้น

๒. การตรวจโรคและการรักษาฟัน

การตรวจโรค อาจจะหมายรวมถึงการตรวจร่างกายโดยละเอียด ซึ่งจะเป็นการตรวจเด็กก่อนหรือหลังการเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ก็ได้ ประเทศต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ถือเอาการตรวจร่างกายนี้เป็นการบังคับ แต่ในประเทศอื่น ๆ ก็ไม่ถือว่าเป็นเรื่องจะต้องกระทำกันเป็นประจำ

โดยปกติ ตามสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ หรือสถานสงเคราะห์ซึ่งรับเด็กเล็กไว้มาก ๆ มักจะมีพยาบาลหนึ่งคนหรือมากกว่านั้นประจำทำงานอยู่ตลอดเวลา แต่ที่จะจ้างนายแพทย์เต็มเวลานั้นหาได้น้อยเต็มที สถานสงเคราะห์เป็นจำนวนมาก จึงมีเจ้าหน้าที่แพทย์ช่วยปฏิบัติงานเป็นครั้งคราว โดยได้รับค่าจ้างตามกำหนดชั่วโมงแห่งการทำงาน สถานสงเคราะห์ส่วนมากได้ใช้ประโยชน์ในด้านการแพทย์จากชุมนุมชนที่อยู่ใกล้เคียงซึ่งมี

ทั้งโรงพยาบาลและสถานพยาบาลประจำอยู่ตามตำบลนั้น ๆ แต่ในท้องถิ่นหรือในชนบทที่ไกล ๆ ออกไป อาจจะไม่มีบริการแพทย์ หรือคำแนะนำในด้านนี้อยู่เลย

การเจ็บไข้ได้ป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือโรคที่ไม่ติดต่อกัน มักจะทำการรักษาพยาบาลกันเองในสถานสงเคราะห์ และโดยปกติจะมีห้องพยาบาลเล็ก ๆ แยกอยู่ต่างหาก สำหรับกรณีฉุกเฉินหรือเมื่อเกิดโรคติดต่อขึ้น เด็กเจ็บหนักจะถูกส่งไปอยู่โรงพยาบาลของรัฐใกล้ ๆ บริเวณนั้น ประเทศส่วนมากมีข้อบังคับกำหนดให้มีการฉีดยาป้องกันโรคติดต่อ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นมาก

สถานสงเคราะห์เป็นจำนวนมาก จะจ้างผู้เชี่ยวชาญทางโรคตาและทันตแพทย์ มาปฏิบัติงานเป็นครั้งคราว หรืออาจจะติดต่อเรียกมาปฏิบัติงานได้ ถ้าจำเป็นจริง ๆ

การตรวจโรคซึ่งรวมทั้งการตรวจฟันเป็นระยะ ๆ นั้น เป็นเรื่องที่บางประเทศเห็นว่า เป็นสิ่งจำเป็นมากอย่างหนึ่งในการดูแลสุขภาพเด็ก และเป็นการให้ความเอาใจใส่เพิ่มขึ้นในวิธีการป้องกันและรักษาอนามัย ดังตัวอย่างเช่น *ในสหราชอาณาจักร* เจ้าหน้าที่ประจำท้องถิ่นมีหน้าที่กำหนดเจ้าหน้าที่แพทย์สำหรับตรวจสุขภาพในบ้านเด็กแต่ละหลัง และวิธีการนี้ก็ได้ใช้เช่นเดียวกันสถานสงเคราะห์ของเอกชน หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเหล่านี้ รวมถึงการปฏิบัติงานที่เป็นประจำได้แก่การตรวจ

ร่างกายเด็กเป็นกิจวัตร การจัดการรักษาพยาบาลอันเหมาะสม ตลอดจนการควบคุมรายงานแพทย์ ซึ่งเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของเด็ก และรวมทั้งสุขลักษณะของสถานที่

ประเทศเป็นจำนวนมาก มีระเบียบข้อบังคับให้มีการตรวจฟันเด็กทุกระยะหกเดือน และนาน ๆ จะมีการตรวจตากันครั้งหนึ่ง

มีอยู่ไม่กี่ประเทศ ซึ่งต้องการให้มีการเก็บรักษารายงานของแพทย์ที่ได้ทำการตรวจโรคเด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์ แต่ความสำคัญของการเก็บรักษาประวัติเด็กแต่ละคน โดยมีรายงานแพทย์อย่างสมบูรณ์ประกอบด้วยนั้น กำลังเป็นสิ่งที่ได้รับการคำนึงถึงกันแล้วเป็นอย่างมาก ในบางประเทศ จะมีแบบฟอร์มรายงานแพทย์ซึ่งจะหาซื้อได้จากสำนักส่วนกลาง ในราคาพอสมควร เพื่อนำมาใช้ในสถานสงเคราะห์

๓. การบริหารร่างกายและการพักผ่อน

สิ่งจำเป็นสำหรับสุขภาพทางร่างกายของเด็ก ก็มีการพักผ่อนและการบริหารอย่างเพียงพอ รวมทั้งการได้รับอากาศบริสุทธิ์และแสงแดด ในประเทศต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก มีข้อบังคับพิเศษกำหนดให้มีการฝึกและออกกำลังกาย เช่น การบริหารอย่างธรรมดาหรือการเพาะกาย และบางครั้งก็มีการฝึกจริง ๆ แบบทหาร สถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ บางแห่งมีโรงฝึกกายบริหารของตนเอง ถึงอย่างไรก็ดี โดยทั่วไปแล้ว สถานสงเคราะห์จะจัดหาโอกาสสำหรับกิจกรรมอันเป็นไปตามธรรมชาติในระหว่างชั่วโมงว่างของเด็ก สนับสนุนเด็กให้ไปวิ่งเล่นที่สนามเด็กเล่น

สาธารณะและเข้าร่วมในการเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ ตามความสมัครใจมากกว่าที่จะจัดให้เด็กเหล่านี้เข้าร่วมในการฝึกกายบริหารหรือการฝึกแถวตามที่ได้จัดไว้ สถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ บางแห่ง จัดให้มีการแข่งขันกีฬาระหว่างสถานสงเคราะห์ หรือภายในสถานสงเคราะห์นั้น ๆ เอง เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักมีความรักหมู่คณะและเกิดความแข็งแรงทางร่างกาย สถานสงเคราะห์บางแห่งมีความเชื่อมั่นว่า การจัดให้มีการแข่งขันกันบ่อย ๆ นั้นอาจทำให้เด็กในสถานสงเคราะห์ได้รับความเหน็ดเหนื่อยเกินควรซึ่งจะทำให้เด็กจำนวนมากเกิดความทุกข์ใจ เนื่องจากมีความรู้สึกไม่มั่นคงในตัวเอง

สถานสงเคราะห์ส่วนมาก ได้กำหนดเวลาของเด็กไว้อย่างพอเพียงสำหรับการพักผ่อนในตอนกลางคืน แต่ก็อาจจะยังไม่เพียงพอสำหรับการพักผ่อนในตอนกลางวัน หรือตามกำหนดเวลาของเด็กเอง สำหรับหอนอนเล็ก ๆ หรือหอนอนใหญ่ ๆ ซึ่งได้แบ่งออกเป็นหน่วยย่อยแล้วกับห้องซึ่งได้แยกไว้ต่างหากสำหรับเด็กโตหนึ่งหรือสองคนนั้น จะเป็นโอกาสอันเหมาะสมแก่เด็กมากที่สุดในการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมต่าง ๆ และการพักผ่อน ตลอดจนการเข้านอนด้วยบรรยากาศอันผ่อนคลายและหลับไปในที่สุด ส่วนในหอนอนใหญ่ ๆ แบบเก่านั้น เด็กจะได้รับการรบกวนจากความวุ่นวายต่าง ๆ แม้กระทั่งเสียงเอ็ดตะโร ซึ่งจะทำลายความสงบและการพักผ่อนของเด็กคนอื่น ๆ อย่างช่วยไม่ได้

ข. เครื่องนุ่งห่ม

มีข้อสังเกตว่า ในประเทศส่วนมากไม่นิยมให้เด็ก ๆ แต่งเครื่องแบบ แต่มักจะให้เด็กแต่งกายเช่นเดียวกับเด็กอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในชุมนุมชนเดียวกัน ทั้งนี้ โดยให้เหตุผลว่าการแต่งเครื่องแบบ เว้นไว้สำหรับเด็กซึ่งอยู่ร่วมกับครอบครัวของตนซึ่งจะต้องแต่งเครื่องแบบไปโรงเรียนตามปกติแล้ว จะทำให้เด็กรู้สึกตัวว่าได้ห่างเหินออกไปจากหมู่พวกในรุ่นเดียวกัน ตัวอย่างเช่น *ในรัฐเบงกอลตะวันตก ประเทศอินเดีย* ได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า ประโยชน์ของการแต่งเครื่องแบบดูเหมือนจะเพื่อ "*กลบเกลื่อนความรู้สึกอันผิดแผกแตกต่างจากคนอื่น*" โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่างกลุ่มเด็กเล็ก ๆ

ในประเทศเป็นจำนวนมาก บิดามารดาจะได้รับการสนับสนุนเท่าที่จะทำได้ ให้จัดหาเครื่องแต่งตัวสำหรับเด็กได้สวมใส่ในวันอาทิตย์และวันหยุด หรือผู้ปกครองอาจจะพาเด็กไปยังร้านขายเครื่องแต่งกายและช่วยเด็กเลือกเครื่องแต่งตัว หรือ suit ตามวงเงินที่สถานสงเคราะห์ได้จำกัดราคาไว้ให้ นี่แสดงว่า ถ้าสามารถจะทำได้เช่นนี้ เด็กไม่เพียงแต่จะมีความพอใจที่ได้มีโอกาสพิจารณาเลือกเสื้อผ้าของตนเองแล้ว ยังเป็นเครื่องช่วยให้เด็กได้รู้จักการใช้จ่ายเงินด้วยความสุขุมรอบคอบ อันจะเป็นคุณค่าอย่างยิ่งในการปรับปรุงชีวิตของตนเองภายนอกสถานสงเคราะห์ในกาลภายหน้าอีกด้วย แต่ด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจบางประการ ทำให้ประเทศ

ต่าง ๆ เป็นจำนวนมากไม่สามารถจะดำเนินการตามนี้ได้ แต่ถึงกระนั้นก็ดี ก็ได้พยายามจัดให้เด็กมีเครื่องแต่งกายหลายชุดไม่ซ้ำแบบกัน สถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ บางแห่ง ได้จัดซื้อผ้าหลายชนิดซึ่งต่างกันทั้งเนื้อผ้าและแบบ และเปิดโอกาสให้เด็ก ๆ ได้เลือกเอาเอง ส่วนสถานสงเคราะห์อื่น ๆ ซึ่งยังคงต้องการใช้เครื่องแบบแต่งไปโรงเรียน ก็จะอนุญาตให้เด็กได้มีเสื้อผ้าต่าง ๆ หลายชุด สำหรับใส่ในวันสุดสัปดาห์และวันหยุดตามเทศกาล

ค. การศึกษาและการฝึกอบรม

ประเทศส่วนมาก รายงานถึงความเป็นอยู่ของสถานสงเคราะห์ "แบบเปิด" (Open Institutions) ซึ่งเด็ก ๆ ในสถานสงเคราะห์จะออกไปเรียนหนังสือตามโรงเรียนภายนอก และประกอบพิธีทางศาสนาในชุมนุมชนใกล้เคียง และยังเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อีกเป็นอันมาก เปรียบเทียบกับสถานสงเคราะห์ "แบบปิด" (Closed Institutions) ซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปภายในสถานสงเคราะห์จะจัดให้มีการศึกษา การฝึกฝนอาชีพ การอบรมทางศาสนา และการให้ความบันเทิงแก่เด็กของตนเองอย่างพร้อมสรรพ สถานสงเคราะห์บางแห่งอาจจะเป็นสถานสงเคราะห์แบบปิดเพียงบางส่วนเท่านั้น เพราะในสถานสงเคราะห์นั้นบ่อยครั้งที่เด็กจะออกไปประกอบพิธีทางศาสนาภายนอก รับการตรวจโรคจากโรงพยาบาลของรัฐและตามสถานพยาบาลต่าง ๆ และนอกจากนี้ยังเข้ามีส่วนร่วมในกิจการบันเทิงต่าง ๆ ในชุมนุมชนนั้นอีกด้วย

ในประเทศอียิปต์ ไม่มีสถานสงเคราะห์แบบเปิด *ประเทศบราซิล* มีสถานสงเคราะห์แบบปิดเสียโดยมาก ส่วน *ประเทศนอร์เวย์* และ *ประเทศยูโกสลาเวีย* ตามรายงานกล่าวว่าไม่มีสถานสงเคราะห์ปิดโดยสมบูรณ์ และ *ประเทศสวีเดน* มีสถานสงเคราะห์เปิดซึ่งมีข้อยกเว้นบางประการ *ในประเทศโบลิเวีย* สถานสงเคราะห์ของรัฐบาลโดยปกติเป็นสถานสงเคราะห์เปิด ส่วนสถานสงเคราะห์ของเอกชนเป็นสถานสงเคราะห์ปิด *สหรัฐ* รายงานว่าสถานสงเคราะห์ปิดของตนส่วนมากเป็นสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ ซึ่งอยู่ห่างจากชุมนุมชน ส่วนสถานสงเคราะห์เล็ก ๆ เป็นสถานสงเคราะห์เปิด ได้มีการพิจารณาเพื่อใช้วิธีอันแน่นอนในการจัดสถานสงเคราะห์แบบเปิด หรืออย่างน้อยที่สุดก็กึ่งเปิด โดยคำนึงถึงความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างเด็กในสถานสงเคราะห์กับชุมนุมชนบริเวณใกล้ ๆ และการมีส่วนร่วมในการลำดับและดำเนินชีวิตประจำวัน สถานสงเคราะห์กึ่งเปิดบางแห่งมีโรงเรียนของตนเองสำหรับเด็กเล็ก แต่เด็กโตต้องออกไปเรียนชั้นมัธยม หรืออาชีวศึกษา หรือการศึกษาชั้นสูงภายนอกสถานสงเคราะห์ ซึ่งในปัจจุบันนี้ ได้พยายามใช้โรงเรียนในท้องถิ่นนั้น ๆ ให้เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น และเด็ก ๆ จากสถานสงเคราะห์จะได้รับการสนับสนุนให้มีส่วนร่วมกับเพื่อน ๆ ในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจัดขึ้นโดยทางโรงเรียนและชุมนุมชนนั้น ๆ ด้วย

๑. การศึกษา

มาตรฐานการศึกษาในสถานสงเคราะห์เด็ก โดยปกติก็คล้าย ๆ กับการศึกษาที่ประเทศนั้นได้ดำเนินการจัดการศึกษาอยู่แล้ว แต่ส่วนมากในสถานสงเคราะห์แบบบิ์ด การศึกษามักจะกำหนดไว้เพียงระดับประถมศึกษา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่จัดหาครูผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะสอนวิชาประถมศึกษา และอาจจะใช้สิทธิในการตรวจตราและควบคุมบรรดาครูทั้งหลาย *ในเอลซัลวาดอร์* จำนวนสถานสงเคราะห์ที่มีอยู่ ๑๖ แห่งนั้น ครึ่งหนึ่งมีการศึกษาชั้นประถมศึกษา รวมทั้งมีโครงการ ๓ ปีในการศึกษาชั้นเตรียมตัวเพื่อฝึกหาความชำนาญอย่างพอเพียง *ในซีเรีย* เด็กกำพร้าจะได้รับการดูแลในเรื่องสถาบันการศึกษา และอาจจะได้รับโอกาสให้ฝึกหัดอาชีพทางการค้า บางประเทศกำหนดกฎเกณฑ์พิเศษสำหรับอายุของเด็ก เช่น *ในออนตาริโอ ประเทศคานาดา* ถ้าหากปรากฏว่ามีเด็กอายุต่ำกว่าหกขวบลงมาตั้งแต่สามคนขึ้นไปซึ่งยังไม่ได้เข้าเรียนในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน หรือในโรงเรียนอนุบาล สถานสงเคราะห์แห่งนั้นจะต้องจัดตั้งโรงเรียนดังกล่าวขึ้นอีกแห่งหนึ่งสำหรับเด็กเหล่านี้

ในบางประเทศ ได้จัดให้มีการศึกษาชั้นมัธยม และการศึกษาชั้นสูงขึ้นไปสำหรับเด็กซึ่งมีความเฉลียวฉลาดเป็นพิเศษหรือมีความสามารถอันปรากฏชัด โดยการจัดให้ทุนการศึกษาไปเรียนต่อในโรงเรียนชั้นสูง โรงเรียนอาชีวศึกษา และวิทยาลัยต่าง ๆ เหล่านี้เป็นต้น

สถานสงเคราะห์บางแห่ง มีความสัมพันธ์ติดต่ออันใกล้ชิดกับโรงเรียนต่าง ๆ ในท้องถิ่นซึ่งเด็กของตนไปเรียนอยู่ โดยผ่านทางเจ้าหน้าที่ซึ่งร่วมอยู่ในสมาคมครูและผู้ปกครอง หรือสมาคมอื่น ๆ อันมีลักษณะคล้ายคลึงกัน กิจกรรมเหล่านี้มีความมุ่งหมายอยู่สองประการ ประการหนึ่งเพื่อช่วยให้เด็กได้มีการร่วมกับชุมนุมชนตามปกติ และอีกประการหนึ่งก็เพื่อทำให้บรรดาครูได้คุ้นเคยกับสถานสงเคราะห์ และบริการต่างๆ ของสถานสงเคราะห์มากยิ่งขึ้น

อาจจะเป็นที่คาดหมายได้ว่า ในเวลาอันไม่ช้านี้ สถานสงเคราะห์ต่างจะต้องจัดตั้งโรงเรียนของตนเอง ฉะนั้น โรงเรียนที่จะจัดตั้งขึ้นนี้ควรจะมีมาตรฐานเท่าเทียมกับโรงเรียนซึ่งจัดตั้งอยู่แล้วตามชุมนุมชนนั้น ๆ เพื่อว่าเด็กซึ่งใช้ชีวิตของตนอยู่ในสถานสงเคราะห์ จะได้ไม่มีความรู้สึกในภายหน้าว่า การศึกษาของตนด้อยกว่าเด็กอื่น ๆ ที่ได้รับการเลี้ยงดูอยู่ในครอบครัวของเขาเอง

๒. การฝึกฝนอบรมอาชีวศึกษา

ในประเทศ ซึ่งมีการอุปการะเลี้ยงดูเด็ก ในสถานสงเคราะห์เป็นระยะเวลายาวนานนั้น สถานสงเคราะห์ส่วนมากมักจะจัดให้มีการฝึกฝนอบรมวิชาชีพประเภทต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งจะจัดให้มีพร้อมกันไปกับการศึกษาชั้นประถม หรืออาจจะเริ่มต้นหลังจากที่เด็กได้เรียนจบหลักสูตรขั้นมูลฐานตามที่กำหนดไว้แล้ว

ได้มีการเอาใจใส่เป็นพิเศษ ในการฝึกหาความชำนาญการฝีมือ หรือตระเตรียมเด็กสำหรับการรับจ้างเป็นช่างฝีมือ หรือคนงานตามบ้าน โดยปกติจะปรากฏว่า การฝึกอาชีพ สำหรับเด็กชาย มีมากประเภท กว่าที่จัดให้แก่เด็กหญิง *บางประเทศในอเมริกากลาง* ซึ่งเช่นเดียวกับ *ในซีเรีย* โดยปกติจะสอนวิชาชีพให้แก่เด็กชาย เช่นการเย็บรองเท้า การตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างไม้ ช่างพิมพ์ และการเย็บหนังสือ *สหภาพอาฟริกาใต้* ฝึกเยาวชนของตนให้เป็นช่างเหล็ก ช่างก่ออิฐและช่างไม้ *ในอียิปต์* มีการจัดสอนวิชาดนตรีในสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก โดยแผนกสถานสงเคราะห์ของรัฐบาล ได้ทำความตกลงกับแผนกดุริยางค์กองทัพบก ขอให้รับเด็กชายซึ่งมีแววท่าอันเหมาะสมเข้ารับการฝึกอบรม ปรากฏว่าแผนกนี้ได้รับเยาวชนไว้แล้วกว่า ๑,๐๐๐ คน และเด็กอื่น ๆ ยังมีโอกาสได้ร่วมวงดนตรีของทางการตำรวจอีกด้วย และก็ในประเทศอียิปต์นี้อีกเหมือนกัน ที่มีสถานสงเคราะห์แห่งหนึ่งสอนวิชาคหเศรษฐศาสตร์ให้แก่เด็กหญิง *ในประเทศโบลิเวีย* แจ้งว่าสถานสงเคราะห์ของตนจัดให้เด็กหญิงมีอาชีพเป็นนางพยาบาล และ *ในกรีก* เด็กผู้หญิงได้รับการฝึกทอผ้า

ในบางประเทศ ซึ่งมีการฝึกฝนอาชีพพร้อมกันไปกับการทำงานตามความต้องการ เพื่อหารายได้มาทนุบำรุงสถานสงเคราะห์นั้น ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์บางคนได้กล่าวว่า การสอนเท่าที่มีอยู่นั้นยังไม่ได้รับการเอาใจใส่เท่าที่ควร ตัวอย่างเช่น *ครั้งหนึ่งมีเด็กคนหนึ่ง ซึ่งมีความชำนาญใน*

งานเฉพาะอย่างหนึ่ง และก็เนื่องจากความชำนาญของเด็กคนนั้นเอง ทางสถานสงเคราะห์จึงประสงค์ให้เด็กคนนั้นได้อยู่ทำงานต่อไปอีกเป็นระยะเวลาอันยาวนาน โดยชี้แจงให้เขาทราบถึงสิ่งที่เขาจะช่วยผลิตออกมา มากกว่าที่จะบอกว่าเป็นการฝึกฝนอาชีพที่แท้จริงเสียอีก ดังนี้เป็นต้น

ในบางประเทศ เช่น *ประเทศเบลเยี่ยม* ได้วางแนวไว้ให้เด็กโต ๆ เข้าโรงเรียนเทคนิค หรือโรงเรียนอาชีวศึกษาของชุมนุมชนอันนับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการให้เด็กแต่ละคนมีโอกาสเลือกอาชีพได้อย่างกว้างขวาง เมื่อสำเร็จหลักสูตรจากโรงเรียนอาชีวศึกษาแล้ว เยาวชนเหล่านี้อาจจะเข้ารับจ้างเป็นลูกมือฝึกหัดหาความชำนาญต่อไป อีกราว ๒–๓ ปี และในประเทศนี้เอง ผู้รับการฝึกหัดจากสถานสงเคราะห์ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๔ ปี และต้องได้รับการตรวจร่างกายก่อนเซ็นสัญญาเข้ารับการฝึกหัดอบรม เด็กแต่ละคนจะได้รับเงินโบนัสประจำปีจำนวนเล็กน้อย และในกรณีที่ผ่านการสอบได้รับผลเป็นที่พึงพอใจในตอนปลายของการฝึกหัดแล้ว เขาอาจจะได้รับเงินโบนัสเพิ่มขึ้นอีก เพื่อซื้อหนังสือและเครื่องมือต่าง ๆ เกี่ยวกับวิชาชีพของตน ทั้งนี้ เงินโบนัสจะแตกต่างกันออกไปแล้วแต่ผลของการสอบ และระยะเวลาของสัญญาหลังจากฝึกงานมาแล้วหนึ่งปี ผู้รับการฝึกฝนมีสิทธิได้รับวันหยุดพักผ่อนประจำปี และทางสถานสงเคราะห์อาจได้รับเงินสงเคราะห์ครอบครัวสำหรับผู้รับฝึกหัดเหล่านี้จนกว่าจะมีอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ มีอยู่สองสามประเทศที่ได้

จัดตั้งหอพักสำหรับเด็ก ๆ ที่ได้รับการปลดปล่อยจากสถานสงเคราะห์โดยพ้นเกณฑ์อายุแล้วซึ่งเด็ก ๆ จะพำนักอยู่ในระหว่างที่รับการฝึกหัดอยู่ ประเทศอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก ได้วางกฎเกณฑ์พิเศษไว้สำหรับการฝึกฝนวิชาชีพ เช่น *ในเบงกอลตะวันตก* สถานสงเคราะห์พิเศษสำหรับเด็กมีความเกี่ยวพันอยู่กับวิทยาลัยวิศวกรรมแห่งแคว้นเบงกอล กับ Manita Mills (Cossim Bazaar) กับ Victoria Memorial Home และกับ Industrail School *ในแคว้นไฮเดราบัด* กล่าวว่า เด็ก ๆ จะได้รับอนุญาตให้มีสิทธิเลือกอาชีพต่าง ๆ ได้ตามใจชอบเมื่อมีอายุตั้งแต่ ๑๒ ปีขึ้นไป ถ้าเด็กชายคนใดต้องการศึกษาหาความรู้สูงขึ้นเกี่ยวกับอาชีพของเขาแล้วก็จะได้รับการอำนวยความสะดวกให้ทุกประการ ผู้เชี่ยวชาญในประเทศตะวันออกกลางได้ชี้แจงให้เห็นว่า ปัญหาอันเกิดเพิ่มขึ้นก็เนื่องมาจากสถานสงเคราะห์ส่วนมากได้ตั้งอยู่ในนครหลวง แต่รับเด็กจากชนบทเข้ามาอยู่เป็นจำนวนมาก ฉะนั้น ควรจะได้มีการพิจารณาช่วยเหลือเป็นพิเศษถึงการฝึกฝนหาความชำนาญ ซึ่งจะเป็นประโยชน์เมื่อเด็ก ๆ เหล่านี้ได้กลับไปภูมิลำเนาเดิมของตน

ประเทศเป็นจำนวนมาก ได้เน้นให้เห็นความสำคัญของการจัดแนะแนวทางฝึกวิชาชีพให้แก่เด็กหนุ่มสาวในสถานสงเคราะห์ เพื่อว่าเขาจะได้ทำงานอันเหมาะสมแก่ความสามารถ ความชำนาญและตามความพอใจของเขาได้ดีที่สุด สถานสงเคราะห์ใหญ่แห่งหนึ่ง *ในกัวเตมาลา* เด็กแต่

ละคนจะได้รับการทดสอบลักษณะความสามารถโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งมีคุณวุฒิทางนี้ ทั้งได้จัดวางแนวทางการฝึกอาชีพในอนาคตไว้ให้ตามนั้นด้วย ในประเทศอื่น ๆ การแนะแนวทางวิชาชีพอาจจะจัดขึ้นโดยองค์การรัฐบาลหรือองค์การเอกชน หรือโดยผ่านโรงเรียนประจำท้องถิ่นนั้น ๆ ก็เป็นได้

ง. การทำงานในสถานสงเคราะห์

ในสถานสงเคราะห์ส่วนมาก เด็ก ๆ จะทำงานแตกต่างกันออกไป เช่น สถานสงเคราะห์แห่งหนึ่ง *ในไฮเดราบัด* เด็กต้องปรุงอาหาร ซักเสื้อผ้า รักษาความสะอาดสถานที่ และทำสวนด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้จึงไม่ต้องจ้างคนงานเพิ่มขึ้น และไม่มีการจ่ายเงินรางวัลให้แก่เด็กพวกนี้ เพราะถือเป็นข้อสังเกตว่า เด็กที่อยู่ในบ้านของตนเอง ก็ต้องมีหน้าที่ดูแลกิจการบ้านเรือนของตนโดยไม่รับเงินโดยค่าตอบแทนใด ๆ อยู่แล้ว เช่นเดียวกับบางประเทศ *ในอเมริกากลาง* เด็ก ๆ ในสถานสงเคราะห์โดยปกติมักจะต้องรับผิดชอบในกิจวัตรประจำวัน *สหภาพอาฟริกาใต้* กล่าวว่า เด็ก ๆ ได้ทำงานบางประเภทซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสงเคราะห์และฟื้นฟู รวมทั้งรายการการศึกษาของสถานสงเคราะห์อีกด้วย *ในประเทศนอร์เวย์* ถ้าเด็ก ๆ มีเวลาเหลือจากการทำการบ้านแล้ว มักจะช่วยกันทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ประมาณวันละหนึ่งชั่วโมง เช่น ช่วยทำครัว จัดที่นอน ล้างพื้นและขนฟืน เด็กโตจะช่วยทำสวนหรือทำงานในทุ่งนา ในสถานสงเคราะห์บางแห่ง เด็ก ๆ จะได้รับเงินเบี้ยเลี้ยงติดกระเป๋าเล็ก

น้อยในการทำงาน *ในประเทศสวีเดน* ก็เช่นเดียวกัน เด็ก ๆ จะช่วยกันทำงานเบา ๆ เช่นเดียวกับที่เขาทำงานอยู่ในบ้านเรือนของตนเองเป็นประจำ และโดยปกติเด็ก ๆ มักจะได้รับเงินพิเศษนอกเหนือไปจากเงินเบี้ยเลี้ยง *ในสหราชอาณาจักร* ได้ให้ข้อสังเกตว่า เด็กชายหญิงควรจะมีส่วนช่วยเหลือทำงานกิจวัตรประจำวันในบ้าน โดยให้มีเวลาหลับนอน รับประทานอาหาร การศึกษา หรือการบันเทิงแต่พอสมควร ฉะนั้นเด็ก ๆ ทุกคนจึงควรได้รับการสนับสนุนให้ช่วยเหลือทำงานในบ้านโดยทั่วกัน เด็กโตซึ่งช่วยเจ้าหน้าหน้าที่ทำงาน ควรจะเริ่มขึ้นจากงานเบา ๆ ก่อน เช่น การปัดฝุ่น การปูที่นอน การล้างชาม ไปจนถึงงานซึ่งต้องการความชำนาญ เช่น การทำอาหาร การบรรจุขวด การรีดผ้า และการทำงานอื่น ๆ สิ่งเหล่านี้ บางครั้งก็อาจจะทำให้ลืม ๆ ไปได้ว่า การร่วมมือกันจัดทำสิ่งต่าง ๆ ในบ้านนั้น ย่อมหมายถึงการมีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกัน แม้กระทั่งในงานอาชีพอันไม่ค่อยจะน่าสนุกเท่าไรนัก เด็กโตควรจะได้รับมอบหมายความรับผิดชอบในการตระเตรียมอาหาร ซื้อสิ่งของเครื่องใช้ประจำบ้านและตรวจตราโรงซักรีด และควรจะได้มีโอกาสเข้าร่วมงานแสดงหรือนิทรรศการ อันเกี่ยวกับความสนใจในงานบ้านในแถบบริเวณใกล้เคียงกับสถานสงเคราะห์นั้น ๆ ด้วย

ฉะนั้นจึงปรากฏว่า หลักปฏิบัติเหล่านี้ได้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปให้สนับสนุนเด็กได้มีส่วนร่วมในกิจการต่าง ๆ ในบ้านเป็นประจำทุกวัน สถานสงเคราะห์ส่วนมากกำลังเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องคุณค่าแห่งการทำงาน

ของเด็ก มากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับจากผลของการทำงานนั้น ๆ เสียอีก รู้สึกว่าการร่วมกันทำงานในบ้านจะเป็นสิ่งช่วยให้เด็ก ๆ เกิดความรู้สึกว่าตนเป็นหน่วยหนึ่งของสถานที่แห่งนั้น เท่ากับเป็นการวางรากฐานและสนับสนุนให้เด็ก ๆ มีอุปนิสัยใจคออันดีงาม และตระเตรียมตนไว้สำหรับชีวิตอนาคต

งานการอาชีพของเด็กที่ทำงานอยู่ภายนอกสถานสงเคราะห์ ก็มีการแตกต่างกันออกไปอย่างกว้างขวาง บางประเทศสนับสนุนให้เด็กโตทั้งหญิงและชาย ได้มีงานทำหลังจากเลิกเรียน หรือในวันสุดสัปดาห์และวันหยุด และช่วยสะสมเก็บเงินรายได้ฝากออมสินไว้ ซึ่งเด็กจะได้รับคืนเมื่อได้รับการปลดปล่อยออกจากสถานสงเคราะห์แล้ว ในประเทศอื่น ๆ เด็ก ๆ จะได้รับการช่วยเหลือเพื่อหางานเบา ๆ ทำในระหว่างวันหยุด และได้รับอนุญาตให้ใช้จ่ายเงินที่ตนหามาได้ เพื่อซื้อหาเสื้อผ้าเพิ่มเติม หรือจะซื้อสิ่งใด ๆ ก็ได้ตามที่ต้องการ ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์เป็นจำนวนมาก ได้ให้ข้อแนะนำอย่างแข็งขันเกี่ยวกับการทำงานนอกสถานสงเคราะห์ว่า *ควรจะได้ดำเนินการโดยรอบคอบ โดยพิจารณาถึงความต้องการเป็นพิเศษจากจิตใจของเด็กแต่ละคน*

จ. <u>การอบรมทางศาสนา</u>

สถานสงเคราะห์เด็ก ซึ่งดำเนินการโดยโบสถ์นิกายต่าง ๆ หรือบริหารงานโดยระเบียบข้อบังคับทางศาสนา มักจะมีข้อบังคับเป็นพิเศษให้มีการอบรมสั่งสอนในเรื่องศาสนาและศีลธรรม สถานสงเคราะห์เด็ก

ของรัฐบาลส่วนมาก เจ้าหน้าที่ทั้งหมดเป็นพวกฆราวาส และย่อมเป็นธรรมดาสำหรับเด็ก ๆ ที่จะนับถือศาสนาเช่นเดียวกับที่ครอบครัวของเขาได้นับถืออยู่ หรือเหมือน ๆ กับคนทั่วไปในชุมนุมชนนั้น ๆ ในบางประเทศมักจะสนับสนุนให้เด็กได้เข้าประกอบพิธีกรรมในโบสถ์ตามความเชื่อมั่นแห่งลัทธิหรือนิกายของตน และให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ แห่งชุมนุมชนนั้น ๆ ด้วย

ฉ. การพักผ่อนหย่อนใจ

สถานสงเคราะห์เป็นจำนวนมาก กำลังให้ความสนใจมากขึ้นในเรื่องการกำหนดโอกาสและความสะดวกเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของเด็ก

*นอกจาก*จะมีเครื่องเล่นกีฬาต่าง ๆ และอุปกรณ์การเล่นอื่น ๆ สำหรับเด็กซึ่งมักจะให้เก็บรักษาไว้ในที่ของเด็กเองแล้ว ควรจะจัดให้มีเนื้อที่อันเพียงพอทั้งภายในและภายนอกตัวอาคาร เพื่อกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ สถานสงเคราะห์เป็นจำนวนมากมีสนามกีฬาเล็ก ๆ ของตนเอง ซึ่งมีการเล่นเกมส์ชนิดต่าง ๆ และสถานสงเคราะห์บางแห่งอาจใช้สนามเด็กเล่นสาธารณะในบริเวณใกล้เคียง

ในบางสถานสงเคราะห์ เช่น *สถานสงเคราะห์เด็กในประเทศอิสราเอล* พวกเด็ก ๆ จะจัดทำหนังสือพิมพ์และแมกกาซีนออกแจกในวันหยุดพักตามปกติ สถานสงเคราะห์บางแห่งมีกองลูกเสือและหน่วยเนตรนารี หรืออาจจะเข้าร่วมกิจกรรมกับเด็กอื่น ๆ ที่อยู่ไกลออกไปจากตัวสถานสงเคราะห์

สถานสงเคราะห์จำนวนมากมีแตรวงและวงดนตรีโดยเด็ก ๆ แสดงกันเอง *สถานสงเคราะห์ใหญ่แห่งหนึ่งในกัวเตมาลา* มีกลุ่มนักอาสาสมัครพวกหนึ่งมาช่วยจัดห้องสมุดสำหรับเด็กมีหนังสือประเภทต่าง ๆ และแมกกาซีนอย่างเพียบพร้อม องค์การประเภทเดียวกันนี้ยังได้จัดการฝึกสอนระบำปลายเท้าให้แก่เด็กหญิงอีกด้วย

ในสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ได้ยึดถือเป็นประเพณีสำหรับเหตุการณ์พิเศษที่จะมีการเฉลิมฉลองกัน ไม่ว่าจะโดยส่วนรวมของสถานสงเคราะห์ทั้งหมด หรือตามบ้านพักเด็กเป็นหลัง ๆ หรือในหน่วยเล็ก ๆ ซึ่งเป็นผู้จัดขึ้นก็ตาม บางครั้งนักอาสาสมัครจากบริเวณใกล้เคียงจะมาเป็นผู้ช่วยเหลือในเรื่องเหล่านี้ เช่น การจัดงานฉลองวันเกิดสำหรับเด็ก ๆ ในสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ จะปรากฏว่ามีคุณค่าอันล้นเหลือโดยการนำเด็ก ๆ ในสถานสงเคราะห์ทั้งหมดมาร่วมกันเป็นบางโอกาสเพื่องานเฉลิมฉลองทั่ว ๆ ไป เช่น ในวันชาติ หรือในวันหยุดทางศาสนา ในหน่วยเล็ก ๆ เด็ก ๆ อาจจะร่วมรื่นเริงฉลองกันเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้เกิดความสนใจแก่สมาชิกในกลุ่มนั้น ๆ

ดูเหมือนว่า จะได้มีการชักจูงให้มีการพักผ่อนหย่อนใจภายนอกสถานสงเคราะห์กันมากขึ้นสำหรับเด็ก ๆ เช่น *ในประเทศเบลเยี่ยม กล่าวว่า "การพักผ่อน ณ ตำบลชายทะเลและในชนบท จะจัดให้มีขึ้นระหว่างปิดภาคเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเด็กซึ่งไม่สามารถจะกลับไปบ้านของตนได้ และสำหรับเด็ก ๆ ที่ไม่มีโอกาสได้ใช้วันหยุดภายนอก"* บาง

โอกาสสถานสงเคราะห์เล็ก ๆ จะจัดพาเด็กแบ่งเป็นกลุ่มต่าง ๆ ออกไปเยี่ยมเยียนสถานสงเคราะห์อื่น ๆ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนทัศนะระหว่างกัน และในบางประเทศก็มีโครงการพิเศษสำหรับการมาเยี่ยมเยียนในวันหยุดของเด็ก ๆ ที่เป็นแขกมาจากต่างประเทศ ซึ่งเด็ก ๆ ในสถานสงเคราะห์ก็มีโอกาสได้รับเชิญให้ไปร่วมงานนี้ด้วยเหมือนกัน

ช. ระเบียบวินัย

ระเบียบวินัย เป็นเรื่องที่จะต้องคำนึงถึงกันในทุก ๆ ประเทศและทุก ๆ สถานสงเคราะห์ซึ่งบางครั้งก็จำเป็นจะต้องใช้อำนาจกันบ้าง โดยให้เด็กมีการยึดมั่นในการตั้งและรักษากฎข้อบังคับระเบียบวินัย และต้องมีการลงโทษทันทีถ้าประพฤติละเมิดกฎข้อบังคับนั้น ๆ *อย่างไรก็ดี ในปัจจุบันนี้ประเทศส่วนมากได้พากันยกเลิก หรืออย่างน้อยที่สุดก็ได้จำกัดให้น้อยลงซึ่งการลงโทษทางร่างกาย* และหันมาใช้วิธีการอื่น ๆ ในการควบคุมดูแลเพื่อช่วยให้เด็กรู้จักการประสมประสานความปรารถนา และการกระทำด้วยการแสดงความสนใจของเด็กเองเป็นรายตัวและของกลุ่ม มีสถานสงเคราะห์อยู่หลายแห่งที่ยังคงทำโทษเด็กโดยใช้วิธีจำกัดให้อยู่อย่างโดดเดี่ยว อย่างไรก็ตามในกรณีที่เด็กถูกแยกย้ายออกไปจากเพื่อน ๆ ชั่วคราวเนื่องจากเด็กคนนั้น ๆ มีความประพฤติวุ่นวายเกินไป หรือมีอาการตื่นเต้นเกินควร หรืออยู่ในระยะที่มีอารมณ์วิปริต สิ่งเหล่านี้จะต้องมีการปฏิบัติเพิ่มขึ้นโดยให้ผู้ใหญ่หนึ่งคนต้องอยู่รวมเป็นเพื่อนกับเด็กหรืออย่าง

น้อยที่สุดก็อยู่ใกล้ ๆ กัน เพื่อเด็กจะได้ไม่รู้สึกว่าตนถูกทอดทิ้งเสียเลยทีเดียว และจะทำให้กลายเป็นคนมีอารมณ์เสียมากขึ้นอีกได้ในที่สุด

สถานสงเคราะห์เป็นจำนวนมาก ยังคงใช้วิธีการให้รางวัลแก่เด็กผู้มีความประพฤติดี เช่น สถานสงเคราะห์ของรัฐบาลใน *บอมเบย์* ซึ่งมีระบบเรียกว่า "mark money" ซึ่งการให้รางวัลนี้จะรวมทั้งการเลื่อนชั้นขึ้นเป็นหัวหน้าเด็กด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะได้รับเสื้อผ้าใหม่ มีสิทธิพิเศษบางประการ มีการพักผ่อนหย่อนใจมากกว่ามีเงินเบี้ยเลี้ยงติดกระเป๋าเพิ่มขึ้น การไปเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง หรือการเข้าชมมหรสพหรือการเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมนุมชนก็ได้รับสิทธิพิเศษ เหล่านี้เป็นต้น ในทางตรงกันข้าม จะระงับสิทธิพิเศษต่าง ๆ สำหรับผู้ที่ประพฤติไม่ดี ซึ่งก็รู้สึกว่าเป็นวิธีการปฏิบัติทั่ว ๆ ไปอันยุติธรรมพอใช้ *แต่อย่างไรก็ดี ทั้งหมดนี้ดูเหมือนว่าวิธีการงดให้อาหารแก่เด็กได้ถูกยกเลิกไปแล้ว และรวมทั้งการลงโทษเด็กทุก ๆ คน ที่เนื่องจากเด็กคนเดียวประพฤติผิดแล้วไม่ยอมรับก็ได้ถูกยกเลิกไปด้วย* ปัญหาทั้งหมดเกี่ยวกับการให้รางวัลและการลงโทษยังคงเป็นเรื่องที่ถกเถียงกันอยู่มากจนในปัจจุบันนี้ ผู้เชี่ยวชาญด้านสวัสดิภาพเด็กบางคนเชื่อว่า สถานสงเคราะห์บางแห่งซึ่งใช้ความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการใช้อำนาจ อาจจะดำเนินการไปในวิถีทางอันตรงกันข้ามมากเกินไป แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อได้พิจารณาโดยทั่ว ๆ ไปถึงจำนวนของประเทศต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนเพิ่มขึ้นในบทบาทของระเบียบวินัย

แล้ว ต่างก็พากันยึดถือและกำลังจะดำเนินไปตามแนวทางแห่งบันทึกซึ่งได้จัดพิมพ์ขึ้นโดยกระทรวงมหาดไทยแห่งสหราชอาณาจักร ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

โดยอนุโลม ตามประมวลกฎหมายควบคุมความประพฤติของกลุ่มเด็กและเยาวชน ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นและจะเป็นเครื่องประกันได้ว่า เด็ก ๆ ทุกคนจะต้องปรับปรุงตัวเองให้เข้ากับสังคมได้ กล่าวโดยทั่วไปแล้ว เด็กที่มีความสุขคือเด็กดี อย่างไรก็ตาม เด็กที่กำลังมีร่างกายเจริญเติบโตขึ้น ก็อาจจะมีการเล่นลองกำลังกันกับเจ้าหน้าที่หรือเพื่อนฝูงกันบ้าง และเด็กที่เข้ามาอยู่ในความดูแลของสถานสงเคราะห์ก็อาจจะมีปัญหายุ่งยากชั่วระยะเวลาหนึ่ง เนื่องจากได้รับความกระทบกระเทือนในการที่ตนต้องถูกย้ายออกมาจากบ้านเดิม บางคนก็อาจจะยังไม่มีโอกาสได้เรียนรู้ถึงการเคารพในสิทธิ และผลประโยชน์ของผู้อื่นแต่อย่างใด

วิธีการที่จะรักษาระเบียบวินัย ไม่ควรทำลายความเคารพเชื่อมั่นในในตนเองของเด็ก หรือทำให้ความรับผิดชอบที่เด็กมีต่อกิจการต่าง ๆ ได้ลดน้อยลง เจ้าหน้าที่ที่เอาใจใส่และระลึกถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้ร่วมงานและเด็กๆนั้น นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เด็กๆที่ขาดความรักใคร่ความมั่นคงมาก่อน และผู้ที่เป็นเจ้ากี้เจ้าการหรือมีความอิจฉาริษยาในตัวบุคคลหรือในสิ่งของนั้น อาจจะต้องการใช้วิธีการปฏิบัติเอาอกเอาใจเป็นพิเศษด้วยความอดทน ด้วยความสนใจและมีความเข้าใจอันดีซึ่ง

เจ้าหน้าที่จะได้รับผลตอบแทนด้วยความซื่อสัตย์ และด้วยการเชื่อฟังจากเด็ก ๆ ทุกคน เพราะเจ้าหน้าที่ได้ช่วยปรับปรุงให้เด็กเหล่านี้รู้จักบังคับตนเองและมีความรู้สึกรับผิดชอบเพิ่มขึ้น แต่ถ้าเด็กยังคงประพฤติผิดอยู่อีกก็เป็นจำต้องพิจารณาให้ถ่องแท้ว่า การที่เด็กประพฤติเช่นนั้นอาจจะเนื่องมาจากความซน ซึ่งจะต้องใช้วิธีการแก้ไขอย่างธรรมดาเท่านั้น หรือว่าเด็กมีความประพฤติตนเป็นคนหงุดหงิดฉุนเฉียวอันเนื่องจากได้รับความ กระทบกระเทือนทางจิตใจ หรือว่าจะมีสาเหตุสืบเนื่องมาจากทั้งสองอย่าง แต่ถ้าความประพฤติก้าวร้าวนั้นเกิดจากการกระทบกระเทือนทางจิตใจหรือมีความรู้สึกว่าตนด้อยกว่าผู้อื่น (ปมด้อย) *การลงโทษก็ดูเหมือนว่าจะไม่ค่อยได้ผลหรือไม่สามารถจะแก้ไขความประพฤตินี้ได้ ซึ่งจะต้องใช้ระบบการเอาอกเอาใจเป็นพิเศษเป็นทางแก้ไข* และในกรณีที่เด็กได้พบทางออกของตนเอง ก็เป็นการจำเป็นที่จะต้องอบรมสั่งสอนเขาให้รู้จักการควบคุมจิตใจ ความปรารถนา และรู้จักการเข้ากันได้กับผู้อื่นด้วย

เมื่อต้องการแก้ไขความประพฤติ ความมุ่งหมายในการนี้ก็คือเพื่อช่วยให้เด็กได้ปรับปรุงและรู้จักการบังคับตนเอง และควรจะติดตามการกระทำผิดให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ ต่อเมื่อได้เลิกรากันไปแล้วก็ไม่ควรจะรื้อฟื้นเรื่องราวนั้น ๆ ขึ้นมาพูดกันอีก กล่าวโดยทั่วไปแล้วเด็ก ๆ จะมีความสุขยินดีกับสิทธิต่าง ๆ ที่ได้รับ และในการปฏิบัติก็ควรจะได้พิจารณาถึงสภาพฐานะ อันเป็นปกติธรรมดาของชีวิตเด็กในสถาน

สงเคราะห์ด้วย *การสั่งระงับอาหารตามเวลาปกติ หรือการสั่งให้เด็กอยู่แต่ในที่นอนเวลากลางวัน เป็นเรื่องอันไม่พึงกระทำอย่างยิ่ง* ในบางครั้งอาจจะเป็นการถูกต้องที่จะให้เด็กเข้าช่วยเหลือ เด็กบางคนซึ่งได้รับการขัดขวางหรือถูกรังแกจากเด็กคนอื่น ๆ หรือให้เด็กจ่ายเงินเบี้ยเลี้ยงบางส่วนชดใช้ในสิ่งที่เขาได้กระทำความเสียหายทั้งจะโดยเจตนาหรือขาดความระมัดระวังก็ตาม อย่างไรก็ดี สิ่งจำเป็นในเรื่องวินัย ก็คือการรักษาระเบียบข้อบังคับในบ้าน มีจิตใจเคารพนับถืออันแท้จริงในตัวผู้อื่น และมีการควบคุมตนเองโดยสมเหตุสมผลไม่ใช่แต่เพียงจะต้องทำดีเด่นเท่านั้น แต่เป็นความเจริญเติบโตทางบุคคลิกภาพ ซึ่งจะมีส่วนช่วยได้มากในด้านความรู้สึกอันมั่นคงและความปลอดภัยของเด็ก ทั้งนี้ ต้องมีความเข้าใจอันถ่องแท้ด้วย

สถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ เป็นจำนวนมากของประเทศต่าง ๆ ได้ทำการทดลองด้วยโครงการปกครองตนเอง และในบรรดาประเทศต่าง ๆ ที่มีการทดลองด้วยวิธีนี้ก็มีประเทศเบลเยี่ยม ฝรั่งเศส พีลิปปินส์ สหรัฐและยูโกสลาเวีย เป็นต้น

บ้านสำหรับเด็กชาย ชื่อ Seva Samajan Boys' Home *ในมัทราส ประเทศอินเดีย* ได้เน้นถึงคุณค่าในการฝึกความเป็นพลเมืองดีไว้เสียแต่เนิ่น ๆ และให้มีการปกครองแบบผู้ใหญ่เต็มที่ ในการนี้ได้มีนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีกระทรวงต่าง ๆ คือกระทรวงอาหาร สาธารณสุข การรักษาความสะอาด การบำรุงสวน สาธารณูปการ การศึกษา และ

เกษตรกรรม ร่วมกันเป็นคณะกรรมการรัฐมนตรีแต่ละท่านมีหน้าที่รับผิดชอบในบริการโดยเฉพาะตามตำแหน่งหน้าที่ของตน และสามารถสั่งการต่อผู้ปกครองบ้านเด็กชายแห่งนี้ เพื่อให้เด็กทุกคนช่วยเหลือทำงานบ้านทุกชนิด มีความรับผิดชอบเป็นพิเศษในการต้อนรับเด็กใหม่ที่เข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ และช่วยให้เด็กใหม่ได้ปรับปรุงตัวเพื่อเข้ากับกลุ่มได้

สถานสงเคราะห์ที่ได้ทดลองด้วยวิธีการ ให้เด็ก ๆ มีความรับผิดชอบต่อ การพิจารณา ตัดสินลงโทษผู้ประ พฤติผิด ท่ามกลางผู้ที่ อยู่ร่วมกันนั้น ได้เป็นเรื่องประจักษ์ชัดว่าเป็นภาระอันหนักเกินสำหรับเด็ก ๆ ซึ่งขาดความมั่นคงทางจิตใจอยู่แล้ว มีเงื่อนไขอยู่เป็นจำนวนมากในปัจจุบันที่เจ้าหน้าที่ผู้ชำนาญงานสถานสงเคราะห์ สามารถจะช่วยเด็ก ๆ ให้เข้าใจในเหตุผลและ ร่วมมือในการวางระเบียบ ข้อบังคับซึ่งได้ใช้ปกครองชีวิตประจำวัน แต่ความรับผิดชอบขั้นสุดท้ายอันสำคัญ จะต้องมอบให้แก่หัวหน้าผู้ใหญ่ซึ่งกระทำหน้าที่ร่วมกับเด็ก เพื่อจะได้ช่วยแนะแนวทางให้แก่เด็กคนอื่น ๆ ถ้าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเด็กเป็นผลพึงพอใจ และถ้าเจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์มีความชำนาญอันแท้จริงในการช่วย ทำงานกับกลุ่มเด็ก ปัญหาในเรื่องวินัยก็ไม่ค่อยจะยุ่งยากนัก ในบางกรณี การปล่อยให้มีอิสระภาพเกินไป อาจจะเป็นช่องทางทำให้เด็กเหลิงและเสียได้เช่นเดียวกับการใช้อำนาจที่มากเกินไป ดังนั้น จึงควรจัดให้มีสมดุลย์

ระหว่างผู้ใหญ่ซึ่งทำงานอยู่กับเด็ก อันจะต้องเป็นผู้ที่มีความชำนาญอย่างยิ่งและจะต้องจัดให้มีการประชุมพบปะกันในสถานสงเคราะห์บ่อยครั้งด้วย

ช. ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบิดามารดา ญาติพี่น้อง และเพื่อนฝูง

เกือบทุกประเทศ ซึ่งรายงานเกี่ยวกับปัญหานี้ ได้สำเหนียกในความสำคัญของการที่จะจัด ให้เด็กมีความสัมพันธ์ ติดต่อกับครอบครัวทางบ้านของตนเอง รวมทั้งญาติพี่น้องและเพื่อนฝูง ประเทศส่วนมากมีวิธีการปฏิบัติกันอยู่ก็คือ การสนับสนุนให้มีการเยี่ยมเยียน *ในสหราชอาณาจักร* ถึงกับมีการจ่ายเงินค่าเดินทางให้แก่พวกญาติพี่น้องในกรณีไปเยี่ยมเด็กถ้าหากว่าเขาไม่มีเงินจะจ่ายเองได้ อย่างไรก็ตาม ในสถานสงเคราะห์บางแห่งกำหนดเวลาเยี่ยมยังคงจำกัดอยู่ บิดามารดาหรือญาติพี่น้องมักจะได้รับการอนุญาตหรือการยินยอมมากกว่าที่จะได้รับการต้อนรับ และเป็นที่ยอมรับกันว่าการเยี่ยมเยียนของ บิดามารดาอาจ จะเพิ่มพูนภาระให้แก่เจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์ โดยเฉพาะถ้าผู้เยี่ยมเดินทางมาไกล ก็จำเป็นต้องจัดดูแลเรื่องอาหารและที่พักให้ด้วย บางครั้งการเยี่ยมก็อาจจะก่อให้เกิดผลเสีย เนื่องจากทั้งสองฝ่ายคือทั้งบิดามารดาและตัวเด็กเองมีอารมณ์ตึงเครียดบ่อยครั้ง และเมื่อผู้เยี่ยมกลับไปแล้ว มักจะทำให้เด็กมีอารมณ์เสียหรือมีความรู้สึกเลื่อนลอย ท้อถอย แทนที่จะมีความพอใจหรือพยายามปรับปรุงตัวเอง ให้เข้ากับชีวิตและความเป็นอยู่ในสถานสงเคราะห์

บิดามารดาหรือญาติพี่น้องบางคนที่ไม่มีความคิดและไม่หนักแน่นพออาจจะให้สัญญาแก่เด็กซึ่งตนเองไม่อาจจะปฏิบัติตามได้ หรืออาจจะนำสิ่งของอันไม่เหมาะสมมาให้แก่เด็ก ซึ่งเรื่องทั้งหลายเหล่านี้จะก่อให้เกิดปัญหาแก่เจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์อย่างหนักที่สุด

อย่างไรก็ตาม รู้สึกว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็ก ที่จะต้องมีความสัมพันธ์กับบิดามารดาและสมาชิกอื่น ๆ ในครอบครัวให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้สึกอันอบอุ่นมั่นคงและเตรียมตัวกลับไปอยู่บ้านของตนเองในภายหน้า สถานสงเคราะห์บางแห่งได้รักษาคุณค่าอันสำคัญในการติดต่อกับครอบครัว สำหรับเด็กซึ่งต้องอยู่ในสถานสงเคราะห์เป็นเวลานานและกำพร้าบิดามารดา ก็จะจัดการให้พ่อแม่ทูนหัวหรือลุงป้าน้าอาว์ ซึ่งได้รับการพิจารณาคัดเลือกโดยรอบคอบแล้วสำหรับเด็กแต่ละคนด้วยการสนับสนุนให้เขียนจดหมายถึงเด็ก จัดให้มีการเยี่ยมเยียนและเชื้อเชิญให้ไปเยี่ยมบ้านเด็กในบางโอกาสและในวันหยุด ทั้งนี้เพื่อเด็กจะได้มีความรู้สึกในด้านความสัมพันธ์ทางครอบครัวมากขึ้นอย่างไรก็ดี สถานสงเคราะห์เหล่านี้ได้ให้ข้อสังเกตว่า จะกระทำการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อมั่นใจจริง ๆ ว่า ญาติพี่น้องซึ่งได้รับการแต่งตั้งขึ้นมานั้นต้องเป็นบุคคลที่มีความมั่นคงไม่เปลี่ยนแปลง และมีความตั้งใจจริงที่จะให้ความสัมพันธ์กับเด็กโดยสม่ำเสมอ และเป็นผู้ยอมกระทำตามคำมั่นสัญญาของสถานสงเคราะห์ แต่ก็บ่อยครั้งที่การเสี่ยงเช่นนี้อาจจะทำให้เด็ก

ได้รับความผิดหวัง มากกว่าที่จะได้รับความพอใจในความสัมพันธ์นั้น ๆ และอาจจะเป็นผลร้ายในที่สุดสำหรับเด็กได้ สถานสงเคราะห์เป็นจำนวนมากมักสนับสนุนให้เด็กเขียนจดหมายไปถึงญาติพี่น้อง เก็บรักษารูปครอบครัวและของที่ระลึกไว้ใกล้มือ โดยมีจุดประสงค์พิเศษในการเสริมสร้างความสุขของเด็ก เมื่อรู้ล่วงหน้าว่าจะมีการเยี่ยมเยียนหรือรายละเอียดในจดหมายจากญาติพี่น้องที่เขียนเล่าเรื่องทางบ้านมาให้ฟัง

ปรากฏว่าสถานสงเคราะห์เป็นจำนวนมาก ต่างสนับสนุนให้เด็ก ๆ มีมิตรสหายภายนอกสถานสงเคราะห์ ซึ่งเด็ก ๆ อาจจะออกไปเยี่ยมเยียนพบปะกันได้เป็นบางโอกาส และอาจเชื้อเชิญเพื่อน ๆ ให้เข้ามาเที่ยวในสถานสงเคราะห์บ้าง ฉะนั้น ภายในสถานสงเคราะห์เหล่านี้ เด็กจึงเริ่มมีการติดต่อกับโลกภายนอก ซึ่งเขาจะต้องประสบกับตนเองในวันหนึ่งข้างหน้า

ฌ. บริการจิตวิทยา จิตแพทย์ สังคมสงเคราะห์เฉพาะราย และบริการเพิ่มเติมอื่น ๆ

ในการศึกษาค้นคว้ากันเมื่อเร็ว ๆ นี้ ที่เกี่ยวข้องกับความเจริญเติบโตทางจิตใจของเด็ก ตลอดจนความต้องการอันเป็นผลให้เกิดอิทธิพลเกี่ยวกับลักษณะของการเลี้ยงดูเอาใจใส่ต่อเด็กในสถานสงเคราะห์นั้น ได้เป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งว่าประเทศต่าง ๆ เป็นจำนวนมากซึ่งรับผิดชอบในการวางโครงการเลี้ยงดูเด็กที่ไม่มีบ้านช่องที่อยู่อาศัย โดยเล็งเห็นว่า เด็กเหล่านี้

ก็เช่นเดียวกับเด็ก ๆ ทั้งหลาย ซึ่งต้องการที่จะรักและที่จะถูกรัก และเพื่อให้บรรลุผลตามนี้ จึงควรจะได้เพิ่มความเอาใจใส่ให้มากขึ้นในการดูแลเด็กแต่ละคน ซึ่งไม่เพียงแต่จะให้ความดูแลเอาใจใส่เด็กโดยใช้วิธีการแบบครอบครัวเท่านั้น แต่ยังจะต้องนำเอาวิธีการทางจิตวิทยา ทางจิตแพทย์ และงานด้านสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย มาปรับปรุงใช้ให้เป็นประโยชน์ขึ้นอีกด้วย

กล่าวโดยทั่วไป การทดสอบทางจิตวิทยาไม่ใช่เป็นวิธีการที่จะต้องยึดถือเป็นหลักปฏิบัติกันเสมอไปแก่เด็กที่อยู่ ในสถานสงเคราะห์ แต่มักจะปฏิบัติต่อเด็กซึ่งได้รับการสอบสภาพทางสังคมมาแล้ว ความประพฤติของเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ก็ดี หรือการแสดงท่าทีในโรงเรียนซึ่งระบุความต้องการเป็นพิเศษก็ดี ในกรณีเช่นนั้นอาจจะเป็นที่นิยมทำการทดสอบกันนอกสถานสงเคราะห์ โดยผ่านทางโรงเรียนประจำท้องถิ่นหรือสถานแนะนำปัญหาเด็ก หรือในสถานวินิจฉัยปัญหาในเมื่อเด็กจะต้องได้รับการเลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์เป็นระยะเวลานานอย่างไรก็ดี มีสถานสงเคราะห์ ๒—๓ แห่งกล่าวว่า เนื่องจากมีเด็กต้องการรับความอุปการะเป็นจำนวนมาก และมักจะปรากฏว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางโรงเรียนดังนั้นสถานสงเคราะห์ส่วนมากจึงใช้วิธีทดสอบด้วยอักษรและด้วยอุปกรณ์อื่น ๆ ซึ่งไม่ใช้ตัวอักษร (verbal and non-verbal tests) โดยนักจิตวิทยาจะจัดการช่วยเหลือต่อไปทั้งในด้านการอ่านและการคำนวณผล

ในประเทศนอร์เวย์ และ *ประเทศสวีเดน* บริการเหล่านี้ได้รับการจัดให้มีขึ้นในศูนย์จิตวิทยาสำหรับเด็ก ในประเทศออสเตรเลีย และสหภาพอาฟริกาใต้ได้จัดให้มีจิตแพทย์ของรัฐบาลขึ้น ใน*กัวเตมาลา* ผู้อำนวยการของสถานสงเคราะห์เด็กที่ใหญ่ที่สุด ได้แก่จิตแพทย์ผู้ซึ่งมีประสพการณ์อันกว้างขวางในสถานแนะนำปัญหาเด็กมาแล้ว *ในสหรัฐ* สถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ บางแห่งได้จัดตั้งคณะเจ้าหน้าที่ประจำขึ้น อันมี จิตแพทย์ นักจิตวิทยา และนักสังคมสงเคราะห์ สถานสงเคราะห์จำนวนมากกำลังทดลองใช้วิธีกลุ่มบำบัด (group therapy) ภายใต้การควบคุมของจิตแพทย์ บางมลรัฐจัดบริการหน่วยแนะนำปัญหาเด็กเคลื่อนที่ ไปปฏิบัติหน้าที่ตามสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ ทั่วไป

บริการสังคมสงเคราะห์บางประเภท ก็ได้จัดให้มีขึ้นในสถานสงเคราะห์เด็กของบรรดาประเทศต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก แม้ว่าบางแห่งจะเพียงเริ่มงานบริการสังคมสงเคราะห์เฉพาะรายก็ตาม ในประเทศฝรั่งเศส สถานสงเคราะห์เด็ก ๒๖ แห่งร่วมมือกับองค์การสังคมสงเคราะห์ต่างๆ ประเทศโบลิเวีย นอร์เวย์ ฟิลิปปินส์ สหราชอาณาจักร สหภาพอาฟริกาใต้ และสหรัฐ ได้มีการปรับปรุงขยายงานบริการสังคมสงเคราะห์เฉพาะรายให้แพร่หลายออกไปทั่วประเทศ

สำนักงานองค์การสงเคราะห์เด็กในสหรัฐ รายงานว่า ได้จัดบริการสังคมสงเคราะห์เฉพาะรายขึ้นในสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ เป็นจำนวนมากถึงหนึ่งในสาม ซึ่งจัดให้มีนักสังคมสงเคราะห์อยู่ประจำในสถานสงเคราะห์โดยความร่วมมือขององค์การสังคมสงเคราะห์แห่งชุมนุมชน หรือโดย

มอบหมายให้แก่เจ้าหน้าที่คุมประพฤติในศาล *ในสหราชอาณาจักร* บริการสังคมสงเคราะห์ต่าง ๆ ภายในสถานสงเคราะห์ ให้ประโยชน์แก่เด็กในสถานสงเคราะห์เช่นเดียวกับที่เด็กอื่น ๆ ทั่วไปในชุมนุมชนได้รับ และมีบริการพิเศษสำหรับสถานสงเคราะห์ที่ยังไม่เคยจัดให้มีขึ้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเจ้าหน้าที่ประจำท้องถิ่น มีหน้าที่นำตัวเด็กส่งกลับคืนให้บิดามารดาโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ ฉะนั้น เพื่อประโยชน์แห่งการนี้จึงได้จัดให้มีบริการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ดูแลเด็กเป็นการภายใน เพื่อหาทางให้ความช่วยเหลือทั้งทางครอบครัวและตัวเด็กเอง และเป็นสื่อกลางในการติดต่อกับองค์การสังคมสงเคราะห์อื่น ๆ แห่งชุมนุมชนนั้น ๆ ด้วย

ปัจจุบันนี้ บรรดาประเทศต่าง ๆ ได้พากันจัดให้มีการฝึกอบรมนักสังคมสงเคราะห์ในด้านวิชาการสังคมสงเคราะห์เฉพาะรายขึ้น และเมื่อปรากฏว่า ความสัมพันธ์ทางครอบครัว และบริการสงเคราะห์ฟื้นฟูครอบครัวของเด็กที่เข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์มีเพิ่มมากขึ้นเช่นนี้ จึงเป็นที่เชื่อมั่นได้ว่า ในไม่ช้าคงจะได้มีการขยายงานบริการสังคมสงเคราะห์เฉพาะรายออกไปอย่างกว้างขวาง เพื่อเห็นแก่ชีวิตของเด็ก ๆ ในสถานสงเคราะห์ และเพื่อความเป็นอยู่แห่งครอบครัวของเขาเองด้วย

ญ. การประชุมปรึกษาพิจารณาเรื่องราว และการประเมินผล

สถานสงเคราะห์เด็กบางแห่ง มีการประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาเรื่องราวการรับเด็กใหม่เข้าอยู่แต่ละคนสถานสงเคราะห์อื่น ๆ มีการประชุม

ปรึกษากัน ภายในระยะเวลาอันไม่ช้าเกินไป หลังจากที่ได้รับเด็กเข้าอยู่ในความดูแลแล้ว ซึ่งเจ้าหน้าที่เหล่านี้จะต้องมีความเกี่ยวข้องกับสวัสดิการของเด็กทุก ๆ คน การประชุมดังกล่าวนี้ จะจัดขึ้นเพื่อพิจารณาดูแลความก้าวหน้าของเด็ก ไปจนกระทั่งถึงวันสุดท้ายของการอยู่ในสถานสงเคราะห์ตลอดจนการเตรียมการปลดปล่อยเด็ก *ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์บางคนชี้แจงว่า ถ้าเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ที่ทำงานร่วมกันเป็นคณะ และบางคณะได้มีโอกาสพิจารณาเรื่องราวของเด็กแต่ละคนในแง่และมุมต่าง ๆ ระหว่างเวลาที่เด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์แล้ว เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดูแลเด็กนั้น ๆ ก็อาจจะให้ความเอาใจใส่ในตัวเด็กมากยิ่งขึ้นแต่ไม่ถึง กับว่าจะกลาย เป็นงานที่ต้องพิถีพิถันหรือทำกันเป็นประจำมากนัก* วิธีการเช่นนี้ จะทำให้สามารถค้นหาวิธีช่วย เหลือเด็กได้เป็นรายตัวสามารถใช้ความรู้และความพยายามให้เป็นประโยชน์ และสามารถปรับปรุงคุณภาพในการดูแลเอาใจใส่ต่อเด็กได้มากยิ่งขึ้น บางครั้งการประชุมปรึกษาหารือกันก็เป็นไปอย่างทางการ โดยมีเจ้าหน้าที่เข้าร่วมทั้งหมด แต่ก็บ่อยครั้งที่มีการประชุมโดยไม่เป็นทางการและเจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับเด็กโดยตรงเท่านั้นที่จะเข้าร่วมประชุม ทั้งนี้อาจจะหมายถึงนักสังคมสงเคราะห์จากองค์การที่เกี่ยวข้องกับเด็กซึ่งได้เข้ามาช่วยเหลือให้ความดูแล ครู จิตแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ ด้วย การประชุมดังกล่าวนี้ ตามปกติจะเกี่ยวข้องกับเด็กคนหนึ่งคนใดโดยเฉพาะ

หรืออาจจะเกี่ยวกับเด็กทั้งหมด และการประชุมเหล่านี้จะเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ร่วมงาน ซึ่งไม่เพียงแต่จะพิจารณาช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาเท่านั้น หากแต่ยังเป็นเครื่องมืออันดีในการดำเนินงานซึ่งตนเกี่ยวข้องอยู่อีกด้วย

ฎ. การเก็บรักษารายงานประวัติเด็ก

สถานสงเคราะห์ส่วนใหญ่ เก็บรักษาแบบฟอร์มรายงานประวัติของเด็กแต่ละคนไว้เป็นส่วนสัด ในบางประเทศก็มีกฎหมายบังคับให้เก็บรักษารายงานของแพทย์รวมไว้ด้วย รายงานประวัติเด็กขั้นต้น จะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก ซึ่งโดยปกติมักจะรวมเอาการสอบสภาพทางสังคมที่ได้จัดทำกันมาก่อนรับตัวเด็กไว้แล้วด้วย เช่น ผลการตรวจร่างกายและจิตใจ การทดสอบด้านจิตวิทยา การทำงาน การประเมินผลเป็นระยะ ๆ เกี่ยวกับความสามารถของเด็กในโรงเรียน และเรื่องราวอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เหล่านี้เป็นต้น

รายงานประวัติเด็ก ในตอนต้น ๆ จะมีข้อความเกี่ยวข้องกับญาติพี่น้องเพื่อนฝูง ข้อความเกี่ยวกับสุขภาพทางร่างกาย ความสนใจ ลักษณะท่าที และความก้าวหน้าในการเล่าเรียน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะไม่เพียงแต่จะเป็นการให้ความเอาใจใส่ที่เขาจะพึงได้รับอยู่วันแล้ววันเล่า แต่ยังเป็นการช่วยตระเตรียมเด็กเมื่อถึงเวลาที่เขาพร้อมจะออกไปจากสถานสงเคราะห์อีกด้วย

วิธีการบันทึก การตัดสินพิจารณา และการเก็บรักษาประวัติเด็กนั้น เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบซึ่งได้ถูกกำหนดขึ้น ในการดูแลเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ ซึ่งจะต้องจัดการบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ลงตามปกติ หรืออาจจะได้หลักฐานข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากผู้ที่อยู่ร่วมกับเด็ก การบันทึกประวัติเด็กนี้ สามารถจะแสดงให้เห็นผลงานอันแน่นอน แต่ก็อาจจะทำได้ไม่ละเอียดนัก เนื่องจากเวลามีไม่เพียงพอ อย่างไรก็ดีมีความจำเป็นที่จะต้องระบุข้อความ หรือจำกัดอยู่แต่ในวงขอบเขตที่น่าสนใจ การเก็บรักษารายงานประวัติของเด็กเหล่านี้ต้องถือเป็นความลับ และเป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการเอาใจใส่ดูแลเด็ก จะต้องยึดถือเป็นหลักปฏิบัติโดยเคร่งครัด

บทที่ ๗

ระยะเวลาแห่งการอุปการะ การพิจารณาปลดปล่อย และการติดตามสงเคราะห์เด็ก

ก. ระยะเวลาแห่งการอุปการะ

กำหนดระยะเวลาแห่งการอุปการะเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์ ย่อมจะมีความแตกต่างกันออกไปหลายประการ ซึ่งอย่างน้อยก็จะต้องขึ้นอยู่กับอายุของเด็ก สถานสงเคราะห์เด็กในประเทศ *เบลเยี่ยม โบลิเวีย อียิปต์ กรีก อีรัค นอร์เวย์ ฟีลิปปินส์ และสวีเดน* วางกำหนดอายุเด็กที่จะต้องอยู่ในสถานสงเคราะห์ไว้เพียงแค่ ๑๖ ปี แต่อาจจะพิจารณาอนุญาตให้อยู่ต่อไปอีกได้จนอายุ ๑๘ ปีหรือถึง ๒๑ ปีบริบูรณ์ หากมีเหตุผลจำเป็นเป็นพิเศษ เฉพาะใน *ประเทศสวีเดน* เด็กคนใดคนหนึ่งที่จำเป็นจะต้องอยู่ในสถานสงเคราะห์ อีกต่อไปจะต้อง ได้รับการยกเว้นเป็นพิเศษจริง ๆ *ในรัฐบอมเบย์* แห่ง *ประเทศอินเดีย ยูโกสลาเวีย และสหราชอาณาจักร* เด็กจะอยู่ได้เพียงอายุ ๑๘ ปี *ในอูรุเกวย์ และสหภาพอาฟริกาใต้* อาจจะคงอยู่ต่อไปได้จนถึง ๒๑ ปี แล้วจึงจะได้รับการปลด

ปล่อย ในกรณีที่บางประเทศได้มีการระบุเวลาและกำหนดอายุเด็กไว้อย่างแน่นอนเพื่อให้อยู่ในสถานสงเคราะห์นั้น ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่เด็กทุกคนจะต้องอยู่ในสถานสงเคราะห์ไปจนถึงเวลาและอายุตามที่ได้ถูกกำหนดไว้ ในสหราชอาณาจักร เด็กที่ต้องอยู่ในสถานสงเคราะห์เป็นระยะเวลาอันนาน จะต้องออกจากสถานสงเคราะห์เมื่อมีอายุครบ ๑๕ ปี เพื่อเข้าไปอยู่ยังบ้านหรือหอพักเด็กชั่วคราว หรือเข้าอยู่ประจำในสถานที่ทำงานอาชีพของตนต่อไป ในแคว้นไฮเดราบัดและเบงกอลตะวันตก เด็กหญิงจะได้รับการปลดปล่อย เมื่อมีอายุเข้าเขตการสมรส โดยได้รับการเลือกสามีอันคู่ควรให้แล้ว แต่โดยหลักการทั่วไป เด็กควรจะอยู่ในสถานสงเคราะห์เพียงในกำหนดเวลาอันสั้นเท่านั้น

ประเทศต่าง ๆ ได้ให้ข้อคิดเห็นในสาระสำคัญว่า *เด็กทุกคนจะต้องมีสิ่งแวดล้อมที่ดี จะต้องพยายามส่งเสริมทำให้ชุมชนนั้น ๆ มีสภาพดีขึ้นเท่าที่สามารถจะทำได้ ทั้งนี้ ก็เพื่อเห็นแก่ชีวิตของเด็กเอง เพราะวันหนึ่งข้างหน้าเขาจะต้องออกจากสถานสงเคราะห์เพื่อกลับไปอยู่ยังบ้านเดิมของเขา* แต่ความจริงก็ได้ปรากฏว่า ประเทศที่ยังยากจนค่นแค้นอยู่ ก็ยังมีความจำเป็นที่จะต้องรับเด็กเข้าไว้ในสถานสงเคราะห์ ส่วนการพิจารณาปลดปล่อยจะตามมาทีหลัง ก็ต่อเมื่อเด็กมีอายุพอสมควร หรือเมื่อถึงเวลาที่จะต้องเข้าศึกษาอบรมวิชาชีพแล้ว

ข. การพิจารณาปลดปล่อย

๑. ระยะเวลาแห่งการพิจารณาเฉพาะเรื่อง

*มีข้อคิดเห็น*อยู่มากมายหลายประการที่ประเทศต่าง ๆ ได้จัดทำอยู่ในกรณีซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าเด็กไม่ควรจะอยู่ในสถานสงเคราะห์นานเกินควร ดังเช่น ใน *ประเทศกรีก* และ *อีรัค* ในรายงานแจ้งว่ามิได้มีการกำหนด หรือระบุระยะเวลาการรับอุปการะเด็กไว้แต่อย่างใด *สหรัฐ* ได้เสนอข้อคิดเห็นว่า สถานสงเคราะห์เด็กทุกแห่งควรจะได้มีการนำเอาปัญหาเด็กในอุปการะมาพิจารณากัน อย่างน้อยครึ่งปีต่อครั้ง หรือปีละครั้งก็ยังดี เพื่อจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ตัวเด็กยิ่งขึ้น *ในประเทศเบลเยี่ยม โบลิเวีย ฝรั่งเศส นอร์เวย์ ฟิลิปปินส์ สหภาพแอฟริกาใต้ สหราชอาณาจักร และอุรุกวัย รายงานว่า ได้นำระบบการพิจารณา* ปัญหาเด็กมาใช้อยู่แล้วเป็นประจำ *รัฐบอมเบย์*กล่าวว่า การพิจารณาปลดปล่อยเด็กได้กระทำอยู่โดยสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ในสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ จะกระทำโดย "Visiting Committee" ส่วนในสถานสงเคราะห์เล็ก ๆ นั้น อำนาจการเสนอเรื่องราวและความเห็นในการขออนุมัติปลดปล่อยตัวเด็กเป็นเรื่องของผู้ปกครองสถานสงเคราะห์โดยเฉพาะ

๒. ความรับผิดชอบในการปลดปล่อย

โดยหลักการ เจ้าหน้าที่คนใดที่ได้พิจารณาจัดส่งเด็กไปอยู่ยังสถานที่อันเหมาะสมแห่งใดก็ตาม ควรเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะได้พิจารณาเพื่อปลดปล่อยตัวเด็กนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ปกครองเด็กจะถูกสั่งถอนสิทธิแห่งความเป็นผู้ปกครอง หรือกรณีที่ศาลมีคำสั่งไว้แล้ว

เพราะบิดามารดาหรือผู้ปกครองอันชอบด้วยกฎหมาย ย่อมมีความสำคัญแก่ตัวเด็กเป็นอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นจะต้องนำเอาระบบการสอบสภาพทางสังคมอันทันสมัยมาใช้ เพื่อจะได้ทราบหลักฐานข้อเท็จจริงและรายละเอียดอันแน่นอนว่า สิ่งแวดล้อมในครอบครัวจะต้องราบรื่น และเหมาะสมกับเด็กที่จะกลับไปอยู่ยังบ้านเดิมของเขา เมื่อปรากฏว่ามีเด็กที่ได้รับการย้ายออกจากสถานสงเคราะห์ไป อยู่ยังครอบครัวอื่น ๆ การพิจารณาปลดปล่อยก็จะต้องวางแผนไว้ล่วงหน้าโดยเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์แห่งนั้น เพราะเป็นผู้มีอำนาจในการดูแลสวัสดิภาพเด็กอยู่แล้ว พร้อมทั้งจะต้องมีความรับผิดชอบตามหลักบริการติดตามสงเคราะห์เด็กต่อไปด้วย ซึ่งบางครั้งก็จะต้องขอความร่วมมือช่วยเหลือในเรื่องนี้ไปยังองค์การชุมชนแห่งท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย ในสถานสงเคราะห์บางแห่ง จะต้องจัดประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาตัดสินถึงการที่จะปลดปล่อยเด็กในอุปการะ ซึ่งเข้าใจว่าจะเป็นเรื่องที่ได้ปฏิบัติกันเป็นประจำอยู่ทุกวันนี้แล้ว ในสถานสงเคราะห์อื่น ๆ ผู้อำนวยการและนักสังคมสงเคราะห์ที่อยู่ในสถานสงเคราะห์นั้นเอง หรือที่มาจากแหล่งอื่นก็ตามอาจจะเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ *ในประเทศสวีเดน* เจ้าหน้าที่องค์การท้องถิ่นจะออกไปตรวจสภาพทางบ้านเด็ก โดยความร่วมมือของคณะกรรมการสวัสดิการสังคมแห่งชาติ และของคณะกรรมการสงเคราะห์เด็ก รวมทั้งการเยี่ยมเยียนตามสถานสงเคราะห์เด็กด้วย เพื่อพิจารณา

ถึงปัญหาที่ว่าเด็กไม่ควรจะอยู่ในสถานสงเคราะห์นานเกินควรไป ในกลุ่มประเทศอเมริกากลาง เช่น เอล ซัลวาดอร์ และกัวเตมาลา สถานสงเคราะห์บางแห่งจะมีเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นต่อการปลดปล่อยเด็ก อย่างไรก็ดี สถานสงเคราะห์มากแห่งก็ได้จัดให้มีการฝึกอบรมนักสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ด้วยแล้วเช่นกัน

ค. การติดตามสงเคราะห์เด็ก

ได้มีการพิจารณาวางแผนงานไว้ล่วงหน้ากันอย่างเป็นระเบียบและละเอียดถี่ถ้วน เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของเด็กในอนาคตเมื่อเขาออกจากสถานสงเคราะห์ไปแล้ว เพื่อจะได้เป็นผู้มีความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องของชุมชนสืบไป

เป็นการแน่นอน ที่เด็กจะต้องปรับตัวของเขาขณะที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ แต่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เด็กจะต้องได้รับคำแนะนำอันถูกต้อง ก่อนที่เขาจะออกไปสู่ชีวิตอย่างปกติชนในชุมนุมชน ประเทศส่วนมากได้มีการตระเตรียมและสอบสภาพทางบ้านเพื่อความแน่นอนใจก่อนที่เด็กจะกลับไปอยู่ยังบ้านเดิมของเขา หรือมีการตรวจสภาพฐานะแห่งการดำรงชีวิตและงานอาชีพของเขา เมื่อเขาถูกส่งออกไปฝากเลี้ยงตามบ้านหรือไม่อยู่ที่หอพัก หรืออยู่ในสถานที่ทำงานเป็นประจำ กำหนดเวลาแห่งการที่จะต้องติดตามให้ความสงเคราะห์แก่เด็กเหล่านี้ ย่อมขึ้นอยู่กับระยะเวลาแห่งการปรับปรุงตัวของเด็กแต่ละคน และสุดแต่ความต้องการของเขาด้วย

ในบางประเทศ องค์การท้องถิ่นทั้งของรัฐบาลและเอกชนได้จัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ เพื่อหาทางช่วยเหลือเด็กเมื่อเขาได้ออกจากสถานสงเคราะห์ไปแล้ว สหภาพอาฟริกาใต้ถือว่า การช่วยเหลือติดตามสงเคราะห์เด็กเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง โดยได้มีการให้ความมั่นใจและออกเงินทองให้เพื่อการศึกษาต่อของเด็กทุกคน ตลอดจนมีการดูแลให้การอบรมตามพระราชบัญญัติสงเคราะห์เด็ก เพื่อความเป็นปกติสุขจะได้มาสู่ตัวเขา ความคิดเห็นในเรื่องการติดตามสงเคราะห์เด็กนี้ มีอยู่ว่า ควรจะได้จัดทำกันขึ้นขณะที่เด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์เพื่อเด็กจะได้สำนึกถึง "การจากไปอย่างราบรื่น ด้วยการนำระเบียบวินัยที่ดีงามในสถานสงเคราะห์ติดตัวออกไปสู่โลกแห่งความเป็นอิสระเสรี" หลักการบริการติดตามสงเคราะห์เด็กจะดำเนินไปด้วยดี ก็ด้วยความสามารถของเจ้าหน้าที่แห่งรัฐ (นักสังคมสงเคราะห์และพนักงานคุมประพฤติ) และนักอาสาสมัครขององค์การเอกชน ซึ่งได้รับการอบรมงานในด้านนี้มาแล้วเป็นอย่างดี

ในรัฐบอมเบย์ การเตรียมงานช่วยเหลือเด็กในขั้นปลดปล่อยเป็นหน้าที่ของสำนักงานคุมประพฤติแห่งรัฐ และสมาคมบริการติดตามสงเคราะห์เด็ก พนักงานคุมประพฤติของทางราชการหรือขององค์การเอกชนจะดำเนินการสอบสวนเด็กทุกคนที่จะได้รับการปลดปล่อย ช่วยเหลือแนะนำเขาให้รู้จักค่าของการสร้างตนเองและจัดหางานอาชีพให้ด้วย การดูแลติดตามสงเคราะห์เด็กนั้นได้กำหนดไว้เพียงเด็กจะมีอายุแค่ ๑๘ ปี แต่

อาจจะขยายเวลาออกไปได้จนถึงอายุ ๒๑ ปี ถ้าหากว่าเด็กนั้นยังไม่เป็นผู้เหมาะสม ซึ่งยังจะต้องนำเอาหลักการ "Follow-up studies" มาใช้กับเด็กนั้น ๆ ต่อไปอีกด้วย โดยการพิจารณาจ่ายเงินช่วยเหลือเป็นค่าซื้อเครื่องมือเครื่องใช้อันเป็นอุปกรณ์ ในการประกอบอาชีพ ให้แก่เด็ก และนอกจากนั้นยังจะได้พิจารณาจัดสร้างหอพัก เพื่อให้เด็กที่ไม่มีบ้านช่องของตัวเองจะได้เข้าอยู่อาศัยโดยเสียเงินค่าที่พักเพียงจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น

ในประเทศสวีเดน ไม่มีข้อบังคับเกี่ยวกับการนี้ แต่คณะกรรมการสงเคราะห์เด็กจะดำเนินการติดตามดูแลเด็กทุกคนที่ได้รับการปลดปล่อยออกจากสถานสงเคราะห์ไปแล้วตลอดระยะเวลา ๖ เดือนแรก และจะดูต่อไปอีกจนถึงกำหนด ๓ ปี ในยูโกสลาเวีย คณะกรรมการพิจารณาจัดหาผู้ปกครอง มีหน้าที่รับผิดชอบในการติดตามสงเคราะห์เด็ก ในฐานะที่เป็นผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมาย จนกว่าเด็กเหล่านั้นจะมีอายุบรรลุนิติภาวะ หรือสำเร็จการศึกษา หรือเข้าไปเรียนต่อในโรงเรียนการค้าแล้ว ในสหราชอาณาจักร ภายใต้พระราชบัญญัติเด็ก เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ดำเนินงานติดตามสงเคราะห์เด็กที่อยู่ใน ขอบเขตแห่งท้องถิ่นของตน เมื่อเข้าพ้นเขตการศึกษาและมีอายุไม่เกิน ๑๘ ปี ทั้งนี้ หมายรวมถึงเด็ก ๆ ที่เคยอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์ขององค์การอาสาสมัครมาแล้วด้วย เท่ากับเป็นการให้คำแนะนำและช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก ทั้งในด้านการศึกษาชั้นสูงขึ้นไป และเป็น

การกระตุ้นเตือนในด้านการจัดกลุ่มเยาวชน ตลอดจนให้มีความสัมพันธ์ในด้านมิตรภาพ พระราชบัญญัติเด็กยังให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นในอันที่จะพิจารณาอนุมัติเงินสงเคราะห์เด็กในอุปการะที่มีอายุระหว่าง ๑๘-๒๑ ปี หรือที่พ้นเขตการเล่าเรียนแล้ว ตลอดจนการจ่ายเงินช่วยเหลือในการศึกษาหรือการฝึกงานอาชีพของเด็กอีกต่อไปด้วย และถึงแม้ว่าเด็กจะมีอายุครบ ๒๑ ปีบริบูรณ์แล้วก็ตาม หากยังมีความจำเป็นจะต้องใช้เงินเพื่อการเรียนหรือเพื่อการฝึกอบรมวิชาชีพ ทางการก็จะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้จนกว่าจะเรียนสำเร็จ

ในสหรัฐ ระยะเวลาและคุณลักษณะแห่งการติดตามสงเคราะห์เด็กได้ทวีจำนวนยิ่งขึ้นทุกขวบปี การดำเนินงานในเรื่องนี้ประกอบด้วยการสอบถามสัมภาษณ์ การติดต่อสอบถามปัญหาต่าง ๆ ทั้งทางโรงเรียนและตามสถานที่ที่เด็กทำงาน การสำรวจความต้องการของชุมชน การช่วยเหลือทางการเงิน การย้ายเด็กออกไปอยู่ยังที่อันเหมาะสม ตลอดจนการติดต่อโดยใกล้ชิดกับผู้ปกครองเด็ก เหล่านี้เป็นต้น งานบริการติดตามสงเคราะห์เด็กเป็นงานที่อาจจะปฏิบัติให้เสร็จได้ภายในเร็ววันก็จริงอยู่ แต่ผลสำเร็จแห่งงานสาขานี้ จะเป็นรอยพิมพ์ใจอยู่ตลอดชั่วนาตาปี สถานสงเคราะห์เด็กบางแห่งได้ใช้นักสังคมสงเคราะห์เฉพาะรายปฏิบัติงานในด้านนี้ และบางแห่งก็ได้ขอให้องค์การแห่งชุมชนนั้น ๆ ช่วยดำเนินการให้ แต่ในบางกรณีก็อาจจะต้องใช้เจ้าหน้าที่ประชาสงเคราะห์ ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับเด็กตลอดจนพนักงานคุมประพฤติเข้าช่วยเหลือปฏิบัติงานในด้านนี้ด้วย

บางประเทศ ได้จัดให้มีการแนะนำและวางแนวทางในการฝึกอบรมวิชาชีพ มีการตระเตรียมเครื่องมือต่าง ๆ ที่จะใช้ในการประกอบอาชีพ จัดสร้างหอพักให้เด็กเข้าพำนักในอัตราย่อมเยา ซึ่งงานเหล่านี้ส่วนมากจะดำเนินการโดยองค์การรัฐบาล

สถานสงเคราะห์บางแห่งที่เด็กจะต้องอยู่ในระยะยาวนั้น เจ้าหน้าที่ได้เอาใจใส่ช่วยเหลือเด็กให้รู้จักการเก็บออมเงินติดกระเป๋า หรือเงินที่หามาได้จากการทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ โดยการนำไปฝากออมสินไว้ เช่น *ในประเทศเบลเยี่ยม* ได้กล่าวว่า เด็กที่จะออกจากสถานสงเคราะห์ด้วยการมีหลักประกันในการรู้จักเก็บหอมรอมริบนั้น ย่อมจะช่วยให้เขารู้จักการตั้งต้นชีวิตได้เป็นอย่างดี *ในอียิปต์* เด็กทุกคนที่อยู่ในระหว่างรับการฝึกอบรมวิชาชีพ จะได้รับเงินติดกระเป๋าเป็นประจำวัน เพื่อเก็บสะสมไว้ติดตัวเมื่อถึงเวลาที่จะออกจากสถานสงเคราะห์ และเป็นหน้าที่ของแผนกสถานสงเคราะห์และบ้านเด็ก จะต้องเอาใจใส่จัดการให้เด็กทุกคนมีงานทำตามควรแก่อัตภาพ

ถึงแม้ว่างานบริการ ให้ความช่วยเหลือติดตามสงเคราะห์เด็กดังที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ จะเป็นงานที่ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ก็ดี ดำเนินการโดยองค์การของรัฐหรือองค์การเอกชนก็ดี ความสำคัญที่สุดของเรื่องนี้ ต้องอยู่ที่การตระเตรียมงานทุกอย่างไว้ให้พรักพร้อมและละเอียดรอบคอบ ก่อนที่เด็กจะออกจากสถานสงเคราะห์ไปสู่วิถีชีวิตภายนอก.

บทที่ ๘

การฝึกอบรมคณะเจ้าหน้าที่

บทความและความคิดเห็นในการดำเนินงานสถานสงเคราะห์ เด็กอันล้าสมัยนั้น ขณะนี้ประเทศต่าง ๆ ได้พากันปรับปรุงแก้ไขเปลี่ยนแปลง เพื่อเน้นให้เห็นถึงความสำคัญจากระบบการควบคุมกักขังเด็ก ซึ่งเป็นความรู้สึกเดิม มาเป็นระบบการส่งเสริมในสิ่งแวดล้อมอันเหมาะสมต่างๆ เพื่อเด็ก ๆ จะได้รับความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ อันเป็นความรู้สึกปัจจุบัน ดังนั้น ปัญหาเฉพาะหน้าซึ่งเกิดมีขึ้นอยู่ในขณะนี้ ก็คือ *การพิจารณาจัดการฝึกอบรมบุคคลซึ่งมีหน้าที่ให้ความปกครองดูแลและปฏิบัติงานใกล้ชิดอยู่กับเด็กทุกคนนั่นเอง*

ในการขอความร่วมมือ ให้ตอบข้อถามที่ระบุไว้ว่า "ประเทศของท่านต้องประสบกับปัญหาอันยิ่งใหญ่ อะไรบ้างในการดำเนินงานเกี่ยวกับสถานสงเคราะห์เด็ก" ก็ได้รับคำตอบจากประเทศต่าง ๆ เป็นเสียงเดียวกันว่า ต้องการให้มีการฝึกอบรมคณะเจ้าหน้าที่ขึ้นอย่างรีบด่วน ดังเช่นในประเทศ *เบลเยี่ยม บราซิล อียิปต์ นอร์เวย์ ฟิลิปปินส์ และ อุรุเกวย์* ถือว่าเป็นปัญหาในด้านนี้มีความสำคัญเป็นอันดับรองลงมาจากเงินงบประมาณที่ได้รับ แต่ประเทศออสเตรเลียถือว่า เป็นเรื่องที่รองลงมาจากตัวอาคารและเครื่องมือเครื่องใช้อันเหมาะสม และประเทศ *โบลิเวีย คานาดา กรีก เนเธอร์แลนด์ สวีเดน สหราชอาณาจักร กับ ยูโกสลาเวีย*

ถือว่า นี่คือปัญหาที่สำคัญที่สุดกว่าปัญหาอื่น ๆ ส่วนประเทศฝรั่งเศส อิสราเอล และสหภาพอาฟริกาใต้ ถือว่าเป็นปัญหาที่เหนือสิ่งอื่นใด

ตราบใดที่จะมีทางได้บุคคลผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ เช่น ผู้ชำนาญเฉพาะโรคเด็ก นายแพทย์ ทันตแพทย์ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา พยาบาล ผู้เชี่ยวชาญงานฝึกวิชาชีพ ครูบาอาจารย์ และนักสังคมสงเคราะห์ มาประกอบกันเป็นคณะเจ้าหน้าที่ดำเนินงานในสถานสงเคราะห์เด็ก หรือปฏิบัติงานอยู่เพียงบางเวลาก็ตาม นั่นคือจะเป็นสิ่งที่ประเทศต่าง ๆ พึงปรารถนาในตัวบุคคลเหล่านี้เป็นอย่างยิ่งสำหรับตำแหน่งผู้อำนวยการสถานสงเคราะห์เด็ก ผู้ปกครอง พ่อบ้าน แม่บ้าน หรือคู่สามีภรรยา หรือ éducateurs or moniteurs ซึ่งเป็นบุคคลที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดอยู่กับเด็ก ก็เป็นสิ่งจำเป็นอยู่มิใช่น้อยและด้วยการเล็งเห็นคุณค่าในสิ่งเหล่านี้ ประเทศต่าง ๆ จึงพากันจัดให้มีการฝึกอบรมคณะเจ้าหน้าที่กันขึ้นอย่างกว้างขวาง

ก. ชนิดของการฝึกอบรม

ประเทศส่วนมาก ได้มองเห็นประโยชน์ในการจัดการฝึกอบรมคณะเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์เด็กเป็นอย่างยิ่ง แต่บางประเทศก็ยังมิได้ลงมือดำเนินการ การฝึกอบรมดังกล่าวนี้ควรจะดำเนินการโดยทางโรงเรียนสังคมสงเคราะห์ หรือศูนย์กลางการสงเคราะห์เด็ก หรือในสถานสงเคราะห์เด็กแห่งนั้น ๆ เองก็ได้

ในระหว่างชนิดและโปรแกรมการฝึกอบรมที่ประเทศต่าง ๆ ดำเนินการอยู่ พอจะสรุปได้ ดังนี้

(๑) *การฝึกรวม* มีระยะการฝึกอบรมตั้งแต่ ๑–๓ ปี ในขั้นต้นควรจะได้วางรากฐานการฝึกอบรมแก่ครูชั้นมัธยม พยาบาลเด็ก และนักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่เหมาะสมอื่น ๆ และเมื่อสำเร็จการฝึกอบรมแล้วจะต้องได้รับอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรจากทางราชการแห่งนั้น ๆ ด้วย

(๒) *การฝึกเฉพาะ* ใช้เวลาอบรมประมาณ ๓ เดือนหรือมากกว่านั้นเฉพาะเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์เด็กที่มีประสพการณ์มาแล้ว เพื่อจะได้รับความรู้ใหม่ ๆ และแปลก ๆ โดยผู้รับการฝึกอบรมจะต้องได้รับอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรด้วยเช่นกัน

(๓) *การฝึกอบรมผู้เข้าใหม่* เพื่อฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ผู้มาใหม่ให้ได้รับประสพการณ์ยิ่งขึ้น เพื่อจะได้ทราบซึ้งถึงภูมิภาคและความสำคัญในการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่หรือระหว่างกลุ่ม ให้มีความรู้ความสามารถในหลักการและกลวิธีหรือศิลปในการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมวิธีนี้อาจจะต้องใช้ระยะเวลานาน และจะต้องเปิดการอบรมขึ้นโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

(๔) *การฝึกอบรมระยะสั้น* ซึ่งอาจจัดให้มีการเรียนประจำวันหรือฟังคำบรรยาย เพื่อให้โอกาสแก่คณะเจ้าหน้าที่ได้เข้าซึ้งถึงปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ จะได้มีการถกเถียง หรือตั้งปัญหาอภิปรายกันขึ้นอย่าง

เปิดเผย เป็นการกระตุ้นเตือนหาทางพิจารณาแก้ไขคำวิพากย์วิจารณ์ต่างๆ เร่งเร้าให้เกิดความสนใจ ในเรื่องราว รายละเอียด และวิธีการใหม่ ๆ ตลอดจนการประเมินผลของการฝึกอบรมนี้ด้วย

(๕) *การฝึกอบรมพิเศษ* จัดเฉพาะเจ้าหน้าที่ระดับที่ปรึกษาหรือผู้ฝึกสอน ซึ่งมีส่วนรับผิดชอบในการฝึกการเป็นผู้นำ หรือผู้บังคับบัญชาที่ดีแก่เจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ วิธีการนี้นับเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อจะได้ทราบถึงระบบการฝึกสอน หรือการถ่ายทอดวิชาความรู้อันถูกต้อง

(๖) *การฝึกอบรมในสถานสงเคราะห์เด็ก* เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ความก้าวหน้ายิ่งขึ้น ซึ่งประกอบด้วยการจัดให้มีการประชุมเจ้าหน้าที่ทั้งหมด หรือบางกลุ่ม เพื่อพิจารณาตัดสินปัญหาหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและอื่น ๆ

ข. การพิจารณาคัดเลือกบุคคล เข้ารับการฝึกอบรม

ประเทศส่วนมาก ได้ให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งในตัวบุคคลที่จะเข้ามาปฏิบัติงานในสถานสงเคราะห์เด็ก ทั้งนี้ ไม่เพียงแต่จะต้องคำนึงถึงงานดี เงินดี เท่านั้น หากแต่จะต้องระลึกถึงในความสำคัญของวิธีการสงเคราะห์เด็ก รวมตลอดทั้งหลักการสังคมสงเคราะห์ การรักษาพยาบาล และการสั่งสอนอบรมอันถูกหลักวิชาอีกด้วย

ในการที่จะเปิดโอกาสแนะนำวิชาความรู้ มาให้แก่บุคคลที่เหมาะสมเหล่านี้ จะต้องมีการคัดเลือกตัวบุคคลนั้น ๆ ด้วย ในสหราชอาณาจักร กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่จัดพิมพ์แผ่นโฆษณาเพื่อการนี้แจกจ่ายไปทั่วประเทศ โดยระบุข้อความย้ำให้เห็นหน้าที่และความสำคัญของเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์เด็กทั้งหลายว่ามีอยู่อย่างไร

ทั้งนี้ ก็เพราะว่าในกาลก่อนไม่เคยมีประเทศใดจัดทำการโฆษณาให้ประชาชนได้ตระหนัก หรือเข้าใจ หรือเห็นความสำคัญของบุคคลผู้มีหน้าที่ดำเนินงานในสถานสงเคราะห์กันแต่อย่างใด และมาตราการเหล่านี้เองจะก่อให้เกิดการกระตุ้นเตือน เกิดการสนใจและสามารถเลือกเฟ้นตัวบุคคลอันเหมาะสม มาปฏิบัติหน้าที่การงานในสถานสงเคราะห์ได้ในที่สุด

ถ้าหากว่าระบบแห่งการคัดเลือกบุคคล ได้วางไว้เป็นอย่างสูง หรือว่างานในสถานสงเคราะห์ได้ดำเนินไปอย่างพึงพอใจยิ่งแล้ว ก็เป็นที่เข้าใจว่าการเลือกตัวคนจะต้องกระทำกันอย่างละเอียดถี่ถ้วนที่สุด ในเอกสารอันเกี่ยวกับงานบริการสวัสดิภาพสังคมของสมาคมชาวสวิสได้กล่าวไว้ว่า *คุณวุฒิอันดีเยี่ยมของเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์เด็กก็คือ การเข้าใจในตัวเด็กเป็นรายบุคคล ซึ่งจะต้องเป็นผู้มีความสามารถในการสดับตรับฟัง มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการเป็นผู้นำ และมีความเชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำและปรึกษาหารือโดยทุกวิถีทางด้วย*

ในประเทศฝรั่งเศส บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าฝึกอบรมจะต้องถูกส่งไปฝึกงานขั้นทดลอง อยู่กับพ่อบ้านแม่บ้านเป็นเวลาหลายสัปดาห์

เพื่อให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในสถานสงเคราะห์นั้นได้ ที่ศูนย์กลางการฝึกอบรมผู้นำกลุ่มในเนเธอร์แลนด์ ผู้รับการคัดเลือกจะถูกสัมภาษณ์โดยจิตแพทย์และนักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งมีประสพการณ์เกี่ยวกับการอุปการะเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์เป็นอย่างดีมาแล้ว และบางทีก็อาจจะได้รับการทดสอบจากนักจิตวิทยาด้วย

บางประเทศ ที่มีสถานสงเคราะห์เด็กดำเนินการโดยองค์การรัฐบาลหรือโดยองค์การศาสนา จะเห็นได้ว่า คณะเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ส่วนมากจะได้รับการพิจารณาแต่งตั้งโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเกี่ยวข้อง และในกรณีเช่นนี้เอง จะทำให้การอบรมขาดความสำคัญลงไป มากกว่าการที่จะพิจารณาคัดเลือกบุคคลเข้ามารับการฝึกอบรมตามชนิดและโปรแกรมของการฝึกอบรมที่วางไว้แล้ว

ค. โปรแกรมการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์ ที่ยังใช้อยู่ในปัจจุบัน

ในสหราชอาณาจักร Curtis Committee ได้เสนอข้อแนะไว้ในรายงานของเดือนมีนาคม ปี ค ศ. ๑๙๔๖ ว่า โครงการการฝึกอบรมเป็นเรื่องรีบด่วน และทำให้มีการประสานงานกันระหว่างองค์การต่าง ๆ ไปในทางที่ดีอีกด้วย

ขั้นแรกทีเดียว รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยได้จัดตั้งสภากลางการฝึกอบรมและดูแลเด็กขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๔๗ มีคณะ

กรรมการจำนวน ๑๗ คน ซึ่งได้เลือกเฟ้นมาจากผู้แทนองค์การต่าง ๆ ที่ดำเนินการเกี่ยวกับเด็กทั่วประเทศ

สภากลางแห่งนี้ มิได้จัดวางหลักสูตรการฝึกอบรมไว้โดยเฉพาะ แต่ได้สนับสนุนให้มีขึ้นตามสถาบันการศึกษาบางแห่ง จุดประสงค์อันสำคัญของสภานี้ก็เพื่อฝึกอบรมผู้ที่จะมาทำหน้าที่เป็นแม่บ้านและพ่อบ้าน เพื่อให้ได้รับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาการดูแลเด็กที่อยู่ประจำ ซึ่งหลักสูตรอันนี้จะกำหนดโดยเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นและองค์การอาสาสมัคร ผู้เข้าฝึกอบรมซึ่งได้รับการคัดเลือกจากสภากลางนี้แล้ว อาจได้รับเงินทุนเล่าเรียน ได้รับค่าใช้จ่ายอันจำเป็นต่าง ๆ ตลอดจนค่าพาหนะเดินทาง หลักสูตรนี้มีกำหนดไม่เกิน ๑๔ เดือน ในสองเดือนแรก เป็นภาคปฏิบัติงานในสถานสงเคราะห์ เพื่อให้เกิดความสนใจ ตลอดจนศึกษาถึงความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ ต่อจากนั้นอีก ๖ เดือนจึงใช้เวลาศึกษาที่วิทยาลัยเทคนิค ซึ่งเป็นการเรียนทั้งในชั้นและปฏิบัติงานควบคู่กันไปด้วย แต่อย่างไรก็ดีไม่มีการกำหนดวุฒิการศึกษาไว้ เป็นอำนาจของสภากลางจะพิจารณาว่า ใครมีความเหมาะสมแค่ไหนเพียงไรแล้วก็ส่งไปปฏิบัติงานควบคุมดูแลเด็กต่อไป ในหลักสูตรได้จำกัดอายุผู้เข้าฝึกอบรมไว้ว่า ชายต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๑ ปี หญิงไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี แต่ทั้ง ๒ เพศนั้นต้องมีอายุไม่เกิน ๓๐ ปี ต่อมาในเดือน ตุลาคม ปี ค.ศ. ๑๙๕๐ หลักสูตรจำนวน ๑๙ วิชา ได้ถูกกำหนดขึ้นโดย

องค์การท้องถิ่น ๘ แห่ง และอีก ๓ วิชา กำหนดขึ้นโดยองค์การอาสาสมัคร และในปีนั้นเอง จำนวนผู้เข้าฝึกอบรม ๓๕๕ คน (หญิง ๓๐๐ ชาย ๕๕) ก็จบการศึกษา และได้รับประกาศนียบัตรจากสภากลางในสาขาวิชาการดูแลเด็กที่อยู่ประจำ นอกจากนั้นยังมีอีก ๒๐๔ คน ที่กำลังรับการฝึกอบรมอยู่ อันเป็นเรื่องที่กระทรวงมหาดไทยภูมิใจนักว่า "*การจัดหางานได้เป็นไปแล้วอย่างเรียบร้อย บุคคลเหล่านี้ กำลังสร้างตัวของเขาเป็นอย่างดี และจะเป็นผู้มีค่ายิ่งในการเลี้ยงดูเด็ก*" ผู้รับการฝึกอบรมเป็นจำนวนมากทั้งชายและหญิง ได้เรียนสำเร็จตามหลักสูตรเพื่อเข้ารับตำแหน่งหน้าที่พ่อบ้านและแม่บ้าน และบางคนก็ได้รับตำแหน่งหน้าที่อย่างเต็มภาคภูมิในสถานสงเคราะห์เล็ก ๆ บางแห่ง

ในการที่จะเปิดโอกาสแก่เจ้าหน้าที่ตามบ้านเด็ก ผู้เคยผ่านการฝึกอบรมมาแล้วเพื่อให้เขาเหล่านั้น ได้รับความรู้ความชำนาญอันทันสมัยนั้นควรจะได้เปิดการอบรมขึ้นอย่างน้อยสัก ๓ เดือนโดยต้องให้คณะเจ้าหน้าที่มารับการอบรมภาคปฏิบัติ ภายใต้การแนะนำอันถูกต้องหลักสูตรอันนี้เริ่มขึ้นโดยกระทรวงมหาดไทย ภายใต้คำแนะนำของสภากลางการฝึกอบรมดังกล่าวมาแล้ว

หลักสูตรสำหรับผู้เข้าใหม่ ได้จัดขึ้นสำหรับเจ้าหน้าที่ตามบ้านเด็กโดยเฉพาะแก่พ่อบ้านและแม่บ้านซึ่งรับผิดชอบดูแลเด็กอยู่ในกลุ่มครอบครัวตามบ้าน หรือในบ้านพักเด็กเป็นหลัง ๆ หรือในกลุ่มเด็กซึ่งอยู่ตามสถานสงเคราะห์ใหญ่ ๆ เพื่อจะได้มีความชำนาญงานเพิ่มมาก

ยิ่งขึ้น นับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๘ จนถึง ค.ศ. ๑๙๕๐ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการนี้จำนวน ๕๐๕ คน ซึ่งในหลักสูตรก็ได้บรรจุการบรรยายของเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่สำคัญ ๆ ของสถานสงเคราะห์นั้น ๆ เองไว้ด้วย และบางทีเจ้าหน้าที่ขององค์การอาสาสมัครก็จะมาให้การบรรยายเป็นรายบุคคล ในการจัดหาผู้สอนให้แก่เจ้าหน้าที่บางประเภทนั้นกรรมการคณะอำนวยการศึกษาและสุขภาพเด็กแห่งมหาวิทยาลัยลอนดอนเป็นผู้กำหนดขึ้นสำหรับหลักสูตรการฝึกอบรมพิเศษ ซึ่งประกอบด้วยทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อเป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้ไปสู่ความเป็นบัณฑิต หรือได้รับประกาศนียบัตรจากสถาบันการศึกษาแห่งนี้ต่อไป และในการนี้ กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียนให้ด้วย

ตัวอย่างที่เห็นได้ง่าย จากการจัดการฝึกอบรมขั้นทดลองขององค์การอาสาสมัคร ก็คือโดยวิทยาลัยฝึกอบรมนิกายแคธอลิคแห่งกรุงลอนดอนเมื่อฤดูร้อนของปี ค.ศ. ๑๙๔๗ ซึ่งได้เปิดการอบรมแก่บรรดานางชีตามบ้านเด็กที่นับถือนิกายนี้ นับแต่นั้นมาก็ได้มีนางชี ๘๐ คนได้รับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาการดูแลเด็ก แต่โดยที่นางชีไม่ค่อยจะมีโอกาสออกจากสถานสงเคราะห์ตลอดปีได้ เพราะฉะนั้นจึงได้มีการจัดวางหลักสูตรอย่างสั้นให้แก่นางชี ๕๐ คน เพื่อเข้าฝึกอบรม ที่กรุงลอนดอนในฤดูใบไม้ผลิของปี ค.ศ. ๑๙๕๐ ต่อมาได้เปิดการอบรมนางชีอีก ๒ ครั้ง ๆ ละ ๓๐ คน เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๑ กับปี ค.ศ. ๑๙๕๒ ตามลำดับ

"จุดประสงค์ของโปรแกรมนี้ ก็เพื่อคำนึงถึงความต้องการของเด็ก ว่าความต้องการเหล่านี้จะบังเกิดผลดีขึ้นแก่บ้านเด็กอย่างไรบ้าง ในด้านความเจริญเติบโตของเด็กตามภาวะปกติแห่งทางร่างกายและจิตใจ อันเป็นเรื่องที่อาจจะมีปัญหาขึ้นได้นั้น ก็เป็นเรื่องที่จะต้องได้รับฟังการบรรยายและมีการอภิปรายร่วมกัน ในด้านการศึกษาและงานบริการสังคม จะต้องจัดให้มีการออกเยี่ยมเยียนตามสถานสงเคราะห์เด็กอ่อน สถานพยาบาล หรือตามโรงเรียนต่าง ๆ จะต้องจัดให้มีการบรรยายในสาขาการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อนำเวลาว่างมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ในด้านความรู้สึกของการติดต่อประสานงาน ซึ่งอาจประสบทั้งความสำเร็จ หรือความผิดหวังนั้น จะต้องได้รับทั้งการปลอบใจและการเร่งเร้า และในความคิดเห็นที่สอดคล้องต้องกัน ก็จะต้องพยายามส่งเสริมเพื่อความปกติสุขของเด็กเหล่านั้นในทุกโอกาสที่มีอยู่ ทั้งนี้ก็เพราะว่าความต้องการที่จะเห็นเด็กได้มีชีวิตและความเป็นอยู่ทางบ้านที่ดีนั้น เป็นเรื่องที่ได้รับรองกันทั่วไปแล้ว แต่สิ่งเหล่านี้ก็มิใช่จะกระทำกันได้ง่ายนัก เพราะเหตุว่ามีเด็กอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก อันเป็นเรื่องที่ต้องคิดต้องคำนึงถึงด้วย *ดังนั้นความสำคัญในการสร้างสถานสงเคราะห์เล็ก ๆ หรือแยกบ้านเด็กออกไปเป็นกลุ่มย่อย ๆ จึงเป็นของจำเป็นและรีบด่วน แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่แน่นอนว่าจะทำเช่นนั้นได้เสมอไป* เพราะตามสถานสงเคราะห์ทุกแห่ง ย่อมขึ้นอยู่กับการจัดหาตัวเจ้าหน้าที่มาร่วมปฏิบัติงานอย่างพร้อมบูรณ์ และจะ

ต้องประกอบด้วยความคิดเห็นและวิธีการอันก้าวหน้าอยู่เสมอ เพื่อจะได้เป็นที่ประจักษ์ต่อความรู้สึกแห่งความต้องการซึ่งมีอยู่ในทุกวันนี้"

รัฐบาลอุรุเกวย์ รายงานว่า ได้เล็งเห็นความจำเป็นที่จะจัดการฝึกอบรมบุคคลขึ้นเป็นพิเศษ โดยไม่ต้องจำกัดว่าจะต้องอบรมเพียงเฉพาะพ่อบ้านหรือแม่บ้านเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เองจึงได้มีการวางโครงการจัดตั้งโรงเรียนสำหรับฝึกอบรมขึ้นแห่งหนึ่ง เพื่อใช้เป็นสถานที่ฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์เด็กทั้งหลาย รวมทั้งให้การฝึกอบรมภายในแก่บรรดาเจ้าหน้าที่อื่น ๆ อีกด้วย ในออสเตรเลียภาคใต้ ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ แม่บ้าน และเจ้าหน้าที่ชั้นอาวุโส เป็นผู้ได้รับการฝึกอบรมจากมหาวิทยาลัยหรือจากสถาบันอื่น ๆ หรือจากโรงพยาบาลสุดแต่สาขาวิชาชีพของแต่ละบุคคล

ในประเทศอียิปต์ สมาคมส่งเสริมบริการสังคมซึ่งมีความสัมพันธ์กับกระทรวงศึกษาธิการ ได้ร่วมมือกันจัดการฝึกอบรมพิเศษแก่เจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์เด็กขึ้น และถึงแม้ว่าบุคคลเหล่านั้นจะต้องเรียนระหว่างทำงานด้วยก็ตาม แต่ก็ได้จัดให้มีการบรรยายตอนค่ำ ๔ครั้งต่อ ๑สัปดาห์รวมตลอดเวลา ๒ ปี ในสาขาวิชาต่าง ๆที่เกี่ยวกับสุขภาพเด็ก การปฐมพยาบาล จิตวิทยาและปัญหาเด็ก สังคมวิทยา และสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ภายใต้การควบคุมดำเนินงานของ คณะกรรมการ ซึ่งแต่งตั้งขึ้นโดยสมาคมดังกล่าว และกระทรวงศึกษาธิการร่วมกัน ผู้สำเร็จการอบรมจะได้รับประกาศนียบัตรด้วย

ในประเทศฟินแลนด์ มีโรงเรียนฝึกอบรม ผู้อำนวยการสถานสงเคราะห์เด็ก ซึ่งจะให้การอบรมทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติรวมทั้งวิชาอื่น ๆ แก่ชายหญิงที่มีโครงการจะออกไปทำงานเกี่ยวข้องกับเด็ก ๆ

ในสวีเดน มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดบ้านเด็กอย่าง **"เป็นทางการ"** *โดยบังคับให้แม่บ้านในสถานสงเคราะห์เด็กทุกคน ต้องผ่านการอบรมงานบริการสงเคราะห์เด็ก และต้องมีความชำนาญงานในภาคปฏิบัติด้วย* องค์การสวัสดิการสังคมสงเคราะห์ของชาวสวีเดน เป็นผู้จัดวางหลักสูตร ๓ ปี สำหรับฝึกอบรมพวกแม่บ้านเหล่านี้ ซึ่งมีทั้งระเบียบข้อบังคับในด้านทฤษฎี และข้อแนะนำการบริหารงานในด้านปฏิบัติ โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล คุณสมบัติพิเศษของแม่บ้าน ในสถานสงเคราะห์เด็กอ่อน หรือในสถานสงเคราะห์แม่และเด็กนั้น เป็นสิ่งที่พึงประสงค์อย่างยิ่ง ซึ่งแม่บ้านดังกล่าวจะต้องเข้ารับการอบรมในวิชาการเลี้ยงดูเด็กและจะต้องผ่านการสอบไล่จากโรงเรียนอนุบาลซึ่งทางการรับรอง หรือ ต้องเป็นครูที่ได้รับประกาศนียบัตรทางบริการสงเคราะห์เด็กมาแล้วพยาบาลเด็กโดยเฉพาะจะต้องผ่านการอบรมมาแล้วตามหลักสูตร ๖ เดือน หรือ ๑ ปี เป็นอย่างน้อย และจะต้องเป็นผู้มีประสพการณ์ในการเลี้ยงดูเด็กทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การฝึกอบรมภายในของสาขาการสงเคราะห์เด็กนี้ จัดขึ้นเพื่อสถานสงเคราะห์ประมาณ ๒๐ แห่ง คณะกรรมการสวัสดิการสังคมแห่งชาติเป็นผู้อนุญาต ในการดำเนินงานจัดสอนอบรมเพื่อ

เป็นเครื่องช่วยเหลือแนะนำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล ได้ปฏิบัติหน้าที่การงานของตนอย่างมีประสิทธิภาพสืบไป

ประเทศนอร์เวย์ เพิ่งจะจัดให้มีการฝึกอบรมคณะเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์เด็ก โดยจัดโปรแกรมหนักไปทางด้านการบริหารงานส่วนท้องถิ่นและงานสังคมสงเคราะห์ คือเมื่อเดือนกรกฎาคมของปี ค.ศ. ๑๙๕๒ ได้มีการมอบหมายให้โรงเรียนการบริหารงานท้องถิ่นและสังคมสงเคราะห์ เป็นผู้จัดวางหลักสูตรในการนี้ขึ้น คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องเป็นหัวหน้า หรือรองหัวหน้าหน่วยงานของสถานสงเคราะห์เด็ก และจะต้องมีความชำนาญในการปฏิบัติงานด้านนี้มาแล้วอย่างน้อย ๑๐–๑๕ ปี โดยมิได้คำนึงถึงภาคทฤษฎีเท่าไรนัก มีกำหนดระยะเวลาการฝึกอบรมประมาณ ๑๐ เดือน และในระหว่างฤดูร้อน ผู้เข้าอบรมจะต้องออกไปปฏิบัติงานในสถานสงเคราะห์เด็กอย่างจริงจังเป็นเวลา ๘ สัปดาห์ เพื่อหาความรู้ความชำนาญและเกิดการสนใจในงานนี้ขึ้นเป็นพิเศษ แต่โดยที่มิค่อยจะมีใครได้เดินทางไปศึกษาและดูงานจากต่างประเทศ ดังนั้น กระทรวงการสังคมสงเคราะห์จึงได้จัดทำข้อตกลงกับประเทศเดนมาร์คขึ้น เพื่อขอส่งเจ้าหน้าที่และนักศึกษาของตนไปศึกษา และฝึกงานการอุปการะเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์ยังประเทศนั้นโดยรัฐบาลนอร์เวย์เป็นผู้ออกเงินค่าใช้จ่ายเองทั้งสิ้น นักศึกษาเหล่านี้จะพากันแยกย้ายออกไปฝึกงานตามบ้านเด็กทุก ๆ วัน และเมื่อทุกคนได้มารวมกันอยู่ที่โรงเรียนในฤดูใบไม้ร่วงนักศึกษาเหล่านี้ก็จะมีโอกาสได้แสดง

ความคิดเห็น ยกปัญหาต่าง ๆ เข้าถกเถียงหารือกัน และมีการอภิปรายเป็นคณะร่วมกับผู้ตรวจการสงเคราะห์เด็กหรือเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน บัดนี้ *ประเทศนอร์เวย์ได้จัดตั้งคณะกรรมการฝึกอบรมไว้โดยเฉพาะแล้วได้มีการจัดสร้างโรงเรียนฝึกอบรมขึ้นอย่างถาวร เพื่อใช้เป็นสถานที่ถ่ายทอดวิชาความรู้ต่าง ๆ แก่เจ้าหน้าที่สงเคราะห์เด็ก ให้ได้รับประสพการณ์ยิ่งขึ้น*

ในปีค.ศ. ๑๙๔๖ คณะกรรมการจัดการฝึกอบรมงานสงเคราะห์เด็กของประเทศเนเธอร์แลนด์ ได้จัดวางหลักสูตรการอบรมบรรดาผู้นำหรือหัวหน้ากิจการในสถานสงเคราะห์ ออกเป็น ๒ ประเภท ประเภทแรกเพื่อฝึกอบรมบุคคลผู้จบชั้นมัธยมศึกษามาแล้ว มีหลักสูตรกำหนดไว้ ๒ ปี และมีเวลาเรียน ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เมื่อรวมผลการเรียนและผลการปฏิบัติงานเข้าด้วยกันแล้ว ผู้มีสิทธิเข้าสอบไล่และที่สอบได้แล้วจะได้รับประกาศนียบัตรด้วย ส่วนประเภทหลัง เป็นหลักสูตรการอบรมชั้นสูงขึ้นไปเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงหรือผู้ที่สำเร็จการอบรมจากประเภทแรกแล้ว มาเข้ารับการฝึกอมรมในประเภทนี้เพิ่มเติมอีก มีหลักสูตรการอมรม ๒ ปีเช่นเดียวกัน โดยอบรมในตอนค่ำสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง และเมื่อเรียนจบแล้วก็จะได้รับประกาศนียบัตร ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๙๔๗ ได้มีการจัดตั้งศูนย์การฝึกอบรมพิเศษแก่บรรดา "กลุ่มผู้นำ" ที่เมืองมิดเดลลูและแอมเมอสฟอร์ท โดยมีหลักสูตรปีครึ่งสำหรับทำปริญญา และมีหลักสูตร ๑ ปีสำหรับการแนะนำควบคุมภาคปฏิบัติ เมื่อนักศึกษาจบการฝึก

อบรมตามหลักสูตรดังกล่าวนี้แล้ว ก็มีสิทธิเข้าเรียนต่อในโรงเรียนสังคมสงเคราะห์ เพื่อรับเครดิตเพิ่มขึ้นอีก การพิจารณาจัดวางหลักสูตรไว้เช่นนี้ ก็เพื่อเป็นการส่งเสริมเพิ่มกำลังใจแก่บรรดาพ่อบ้านแม่บ้านที่ได้ปฏิบัติงานในสถานสงเคราะห์มาเป็นเวลานาน จนอาจจะทำให้เกิดความเบื่อหน่ายท้อถอย หรือหาทางจะเปลี่ยนอาชีพเสียใหม่ *เนเธอร์แลนด์* ได้ชี้ให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์บางคนที่ทำงานด้วยความเอาใจใส่และเกิดประโยชน์ หากไม่ประสงค์จะอยู่ในสถานสงเคราะห์นานเกินควร ก็จะได้รับการสนับสนุนให้เปลี่ยนไปทำงานสังคมสงเคราะห์สาขาอื่น ๆ ตามความเหมาะสมต่อไป *มีข้อพึงระลึกไว้ด้วยว่าการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับบริการสงเคราะห์เด็กนั้น สิ่งแรกที่สำคัญสุดก็คือ การมีประสพการณ์ในงานอุปการะเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์ อันเป็นงานที่มีค่ายิ่งแก่ตัวผู้ปฏิบัติและแก่สถาบันแห่งนั้นเองด้วย*

สหรัฐ รายงานว่า ผู้อำนวยการสถานสงเคราะห์เด็กควรจะได้รับการฝึกอบรมเช่นเดียวกับพระ นักศึกษา และนักสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้จะได้เห็นจากประโยชน์ของการฝึกอบรมนักสังคมสงเคราะห์ว่า ได้มีเพิ่มมากขึ้น และด้วยเหตุที่พ่อบ้านแม่บ้านเป็นผู้ที่มีประสพการณ์มาแตกต่างกัน มีวิชาความรู้แตกต่างกัน และบางแห่งก็ไม่ต้องการคุณวุฒิในการศึกษา หรือไม่มีการฝึกอบรมพ่อบ้านแม่บ้าน แม้กระทั่งการฝึกอบรมเป็นการภายใน ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่ทำให้สหรัฐ ต้องปรับปรุงแก้ไขและได้ลงมือเร่งรีบดำเนินการเปิดการฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ดังกล่าวแล้ว

ด้วยการจัดตั้งโรงเรียน สังคมสงเคราะห์ขึ้น อย่างแพร่หลาย ทั่วประเทศดังเป็นที่เห็นกันอยู่ในขณะนี้แล้ว

ในขณะเดียวกัน รัฐบาลแห่งมลรัฐก็ได้พยายามวางระดับที่ปรึกษาเพื่อให้มีหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำองค์การต่าง ๆ ในอันที่จะเปิดการฝึกอบรมกันขึ้น รวมทั้งการยกระดับมาตรฐานของสถานสงเคราะห์เด็กให้สูงตามขึ้นด้วย

อย่างไรก็ดี เพื่อที่จะเร่งเร้าองค์การต่าง ๆ ให้มีความก้าวหน้าในหลักและวิธีการดูแลอบรมเด็กเพิ่มขึ้น สภาการสงเคราะห์เด็กแห่งอเมริกาจึงได้อุบัติขึ้น และเป็นที่รวมของบรรดาองค์การต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน ซึ่งมีจำนวนถึง ๒๐๗ องค์การด้วยกัน เพื่อเป็นการสร้างสรรวางรากฐานในงานบริการสาธารณะขององค์การทั้งหลาย ตลอดจนการดำเนินงานในสถานสงเคราะห์ การจัดตั้งสถานรับเลี้ยง เด็กกลางวันและการส่งเสริมชุมชน นอกจากงานดังกล่าวแล้ว สภานี้ยังมีกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การออกเอกสารสิ่งพิมพ์ การแลกเปลี่ยนข่าวสาร การจัดทำสถิติเด็ก การให้คำแนะนำปรึกษาในภาคปฏิบัติ ตลอดจนการจัดการประชุมและอภิปราย เหล่านี้เป็นต้น

ในประเทศบราซิล ยังไม่มีการเปิดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่กรมการสงเคราะห์เด็กมิได้มีระเบียบว่า เจ้าหน้าที่สงเคราะห์เด็กจะต้องผ่านการอบรมมาแล้ว ส่วนในประเทศอินเดีย เมื่อได้เปิดการสัมมนาเป็นครั้งแรกว่าด้วยบทบาท แห่งองค์การสังคมสงเคราะห์อาสาสมัคร โดยจัดให้มี

ขึ้นเมื่อเดือนเมษายน ปี ค.ศ. ๑๙๕๔ ณ กรุงเดลฮี ตามแผนการ ๕ ปีนั้น เป็นผลให้กรมการสงเคราะห์เด็กมีความคิดคำนึงว่า ควรจะได้นำเอาวิธีการจัดเด็กจำนวนน้อยให้เข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์มาใช้ และในขณะเดียวกันก็ได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อให้มีหน้าที่จัดการประชุมพบปะของบรรดาเจ้าหน้าที่แห่งสถานสงเคราะห์เด็กทั้งหลายอีกด้วย

ง. หลักสูตรการฝึกอบรม

แผนการสำหรับจัดวางหลักสูตรการฝึกอบรม จะต้องครอบคลุมและเป็นไปตามความจำเป็นและต้องการ ซึ่งรวมทั้งการบรรยายทางวิชาการและการดูแลควบคุมปฏิบัติหน้าที่แห่งการงานนั้นๆ เพราะหลักสูตรการฝึกอบรมนี้จะต้องจัดให้ตรงกับประเภทของเจ้าหน้าที่ ที่จะเข้ามารับการอบรมด้วย ในรายงานชี้ให้เห็นด้วยว่า การฝึกอบรมที่ได้ผลดี มักจะได้แก่คณะเจ้าหน้าที่ผู้ได้ร่วมงานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และต้องไม่เป็นกลุ่มที่ใหญ่หรือมากคนเกินไปนัก การวางหลักสูตรจะต้องให้เหมาะสมกับชั้นเรียนและงานภาคปฏิบัติ จะต้องตระเตรียมการออกเยี่ยมเยียนและสังเกตการณ์ตามหน่วยงานต่าง ๆ ไว้อย่างพรักพร้อมรวมทั้งการอภิปรายร่วมกันกันด้วย

ในประเทศนอร์เวย์ หลักสูตรการฝึกอบรมผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานสงเคราะห์เด็ก ถูกจัดวางขึ้นโดยโรงเรียนสังคมสงเคราะห์และการบริหารงานเทศบาล แห่งกระทรวงการสังคมสงเคราะห์อันประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. *ความเจริญเติบโตของเด็ก*

๒. *การอนามัยและสุขวิทยา*

๓. *วิธีการจัดสถานสงเคราะห์เด็ก*

๔. *กฎหมายที่เกี่ยวกับงานสวัสดิภาพสังคม*

๕. *กิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ งานอดิเรก และเครื่องเล่นสำหรับเด็ก*

๖. *วัฒธรรม*

๗. *ความหมายและความสำคัญในการออกกำลังกาย*

ในการจัดวางโปรแกรม การฝึกอบรมคณะเจ้าหน้าที่ดังกล่าวนี้จะต้องตระเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์การฝึกอบรมไว้ให้พร้อมเพรียงด้วย อาทิเช่น

ห้องสมุดเล็ก ๆ ซึ่งประกอบด้วยหนังสือตำรับตำราต่าง ๆ ที่แสดงความก้าวหน้าในวิธีการอุปการะเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์ ในบางประเทศก็ได้มีการเตรียมการเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ แต่ก็ยังไม่เป็นการเพียงพอ เพราะมีความจำเป็นจะต้องจัดแปลออกมาจากตำราภาษาอื่น ๆ ซึ่งมีอยู่มากมาย ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเอกสารระหว่างกัน

ทัศนาการ โดยเฉพาะภาพยนต์ เพราะภาพยนต์เป็นกิจกรรมชิ้นหนึ่งที่มีอิทธิพล และมีคุณค่าในอันที่จะแสดงหรือฉายให้เห็นสภาวะอันแท้จริงของสถานสงเคราะห์เด็กตามประเทศต่าง ๆ โดยจะต้องมีผู้อธิบายชี้แจงเปรียบเทียบในผลงานก้าวหน้า รวมทั้งมีการอภิปรายร่วมกันด้วย

คู่มือสำหรับผู้อำนวยการและพ่อบ้านแม่บ้าน หนังสือคู่มือเหล่านี้จะเห็นได้ในเพียงบางประเทศเท่านั้น และส่วนมากจะจัดทำขึ้นโดยเจ้าหน้าที่ส่วนกลาง หรือโดยองค์การ หรือสมาคมประจำชาติเพื่อให้ใช้ประโยชน์ได้ทั่วไป โดยเฉพาะเพื่อการชี้แจงแนะแนวทางแก่บรรดาเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์เด็ก คู่มือดังกล่าวนี้จะต้องวางจากรากฐานอันมีสาระสำคัญต่าง ๆ ประกอบด้วย นโยบาย วิธีปฏิบัติงาน ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ในสถานสงเคราะห์ และด้วยคุณค่าในสิ่งเหล่านี้เองย่อมจักน้อมนำความสัมฤทธิผลมาสู่การดำเนินงานสาขานี้อย่างไม่มีปัญหา

บทที่ ๙

สรุปแนวทางและปัญหาต่าง ๆ ในสถานสงเคราะห์เด็ก

ภายในโลกอันกว้างใหญ่ไพศาลนี้ เป็นการยากยิ่งที่จะพรรณนาถึงความหมายแห่งแนวทางของการอุปการะเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์ได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน เหตุทั้งนี้ ย่อมจักขึ้นอยู่กับสาระสำคัญแห่งรายงานข้อเท็จจริงและสถิติตัวเลขต่าง ๆ อันเกี่ยวกับวิวัฒนาการในงานบริการสงเคราะห์เด็ก กับมาตราการแห่งการสงเคราะห์ครอบครัวอันมั่นคง ซึ่งประเทศต่าง ๆ ควรจะได้ให้ความร่วมมือช่วยจัดส่งมาให้สหประชาชาติด้วย เพราะฉะนั้น จึงเป็นการค่อนข้างเสี่ยงอยู่มากที่จะสรุปงานชิ้นนี้ ซึ่งประเทศต่าง ๆ ได้ถือปฏิบัติกันอยู่เพื่อนำออกโฆษณาเผยแพร่ อีกทั้งยังจำเป็นจะต้องคำนึงด้วยว่า ประเทศทุกประเทศต่างก็ได้ใช้ความพยายาม ในอันที่จะสร้างสรรความเจริญก้าวหน้าให้แก่เด็กทุกคนที่ขาดชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีทางบ้านอยู่ด้วยกันทั้งสิ้น และก็จะต้องไม่ลืมด้วยว่า *กิจการทั้งหลายแหล่เหล่านี้ ย่อมจักขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี สภาวะแห่งสังคมในปัจจุบัน เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ คณะเจ้าหน้าที่อันทรงคุณวุฒิ รวมตลอดทั้งความต้องการและจำเป็นที่จะพิจารณาจัดแยกเด็กออกมาเลี้ยงดูจากบ้านเดิมของในแต่ละประเทศด้วย* ดังนั้นการเขียน

รายงานฉบับนี้จึงต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ เพื่อจะได้เป็นที่ประจักษ์ชัดทั่วกันว่า บัดนี้ความกระตือรือร้นในการปรับปรุงสร้างสรรความผาสุกเพื่อเด็กทั้งหลาย ได้เกิดขึ้นทั่วไปแล้วอย่างมีประสิทธิภาพ และนับเป็นความวิริยะอุตสาหะของบรรดาประเทศทั้งมวล โดยมิได้มีขอบเขตจำกัดอยู่แต่อย่างใด

ถึงแม้จะเป็นที่เห็นพร้อมยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า สถานที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก ก็คือ บ้านของเขาเอง หรือบ้านใหม่ที่แทนบ้านเดิมของเขาก็ตาม แต่ก็ยังมีประเทศอีกมากหลายที่ยังมิได้มีการริเริ่ม หรือปรับปรุงขยายมาตราการสังคมสงเคราะห์ให้กว้างขวางออกไปได้อย่างรวดเร็วนัก ทางที่ดีที่สุด ทุกประเทศควรจะได้ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วในประเทศของตนให้เป็นประโยชน์ คิดค้นปรับปรุงสถานสงเคราะห์เด็กให้เข้าสู่ขั้นมาตรฐาน จะต้องมีการคัดเลือกบุคคลและเปิดการฝึกอบรมคณะเจ้าหน้าที่ขึ้น อันเป็นการเล็งการณ์ไกลเพื่อความพัฒนาของประเทศเหล่านั้นเองด้วย

เป็นที่เห็นชัดแจ้งในประเทศส่วนมากทุกวันนี้ว่า การวัดระดับความเจริญรุ่งเรือง ย่อมจะผูกพันธ์อยู่กับปัญหาการอบรมสั่งสอนเด็กในสถานสงเคราะห์ด้วย ได้มีคำตอบชนิดที่เปิดเผยอยู่มากมายจากประเทศเหล่านี้ รวมทั้งการวิพากย์วิจารณ์ในอันที่จะพยายามค้นคว้าหามูลเหตุเพื่อปรับปรุงสถานสงเคราะห์เด็กให้มีสภาพที่ดียิ่งขึ้นอยู่ทุกขณะ

ความคิดเห็นที่มีกันอยู่โดยทั่วไปในปัจจุบันนี้ ต่างก็ยอมรับกันแล้วว่า ในการเลี้ยงดูทารกและเด็กเล็ก ๆ นั้น จะต้องให้การดูแลเอาใจใส่เป็น

พิเศษ และในโอกาสเดียวกัน ก็จะต้องช่วยอุปการะครอบครัวของเขาให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น แต่ถ้ามิอาจจะทำเช่นนั้นได้ ก็จะต้องพิจารณาเอาใจใส่ให้ความอุปการะไปในทางที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งอาจจะเป็นการรับตัวเด็กมาอยู่ในสถานสงเคราะห์เป็นกรณีพิเศษ เพื่อเด็กจะได้รับความอบอุ่นมั่นใจ และมีความสัมพันธ์กับเด็กโต ๆ อันเป็นความสำคัญในความเจริญงอกงามแห่งชีวิตของเขาต่อไปในภายหน้า

ในบางประเทศ เห็นว่ายังมีความเหมาะสมอยู่ในกรณีจำเป็นซึ่งจะต้องแยกเด็กออกมาจากบ้านเดิม อันเป็นความรู้สึกที่มีเป้าหมายแตกต่างกันออกไปหลายประการ เป็นต้นว่า เด็กมีปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติ หรือมีการคบเพื่อนไม่ดี จึงเป็นการยากที่จะปล่อยปละละเลยให้เด็กคงอยู่ในบ้านของเขา แต่หากจะต้องหาทางสงเคราะห์ช่วยเหลือเขาด้วยการส่งตัวไปอยู่กับครอบครัวอันเหมาะสม หรือหากจำเป็น ก็จะต้องรับตัวเข้าอุปการะเลี้ยงดูไว้ในสถานสงเคราะห์ต่อไป สิ่งเหล่านี้เองจึงเป็นสาเหตุให้ประเทศต่าง ๆ พากันขบคิดถึงการดำเนินงานจัดตั้งสถานสงเคราะห์สำหรับเด็กแต่ละประเภทขึ้นอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน ในขณะเดียวกันต่างก็พากันคำนึงว่า *ทำอย่างไรจึงจะช่วยไม่ให้เด็กต้องอยู่ในสถานสงเคราะห์นานจนเกินไป จะมีวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้ดีอย่างไรบ้างจะจัดส่งเด็กไปอยู่ที่ไหนจึงจะเหมาะสม ตลอดจนการหาหนทางว่าทำอย่างไรจึงจะช่วยเหลือให้เด็กได้กลับไปมีความสุขอยู่ในบ้านเดิมของเขาอย่างแท้จริง*

ดูเหมือนจะเป็นความรู้สึกที่มีอยู่โดยทั่วไป ซึ่งต่างก็ยอมรับกันว่าการดำเนินงานสถานสงเคราะห์เด็กจะเป็นวิธีเดียวที่ดีที่สุด คำว่า "*จงเข้ามาอยู่ในความอุปการะ*" นั้น ดูเหมือนจะเป็นเพียงความสามารถของนักสังคมสงเคราะห์ที่ได้ใช้กันอยู่ทั่วไป ซึ่งความจริงแล้วเขาควรจะได้ใช้โอกาสและประสพการณ์ที่มีอยู่ เพื่อสืบทราบให้ได้มาซึ่งรายละเอียดและข้อเท็จจริงต่าง ๆ อันเกี่ยวกับตัวเด็ก เช่นว่า *เด็กมีชีวิตและความเป็นอยู่อย่างไร มีอุปนิสัยใจคอเป็นอย่างไร มีความต้องการและสนใจอะไรบ้าง เป็นผู้มีร่างกายแข็งแรงหรืออ่อนแอเพียงไร มีปัญหาหรืออยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีเลวอย่างไรบ้าง* เหล่านี้เป็นต้น หลักฐานและรายละเอียดเหล่านี้จะทำให้นักสังคมสงเคราะห์สามารถช่วยเหลือเด็กได้ตามควรแก่กรณีโดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้ ไม่ว่าจะเป็นการรับเด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ ไม่ว่าจะเป็นการส่งเด็กไปอยู่กับญาติพี่น้องหรือครอบครัวตามบ้าน และไม่ว่าจะได้ดำเนินการโดยวิธีอันเหมาะสมอื่นใด กับทั้งยังเป็นการช่วยเพิ่มพูนความเข้าใจอันดีของเด็กอีกด้วยว่า เพราะเหตุใดเขาจึงมีความจำเป็นจะต้องแยกออกมาจากบ้าน ทำไมเขาจึงจะต้องไปอยู่ในสถานสงเคราะห์หรือที่ใด เขาจะอยู่ที่นั้นนานมากน้อยสักเพียงไหน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นรอยจารึกในการปรับปรุงชีวิตใหม่ของเด็กเอง เท่ากับว่าได้ช่วยกันหยั่งรากแก้วแห่งการกลับสู่ชุมชนให้กับเด็ก ๆ เหล่านั้นอย่างลึกซึ้งและมั่นคง

ในระหว่างที่เด็กอยู่ในสถานสงเคราะห์ เด็กควรจะได้รับการอบรมสั่งสอน ให้เขารู้สึกนึกในความหลังที่ได้ผ่านมา เพื่อเป็นบทเรียนสอนให้เขาเกิดความสนใจ มีความทะเยอทะยานที่จะปรับปรุงตน และนำความรู้ความสามารถของตนมาใช้ให้เป็นประโยชน์สืบไป ยิ่งไปกว่านั้นเด็กควรจะรับการสั่งสอนเพื่อให้รู้จักในคุณค่าแห่งการอยู่ร่วมกัน ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในชุมนุมชน รวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ภายในครอบครัวของเขาด้วย และเป็นการแน่นอนที่เด็กควรจะได้รับการตระเตรียมทุกสิ่งทุกอย่าง ไว้ให้พรักพร้อมก่อนที่เขาจะออกไปจากสถานสงเคราะห์ในวันหนึ่งข้างหน้า เพราะเหตุว่า การที่เด็กจะได้รับการปลดปล่อยนั้น ย่อมจะขึ้นอยู่กับสภาพทางสังคมและจิตใจที่เพียบพร้อมไปด้วยความกระตือรือร้น ที่จะกลับไปสู่บ้านเดิม สู่ครอบครัวที่เต็มใจรับเขาไว้ และสู่ชีวิตภายนอกด้วยลำแข้งของเขาเอง ในการนี้ควรจะได้นำหลักบริการติดตามสงเคราะห์เด็กมาใช้กับเขาด้วย เพื่อเขาจะได้มีชีวิตอยู่ในชุมนุมชนอย่างมีความสุขตลอดไป เพราะฉะนั้น พอจะเห็นกันได้แล้วว่า นับตั้งแต่วาระเริ่มแรกที่เด็กเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์จนกระทั่งถึงวาระสุดท้าย ที่เขาจะแยกตัวจากสถานสงเคราะห์ออกไปเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมนั้น จึงเป็นเรื่องที่มิอาจจะกำหนดเวลาให้แน่นอนตายตัวลงไปได้

โดยเฉพาะในประเทศที่มีการรับเด็กเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์เป็นระยะเวลานาน ไม่เพียงแต่จะมีการพิจารณาแบ่งกลุ่มเด็กออกไปเป็นพิเศษ

เท่านั้น หากแต่ยังได้จัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมชีวิตและความเป็นอยู่ประจำวันของเด็ก ให้ได้รับแต่ความร่าเริงแจ่มใส ทำให้เด็กมีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ และมีโอกาสที่จะได้รับสัมพันธภาพกับเด็กอื่น ๆ หรือบุคคลอื่น ๆ เป็นอย่างดียิ่ง การพิจารณาแบ่งเด็กออกเป็นหน่วยย่อย หรือให้อยู่ตามบ้านพักเป็นหลัง ๆ จะเป็นวิธีการอันเหมาะสมหลายประการที่จะช่วยให้เด็กเกิดความเป็นกันเอง มีชีวิตอย่างธรรมดาสามัญ เกิดความสนใจที่จะปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น เพราะเขาจะได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีทุกประการ ทั้งในด้านการแบ่งกลุ่ม ความเป็นอยู่หลับนอน การให้โอกาสพิเศษเป็นส่วนตัว ไม่บังคับในการที่จะต้องแต่งเครื่องแบบ สนับสนุนให้เขาออกไปคบหาสมาคมกับเพื่อนฝูงภายนอกสถานสงเคราะห์ ตลอดจนการติดต่อกับญาติพี่น้อง เหล่านี้คือสาระสำคัญแห่งการปฏิบัติงานในสถานสงเคราะห์เด็ก ที่ประเทศต่าง ๆ กำลังแสวงหากันอยู่ในทุกวันนี้ เพื่อเป็นแนวทางนำไปช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กเป็นรายตัว หรือเป็นกลุ่มก้อน แก่บรรดาเด็กที่ต้องอยู่ประจำ

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ควรจะกล่าวถึง ก็คือ สัมพันธภาพระหว่างสถานสงเคราะห์แต่ละแห่ง กับอาณาบริเวณแห่งชุมนุมชนนั้น ๆ ในท้องถิ่นมากหลายที่มีสถานสงเคราะห์ตั้งอยู่ ขณะนี้สถานสงเคราะห์เด็กแบบปิด กำลังพากันปรับปรุงให้เป็นแบบเปิด หรือกึ่งเปิดกันอยู่แล้ว เพื่อเด็ก ๆ จะได้รับแต่ความบันเทิง มีส่วนประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

และได้รับการทัศนศึกษาและการพักผ่อนหย่อนใจจากในชุมนุมชนนั้นเอง วิธีที่ดีอีกอย่างหนึ่งก็คือ การได้มีโอกาสใช้สำนักงานชำนัญทั้งหลายที่มีอยู่แล้ว ให้เป็นประโยชน์แก่ตัวสถานสงเคราะห์เอง เช่น ได้รับการช่วยเหลือจากจิตแพทย์ การทดสอบโดยนักจิตวิทยา การแนะแนวทางประกอบอาชีพและบริการต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของเด็ก ในประเทศส่วนมาก จะเห็นได้ว่าการช่วยเหลือต่าง ๆ จะเป็นผลสำเร็จขึ้นมาก็ด้วยความร่วมมือร่วมใจของบรรดานักอาสาสมัคร ซึ่งมิใช่แต่จะอาสาตนเข้ามาทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่เท่านั้น แต่หากยังได้เอาใจใส่ช่วยเหลืออธิบายชี้แจงและแนะนำเด็กในทางที่ถูกต้องตามหลักวิชาและตรงกับวัตถุประสงค์อีกด้วย

ในกาลก่อน สถานสงเคราะห์เด็กของรัฐบาลและเอกชน มีฐานะแตกต่างกันเป็นอย่างมาก และไม่มีการปฏิบัติงานกันอย่างใกล้ชิดเหมือนในปัจจุบันนี้ ซึ่งทั้ง ๒ ฝ่าย ต่างก็ได้ให้ความร่วมมือร่วมใจและมีการประสานงานกันอย่างดียิ่ง ดังจะเห็นได้ว่าบางโอกาส ทางฝ่ายรัฐก็ได้ให้ยืมตัวเจ้าหน้าที่ผู้ทรงคุณวุฒิ ไปช่วยเหลือปฏิบัติการงานตามสถานสงเคราะห์เด็กขององค์การเอกชน ได้มีการพิจารณาอนุมัติเงินช่วยเหลืออุดหนุนประจำปีให้แก่องค์การอาสาสมัคร และบางทีก็ช่วยออกแบบแปลนหรือจัดซื้อเครื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับสถานสงเคราะห์ให้ด้วย ทั้งหมดนี้จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า เป็นความกรุณาที่มีมาจากทางราชการเป็นผลทำให้เจ้าหน้าที่ทั้ง ๒ ฝ่ายนี้เข้ากันได้อย่างสนิท มีการพบปะสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสพการณ์ที่มีอยู่แก่กันและกัน

*ในการที่จะพิจารณาวางกำหนดมาตรฐานสถานสงเคราะห์เด็กนั้น*ไม่เพียงแต่จะคำนึงถึงสุขภาพทางร่างกายของเด็กอย่างเดียว หากจะต้องระลึกถึงทางด้านจิตใจ ตลอดจนสภาพทางสังคมและจิตวิทยาสำหรับเด็กอีกด้วย

การขออนุญาตจดทะเบียนจัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็ก ควรจะได้กระทำในกรณีที่เห็นว่า มาตรฐานของสถานสงเคราะห์นั้น ๆ ได้ลดต่ำระดับจนเกินควรไป อันเป็นเรื่องที่ทางราชการจะต้องอธิบายชี้แจงให้สถานสงเคราะห์แห่งนั้นมีความเข้าใจโดยแจ่มแจ้ง เพื่อเน้นให้เห็นถึงความสำคัญและความเหมาะสมต่าง ๆ อันเกี่ยวกับบริเวณและที่ตั้งของตัวสถานสงเคราะห์ ในกรณีเช่นนี้ ก็มีความจำเป็นที่เจ้าหน้าที่ของทางการจะต้องหมั่นออกตรวจตราเยี่ยมเยียนและให้คำแนะนำอยู่เสมอ เพื่อให้มีความมั่นใจในอันที่จะร่วมมือกันยกระดับสถานสงเคราะห์ให้สูงขึ้น อย่างไรก็ดี หากมีการปฏิบัติผ่าฝืน ก็น่าจะได้พิจารณาโทษปรับไหมกันบ้างตามควรแก่กรณี

โดยแท้จริงแล้ว ทุกประเทศย่อมจักเห็นความสำคัญในอันที่จะต้องมีคณะเจ้าหน้าที่ผู้ทรงคุณวุฒิ ปรากฏว่าได้มีความพยายามกันเป็นอย่างมาก เพื่อมอบหมายความรับผิดชอบในหน้าที่การงานให้แก่เจ้าหน้าที่แต่ละประเภทอย่างถูกต้อง ได้มีการพิจารณาเพิ่มเติมระดับเงินเดือนวางมาตรฐานการปฏิบัติงาน การจ่ายบำเหน็จบำนาญ การประกันสังคมเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้ได้คนดีมาปฏิบัติงาน

และเกิดความสนใจในงานนั้น ๆ มิฉะนั้นก็จะดิ้นรนหาทางลาออกกันไปหมด ความสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ *การให้ความสนับสนุนเพื่อความก้าวหน้าของคณะเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะต้องให้มีการประชุมแนะนำและอภิปรายปัญหาต่าง ๆ หรือจัดวางหลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้นขึ้น เพื่อช่วยเจ้าหน้าที่เหล่านี้ให้เป็นคนทันสมัยอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งการได้เห็นของจริงและสิ่งใหม่ ๆ แปลก ๆ อันเป็นแนวทางช่วยให้เขาได้มีความรู้ ความสามารถในการอุปการะเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์มากยิ่งขึ้น* และบัดนี้ สถานสงเคราะห์ส่วนมากต่างก็ได้นำเอาระบบการร่วมมือร่วมใจกันแบบ "team-work" ของเจ้าหน้าที่ มาใช้ปฏิบัติกับเด็กเป็นรายตัวหรือเป็นกลุ่มเป็นหมู่คณะกันด้วยแล้ว

ในบางประเทศที่เล็งการณ์ไกล ได้พากันจัดให้มีการฝึกอบรมคณะเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ เช่น พ่อบ้านแม่บ้าน หรือผู้นำกลุ่ม การคัดเลือกตัวบุคคลเข้ามารับการอบรม การกำหนดระยะเวลาฝึกอบรม การจัดวางหลักสูตรแต่ละลักษณะวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จะเป็นสิ่งที่เรียกร้องความสนใจและน่าจัดทำทั้งสิ้น ทั้งนี้ย่อมหมายรวมถึงการจัดและเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับใช้ในการฝึกอบรมให้พรักพร้อมโดยมิให้ขาดตกบกพร่องด้วย

นับตั้งแต่ได้มีการตื่นตัว ในอันที่จะกำหนดวางแผนงานหรือจัดทำโครงการระยะยาวสำหรับให้บริการช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กแห่งชาติกันขึ้นนี้ การค้นคว้าหามูลเหตุของเด็กที่จะต้องแยกตัวออกมาจากบ้าน

เดิมของเขา เป็นสิ่งจำเป็นอันหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ในขณะนี้ เราจะหาตัวเลขและสถิติเหล่านี้ไม่ได้ง่ายนัก ซึ่งในบางประเทศ เด็ก ๆ จะได้รับการพิจาณาเกี่ยวกับการรับบุตรบุญธรรม บางรายจะถูกส่งตัวออกไปฝากเลี้ยงไว้ตามบ้านของผู้มีใจบุญกุศล และบางรายก็ได้รับความอุปการะเลี้ยงดูอยู่ในสถานสงเคราะห์ ดังนั้น *บางประเทศจึงมิได้รายงานมาในเรื่องนี้ และมักจะถือกันว่า มีความจำเป็นจะต้องรับตัวเด็กเข้าไว้ในสถานสงเคราะห์ จนกว่าเขาจะสามารถกลับไปอยู่กับครอบครัวของเขาเองได้* ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีอีกหลายประเทศที่มิได้มีการสำรวจหรือวางโครงการโดยละเอียดถี่ถ้วน ในอันที่จะให้ความดูแลเอาใจใส่เด็กที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นหรือเด็กที่ถูกทอดทิ้งกันแต่อย่างใด หรือที่มีโครงการอยู่แล้วแต่ก็กลับไปขัดแย้งกับโครงการอื่น ๆ หรือเป็นโครงการที่ล้าสมัยเกินไปไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการสงเคราะห์หรือให้บริการพักผ่อนหย่อนใจแก่เด็กแต่อย่างใด ซึ่งการศึกษาค้นคว้าในเรื่องเหล่านี้ จะทำให้ได้ทราบถึงจำนวนค่าใช้จ่ายอันแท้จริงของเด็กแต่ละคน เพราะการที่จะช่วยเหลือให้เด็กได้อยู่กับบิดามารดาหรือญาติพี่น้องของเขาเองนั้น เข้าใจว่าค่าใช้จ่ายต่าง ๆ คงจะไม่สูงเกินไปกว่าการที่เด็กจะต้องเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์มากมายนัก

โดยเหตุที่สถานสงเคราะห์เด็กซึ่งมีอยู่ตามส่วนต่าง ๆ ของโลกเรานี้ มีความผิดแผกแตกต่างกันออกไป ด้วยเหตุนี้การศึกษาสภาวะในปัจจุบัน จึงเป็นเรื่องของความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาให้ง่ายเข้า และ

ในการวิเคราะห์ปัญหาเหล่านี้ จะเป็นเครื่องแสดงว่าความสัมพันธ์ต่อกันได้เกิดมีขึ้นแล้วอย่างมหาศาล ตราบใดที่ได้มีการริเริ่มหรือก่อร่างสร้างอะไรกันขึ้นมาเพื่อเป็นผลในทางที่ดีแล้ว ตราบนั้นย่อมจักมีความสำคัญกับฝ่ายอื่น ๆ ด้วย และด้วยเหตุนี้การดำเนินงานต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นไปโดยภายในของประเทศนั้น ๆ เอง หรือระหว่างประเทศก็ตาม ย่อมถือได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความหมายเป็นอย่างยิ่ง

การดำเนินงานแห่งชาติ ย่อมหมายรวมถึงการจัดตั้งคณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการอุปการะเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์ ประกอบด้วยตัวแทนทั้งขององค์การแห่งรัฐและองค์การเอกชนร่วมกัน ทำการสำรวจค้นคว้าสืบสาวราวเรื่องแห่งสภาพความเป็นอยู่ของเด็กที่จำต้องแยกตัวออกมาจากครอบครัว ต้องมีการประเมินผลของการปฏิบัติงานในสถานสงเคราะห์อยู่ทุกขณะ และจะต้องวางมาตรฐานการจัดสถานสงเคราะห์ให้เหมาะสม ตลอดจนจัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ขึ้นอีกด้วย คณะกรรมการแห่งชาติดังกล่าวนี้ จะเป็นผู้ควบคุมการจัดสัมมนา หรือจัดสถานฝึกงานแห่งชาติหรือจัดตั้งไว้ตามท้องถิ่น เพื่อเป็นการนำคณะเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์มาชุมนุมร่วมกัน และจะได้มีการอภิปรายปัญหาและความยุ่งยากต่าง ๆ ที่ตนเคยประสบพบเห็นมาแล้วกันอย่างกระจ่างแจ้ง กับจะต้องจัดตั้งห้องสมุดกลางขึ้น เพื่อเป็นศูนย์รวมในการศึกษาค้นคว้ากลวิธีต่าง ๆ และเป็นการนำเอาข้อเท็จจริงหรืออุปกรณ์ที่มีอยู่แล้วนี้ไปอธิบายชี้แจง หรือมอบให้แก่เจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์ที่ร้องขอมา รวมทั้งการให้ได้ทราบ

ได้เข้าใจในความเจริญก้าวหน้าของประเทศต่าง ๆ ด้วย โดยนัยเดียวกัน คณะกรรมการแห่งชาติก็อาจจะพิจารณาแก้ไขบทบัญญัติหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ในการที่จะพิจารณาอนุญาตจดทะเบียนจัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็กให้ดียิ่งขึ้น หรืออาจจะต้องจัดให้มีการควบคุมตรวจตราการดำเนินงานของสถานสงเคราะห์เด็ก เท่ากับเป็นการร่วมมือช่วยเหลือกันปรับปรุงงานให้ดีขึ้นเพื่อประโยชน์อันเป็นกุศลสาธารณะ

ในการให้ความร่วมมือกันระหว่างประเทศต่าง ๆ ย่อมหมายถึงสหประชาชาติ จะได้พิจารณาจัดส่งผู้เชี่ยวชาญทางการสงเคราะห์เด็กและทางการฝึกอบรม ไปช่วยเหลือแนะนำแก่รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ตามที่ได้ติดต่อร้องขอมาด้วย ผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้จะได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายในแต่ละประเทศ หรือในบรรดากลุ่มประเทศที่อยู่ในภาคพื้นเดียวกัน ในการให้ความช่วยเหลือแก่บรรดาผู้นำในสถานสงเคราะห์เด็กของประเทศทั้งหลายนี้ สหประชาชาติยังได้เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ประเภทต่าง ๆ ออกไปศึกษาและดูงาน ณ ต่างประเทศ อาทิ ผู้อำนวยการหรือผู้ปกครองสถานสงเคราะห์เด็ก พ่อบ้านแม่บ้าน ผู้นำกลุ่มเด็ก เจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ทั้งคณะ หรือบุคคลที่มีความเหมาะสมในการจัดการฝึกอบรมเหล่านี้เป็นต้น ซึ่งอาจจะเป็นการให้ทุนการศึกษามีกำหนดเวลา ๑ ปี แก่เจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์ หรือให้ทุนสังเกตการณ์ประมาณ ๓–๔ เดือน แก่เจ้าหน้าที่ชั้นอาวุโสผู้มีส่วนรับผิดชอบในการวางโครงการทั่วไป หรือแก่ผู้นำหรือหัวหน้ากิจการที่มีหน้าที่จัดการฝึกอบรม หรือให้แก่

หัวหน้างานในสถานสงเคราะห์เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและนำประสพการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับการฝึกฝนมาจากต่างประเทศ มาปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสืบไป นอกจากนั้น ยังได้จัดให้มีทุนศึกษาและดูงานเป็นคณะ เพื่อเป็นการตระเวนเยี่ยมเยียนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้อำนวยการสถานสงเคราะห์เด็ก พ่อบ้านแม่บ้านหรือผู้นำกลุ่ม ซึ่งเขาจะได้รับประสพการณ์ใหม่ ๆ แปลก ๆ ตลอดระยะเวลา ๒ – ๖ สัปดาห์ *การให้ทุนประเภทหลังนี้ เป็นหน้าที่ของประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงจะต้องจัดที่พักพิเศษให้แก่ผู้มาเยือน ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการเดินทางให้ด้วย* การศึกษาและดูงานเป็นคณะได้ดังกล่าวมาแล้วนี้ เป็นสิ่งที่มีคุณค่ายิ่งในการวางรากฐานแห่งการทำความรู้จักและการติดต่อแลกเปลี่ยนตัวบุคคลระหว่างกัน ทำให้เกิดการประสานงานในสาขาอาชีพเดียวกันมากยิ่งขึ้น

ในการจัดประชุมสัมนา หรือการเปิดประชุมใหญ่ สำหรับคณะเจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์เด็ก และเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนรับผิดชอบทั่วไปในความสุขของเด็กทั้งหลาย ของบรรดาประเทศต่าง ๆ นั้น ควรจะจัดดำเนินการขึ้นโดยบุคคลชั้นนำขององค์การระหว่างประเทศนั้น ๆ

นับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป (เริ่มปี ค.ศ. ๑๙๕๗) ทุกประเทศควรจะได้ให้ความร่วมมือจัดส่งรายละเอียดต่าง ๆ ดังได้กล่าวไว้ข้างท้ายนี้แล้ว ไปยังสหประชาชาติปีละครั้ง ภายในกำหนดเวลา ๕ ปี หรือถึง ๑๐ ปีข้างหน้า คือ

(ก) รายชื่อหนังสือ หรือบทความต่าง ๆ ซึ่งมีความผูกพันธ์ใกล้ชิดอยู่กับการอุปการะเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์ ซึ่งจะต้องจัดย่อเป็นหัวข้อในภาษาที่สหประชาชาติใช้อยู่ กับจะต้องอนุญาตให้มีการจัดพิมพ์ หรือแปลเอกสารต่าง ๆ ที่ได้รับไว้แล้วนั้นนำออกโฆษณาเผยแพร่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่คิดมูลค่าแต่อย่างใด

(ข) อธิบายโดยย่อเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานสงเคราะห์เด็กที่น่าสนใจ ซึ่งกำลังปฏิบัติทดลองอยู่

(ค) รายงานตัวเลขและสถิติทั้งหมดที่เกี่ยวกับกำหนดการวางหลักสูตรการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์เด็ก โดยจะต้องระบุวิธีการและลักษณะวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตรไว้ด้วย กับจะต้องมีภาคผนวกระบุหลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้น สถานที่ฝึกอบรม คณะเจ้าหน้าที่ผู้เข้ารับการอบรม เครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม ตลอดจนตัวอย่างของประวัติเรื่องราวต่าง ๆ ที่จะใช้ในการสอนเพื่อให้เข้าใจและเห็นชัดแจ้งยิ่งขึ้น

(ง) รายงานของผู้เชี่ยวชาญ และต้นฉบับของตัวบทกฎหมายอันเกี่ยวกับการอุปการะเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์ สาระสำคัญต่าง ๆ ดังได้กล่าวมานี้ จะได้จัดการย่อและนำตีพิมพ์ลงต่อเนื่องกันไปในเอกสารของสหประชาชาติ "International Social Service Review" นับตั้งแต่ได้เริ่มพิมพ์ออกมาเป็นฉบับแรก เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๖ เป็นลำดับสืบมาจนกระทั่งทุกวันนี้.

พิมพ์ที่โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด โทร. ๘๘๔๗๐๒
ก ร ม ป ร ะ ช า ส ง เ ค ร า ะ ห์
นายบุญเหลือ เจริญวงศ์ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา ๒๕ ก.พ. ๑๖